

revista economică

2^{16·1}
1976

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări Economice

MAREA ÎNTECERE SOCIALISTĂ PE 1976 —
factor motor în accelerarea progresului
economico-social al patriei

1976 — ETAPĂ IMPORTANTĂ ÎN ÎNTRECEREA PENTRU ÎNFĂPTUIREA CINCINALULUI REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE

CHEMARILE LA ÎNTRECERE lansate pentru înfăptuirea exemplară a planului pe 1976, primul an din cincinalul revoluției tehnico-științifice, etapă importantă în traducerea în viață a hotărîrilor Congresului al XI-lea al P.C.R., au mobilizat puternic pe toți oamenii muncii, întregul nostru popor, pentru a pune întreaga capacitate și putere de

muncă în slujba dobîndirii unor noi succese în dezvoltarea economiei naționale, pentru a face patria mai frumoasă, mai puternică. Dovadă grăitoare a acestui avînt însuflețit sînt realizările înscrise pe graficele intrăcerii încă din prima decadă a lunii ianuarie, rezultate de bun augur într-o bătălie din a cărei final va avea de cîștigat întreaga țară,

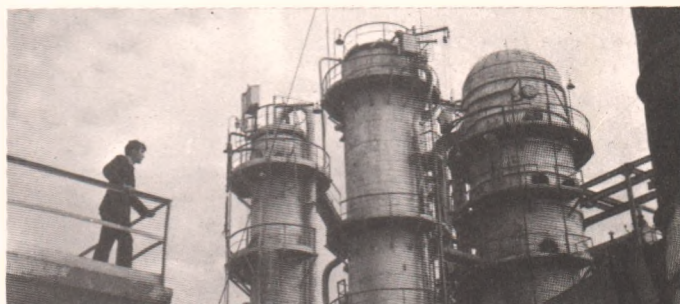
întregul nostru popor. Ne întrecem pentru valorificarea mai din plin a inteligenței și puterii de muncă a tuturor, pentru valorificarea superioară și eficientă a resurselor materiale, pentru a produce mai mult, mai bine, mai ieftin, în vederea creșterii avuției naționale, a ridicării continue a nivelului de trai.

● Reșița, vatră unde focul nestins al cuptoarelor plămădește fără încetare metalul, a înregistrat în primele 10 zile din acest an cea de a 5 000-a tonă de produse siderurgice peste plan. Sporuri substanțiale s-au obținut la laminare, unde producția zilnică a fost depășită cu peste 130 tone de laminate finite pline, la oțelărie și furnale, unde s-au elaborat în plus peste 100 tone oțel și tot atitea tone de fontă pe zi.

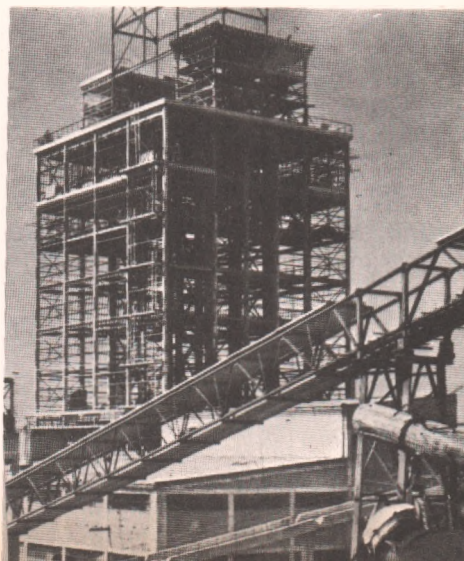
● Chimiiștii din Borzești desfășurînd cu toate „pinzele sus” întrecerea pentru înfăptuirea exemplară a planului pe acest an, au înscris pe grafice primele realizări: numai în 10 zile din ianuarie a.c. au produs în plus zece de tone de clorură de metilen, sodă caustică, insecticide și clorură de aluminiu, produse a căror valoare se ridică la cîteva milioane de lei.

● Cu același potențial tehnic dar, folosit la parametrii superiori, lucrătorii rafinărilor prahovene au realizat la instalațiile cu foc continuu, în primele 10 zile din acest an, derivate de țitel, furnizate în plus economiei naționale, a căror valoare depășește 6 milioane lei. Se evidențiază în această rodnică activitate unitățile de la Brazi, Ploiești și Teleajen.

● Unitățile miniere din Valea Jiului — răspunzînd necesităților economiei privind sporirea producției de cărbune cocsificabil — au extras și livrat Combinatului siderurgic Hunedoara, în prima decadă din ianuarie 1976, peste sarcinile stabilite aproape 2 000 tone de cărbune pentru cocs.

● În primele zile ale anului 1976, la Buzău și Ploiești au intrat în circuitul productiv două obiective destinate construcției de utilaj tehnologic chimic și metalurgic, iar la Santierul naval Brăila, încă două secții în cadrul cărora vor putea fi construite 14 cargouri anual. Tot în primele zile ale lui ianuarie au intrat în exploatare la Turda, în cadrul „Întreprinderii „Electroceramica” — un nou sector pentru fabricarea izolatoarelor electrice; la Combinatul pentru lianți Fieni — instalația de calcar granulat; la Combinatul chimic Rîmnicu Vilcea o nouă instalație pentru producerea

O ȚARĂ — AȘA CUM ȘI-O DORESC FIII EI...

INGEMĂNAREA anului care trece cu cel care începe capătă în vremurile socialismului rezonanța nobilă a vieții care învinge, a muncii care se dăruie cu pasiune, a creației umane care se întrece cu cea a naturii completându-se omul și firea, conștiința cu forța materiei, virtuțile omeștești în acțiune cu planeta în mișcarea neîntreruptă a cosmosului.

Am încheiat un an care încununează totodată cel mai fecund deceniu din istoria poporului român și deschidem o nouă epocă, înscrisă în viitor, ca ultimul sfert de veac cuprins în orizonturile anului 2000 care pentru noi românii va însemna pragul societății comuniste, al desăvârșirii năzuințelor înscrise în Programul partidului, în mințile și sufletele noastre.

Deschidem această nouă cronică a timpului cu dorința comună tuturor fiilor țării noastre — strîns uniți în jurul partidului și al tovarășului **Nicolae Ceaușescu** — de a face din România ceea ce moșii și strămoșii noștri au visat, ceea ce urmașii lor de astăzi cutează să înfăptuiască :

- cu focul nestins care dă pasiune, credință, idei și tărie spiritului ;
- cu focul sacru al dăruirii în muncă fără preget, care dă forme și calități noi materiei ;
- cu focul atotputernic al adevărului și moralei comuniste care dau dimensiuni noi omului și societății ;
- cu focul viu al iubirii de țară, de oameni, de autoperfecționare.

Dorim un viitor de aur țării și-l construim cu pasiunea cu care ciocirlia se înalță după o rază de soare și cu rivna cu care albinele culeg nectarul florilor.

„Cu mintea visînd în beția ei trează“, sînt oare cuvintele unui poet genial sau sînt expresia lapidară a vieții, a muncii, a năzuințelor noastre ? Și una și alta, deoarece în visurile noastre comuniste sîntem conduși de rațiune, luciditate, realism, într-un cuvînt de o busolă a sufletului și năzuințelor românești, de partid și adevărurile științifice al căror purtător este și le-a dat putere de acțiune, implantîndu-le organic în ființa națiunii și țării.

Dorim ca în țara noastră viitorii cinci ani să fie ani ai revoluției tehnice și științifice, ani de avînt pe măsura puterii pe care am căpătat-o prin socialism și pe măsura voinței noastre nezdruincinate de a ne înalța pe treptele civilizației omeștești, desăvîrșindu-ne ca oameni. Venitul nostru național va spori proporțional cu creșterea capacității noastre, nu numai de a ne adapta cerințelor progresului tehnic al vremurilor noastre ci, și de a devansa prezentul, a „vedea“ în viitor — capacitate pe care fiii țării noastre au dovedit-o întotdeauna și căreia socialismul i-a dat noi orizonturi. De la „cel ce gîndește singur“ și în conflict cu rutina, cu lipsa de interes și apreciere pe care le întîmpina adesea în trecut omul creator, astăzi o națiune întregă gîndește, creează și făurește într-o îmbinare strînsă a prezentului și viitorului, a ideii cu cerințele vieții, a științei cu practica.

În aceste zile fiii întregii țări răspund cu însuflețire la chemările la întrecere lansate pentru îndeplinirea exemplară a cincinalului revoluției tehnico-științifice, — chemări care constituie un îndemn pentru dezvoltarea spiritului creativității menit să dea un nou avînt societății românești, să o ridice pe noi trepte ale civilizației materiale și spirituale.

Dorim ca în țara noastră toți fiii ei să meargă uniți în continuare în cadența vie a socialismului, neabătuți de nici

o forță potrivnică, ori de unde ar putea veni, — pe apă sau pămînt — și care așa cum istoria a dovedit-o, s-ar face oricum o apă și-un pămînt. Țara noastră este astăzi o singură uzină vie, care ridică neîncetat calitatea vieții oamenilor, a tuturor celor ce înalță la rîndul lor uzine noi, ce dau pămîntului rodnicie, ce construiesc orașe pentru generațiile de astăzi și cele de mîine, ce țes în covorul țării florile frumosului și noblețea artelor. Poeții vieții noastre nu sînt doar cei cîțiva care o descriu în versuri inspirate, ci și, mai ales, milioanele celor ce făuresc viața, visînd-o și proiectînd-o lucid, dar și inspirat și îndeplinind visele și proiectele puse în slujba vieții și adevărului.

Dorim ca țara noastră să-și sporească neîncetat puterea sa economică, avuția sa națională, să lichidăm decalajele care ne despart de țările dezvoltate și astfel să înaintăm mai rapid pe calea progresului social și economic. Să ne consolidăm neîncetat baza materială a independenței noastre naționale, într-o lume în care interdependențele economice se accentuează și în care crește conștiința solidarității umane față de destinele omenirii. Dar, vorbind de avuția națională a poporului nostru, dintotdeauna și în principal în socialism, adăugăm, fără teama de a greși, omenia, spiritul său de dreptate, echitate, întraajutorare — conținut moral pe care l-a turnat în relațiile de producție socialiste, în specificul lor românesc. Astfel țara noastră, deși ca întindere geografică nu se situează printre cele mari, deși nu a atins încă nivelul economic al celor dezvoltate, are însă o forță morală și a dobîndit un prestigiu internațional care crește zi de zi datorită unității depline a națiunii în jurul partidului și a secretarului său general tovarășul **Nicolae Ceaușescu**.

Acum, la începutul acestui nou an, la începutul unei noi epoci a rodniciei fecundate pe pămîntul românesc, ne ducem cu gîndul la milioanele de oameni din întreaga lume care trăiesc în stare de subdezvoltare, care mor flagelați de boli, foamete, mizerie cronică și exploatare cu atît mai condamnabilă, într-o lume care capătă din ce în ce mai mult conștiința de sine, a condiției umane. Vibrează încă în mințile și inimile noastre puternicul ecou al cuvîntării tovarășului **Nicolae Ceaușescu** rostite în cadrul Marii Adunări Naționale și al Mesajului adresat națiunii cu prilejul Anului Nou.

Dorim ca țara noastră să ducă mai departe politica sa umanistă, rațională, realistă privitoare la instaurarea în lume a noii ordini economice și politice pentru care militază cu perseverență și ardoare, cîștigîndu-și larga apreciere a națiunilor, care au putut să cunoască înaltele calități morale ale poporului nostru, dorința lui de cooperare echitabilă și realistă.

★

Privim imensitatea albă — ce s-a așternut peste țară, peste munți, păduri seculare, cîmpii întinse, peste uzine și așezările omeștești, peste întreaga natură și creație umană — din care însă străbate fiorul vieții : al vegetației care reia ciclul firii, al muncii care pune în mișcare energiile materiei și ale omului, al sentimentelor de dragoste, satisfacție față de tot ce este bun, drept, frumos și este opera oamenilor uniți prin socialism, în efortul de a făuri o țară așa cum și-o doresc fiii ei : demnă, independentă, prosperă, comunistă.

Vasile PORUMBESCU

ECONOMIE NATIONALA

MAREA ÎNTRECERE SOCIALISTĂ PE 1976 —

FACTOR MOTOR ÎN ACCELERAREA

PROGRESULUI SOCIAL-ECONOMIC AL PATRIEI

A DEVENIT DE-ACUM O TRADIȚIE, o frumoasă și rodnică tradiție, ca la începutul fiecărui an să fie lansate înflăcărâte chemări la întrecere pentru îndeplinirea la parametri superiori a sarcinilor planului unic de dezvoltare a economiei naționale. Valoroase prin ele însele, dar mai ales prin amploarea și calitatea obiectivelor pe care le conțin, chemările la întrecere din acest an, emanate a hotărârii oamenilor muncii de a se autodepăși, au o semnificație cu totul deosebită: 1976 este primul an din noul cincinal, cincinalul revoluției tehnico-științifice, al noii etape de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în România. Ele au fost lansate în momentul în care, răspunzând vibrantului apel al secretarului general al partidului, întregul nostru popor, într-o impresionantă și unanimă hotărâre, înfăptuiește mărețele obiective stabilite de Congresul al XI-lea al partidului, a căror realizare va ridica patria noastră pe noi culmi de civilizație și bunăstare.

Caracteristic chemărilor la întrecere, a angajamentelor asumate de numeroase colective de oameni ai muncii este înaintea de toate realismul lor. Această calitate le este conferită atât de faptul că au la bază importanțele succese obținute în anul anterior, cât și de acela că se întemeiază pe analize complexe asupra condițiilor existente la fiecare loc de muncă, asupra posibilităților de a obține realizări mai bune, pe o fundamentare științifică. Printre inițiatorii întrecerii din acest an se află tocmai colective care s-au situat în fruntea acțiunilor pentru realizarea înainte de termen a planului pe 1975, a cincinalului recent încheiat. Capitala țării a îndeplinit cincinalul 1971—1975 cu mai bine de șase luni mai devreme; tocmai de aici, la inițiativa Comitetului municipal de partid, a pornit și chemarea la întrecere adresată organizațiilor județene de partid, tuturor oamenilor muncii din industrie, construcții, transporturi și circulația mărfurilor pentru îndeplinirea și depășirea planului pe anul în curs. Județul Ialomița, din care la inițiativa Comitetului județean de partid a pornit chemarea la întrecere pentru realizarea și depășirea sarcinilor planului de dezvoltare a agriculturii, a obținut în 1975 cele mai mari producții de porumb, floarea-soarelui și soia din istoria sa. Alte unități teritorial-administrative, județe și localități, unități economice sau institute de cercetare și proiectare de la care au pornit chemări la întrecere, au obținut la rândul lor succese deosebite în înfăptuirea sarcinilor care le-au revenit și pînă în prezent. Avem în aceasta o certitudine a faptului că obiectivele întrecerii din

acest an sînt pe măsura faptelor celor ce le-au inițiat și că ele vor fi traduse în viață. Dar această certitudine ne-o dă și faptul că angajamentele în întrecere au fost adoptate după o amplă analiză, după o profundă și matură chibzuință, care a evidențiat noi rezerve de sporire a producției și îmbunătățire a indicatorilor calitativi ai acestora, cum și hotărîrea tuturor oamenilor muncii de a pune întreaga lor capacitate creatoare în slujba mersului rapid înainte al societății socialiste românești.

Expresie a înaltei responsabilități comuniste pentru destinele economiei românești, cu o mare încărcătură patriotică și cu profund ecou în rîndurile maselor largi muncitoare, chemările la întrecere din acest an vizează toate ramurile economiei naționale și domenii dintre cele mai diferite ale activității economice și sociale, fiind concentrate în principal asupra livrării suplimentare a unor cantități însemnate de produse cerute de consumul productiv sau fondul pieței, accelerării introducerii în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, creșterii eficienței întregii activități economice și sociale. Pe cit de diferite ca domenii, chemările au însă un numitor comun: ele constituie o reflectare a grijii neconținute a făuritorilor bunurilor materiale și spirituale pentru înflorirea multilaterală a României socialiste. Întrecerea socialistă devine astfel, după cum cerea tovarășul Nicolae Ceaușescu, un „**imbold de a ridica pe o treaptă superioară nivelul industriei, agriculturii, științei și culturii, de a crea noi și noi condiții pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor**”. Traducerea în viață a angajamentelor asumate în întrecere este menită să contribuie la o mai bună acoperire a cerințelor economiei naționale, la satisfacerea în condiții superioare a necesităților populației, la accelerarea în final a progresului economic și social al patriei.

În aceste zile țara întreagă trăiește momente de puternică emulație, rod al entuziasmului cu care masele muncitoare și-au însușit și înfăptuiesc politica partidului, al climatului propice manifestării depline a inițiativei oamenilor muncii, valorificării plene a ideilor creatoare menite să îmbogățească tezaurul avuției naționale. Primele succese obținute în întrecerea socialistă din acest an dovedesc că harnicii constructori ai socialismului își mobilizează toate forțele pentru îndeplinirea integrală a planului pe 1976.

Stere GIOGA

CREȘTEREA APORTULUI CREATIVITĂȚII ROMÂNEȘTI LA DOTAREA ECONOMIEI NAȚIONALE

NOUL CINCINAL a început sub auspicii favorabile. Încă din primele zile ale anului 1976 colectivele de oameni ai muncii din unitățile productive au desfășurat o activitate intensă — pregătită temeinic din vreme — pentru desfășurarea în bune condițiuni a procesului de producție, pentru realizarea sarcinilor de plan la toți indicatorii, urmărind reducerea costurilor, creșterea calității produselor, sporirea eficienței de ansamblu.

Sarcinile de amploare ale planului pe acest an și ale perspectivei pînă în 1980 impun în continuare o concentrare a eforturilor, un aport crescînd al inițiativei creatoare, pentru ca în fiecare întreprin-

dere cincinalul revoluției tehnico-științifice să devină o realitate cu implicații directe în creșterea bunăstării oamenilor muncii. Nivelul actual al economiei noastre, resursele de care dispunem, gradul de dotare tehnică, climatul social-politic, fac posibile și necesare ridicarea la cote superioare a activității în toate domeniile. În lumina acestor cerințe și posibilități se impune perfecționarea continuă a stilului de muncă, a metodelor și mijloacelor pentru promovarea cu mai multă îndrăzneală a creativității tehnice românești.

În cadrul acțiunii consacrate îndeplinirii planului pe acest an, reducerea importurilor reprezintă un obiectiv de o deosebită

însemnătate pentru activitatea desfășurată în fiecare întreprindere industrială. Departate de o abordare simplistă, de a fi concepută ca o acțiune de separare a economiei naționale de circuitul mondial de valori sau de a nonparticipare la diviziunea internațională a muncii, această acțiune este concepută ca o necesitate pentru creșterea gradului de valorificare a inteligenței tehnice românești, îmbunătățirea utilizării resurselor de care dispunem, creșterea exporturilor ș.a.

Fără îndoială preocupările actuale în această direcție sînt o continuare și amplificare a experienței bune acumulate în numeroase întreprinderi. Care sînt direcțiile principale de acțiune? Cum vor fi continuate și desfășurate pe scară largită eforturile în această direcție? Iată ce relevă o analiză întreprinsă în unități economice din sectorul 6 al Capitalei.

● Inițiativă și responsabilitate

ÎN CUVÎNTAREA rostită la Plenara Comună a Comitetului Central a Partidului Comunist Român și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României din iunie 1974, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit pe larg la necesitatea adoptării în fiecare întreprindere și centrală industrială a unui complex de măsuri în vederea suplimentării exportului, diminuării continue a importurilor, asigurării unui comerț exterior dinamic, echilibrat și eficient. „Trebuie să lichidăm cu desăvârșire mentalitatea greșită care a domnit și se mai manifestă încă în unele sectoare, și care reflectă neîncredere în posibilitățile inginerilor, tehnicienilor și muncitorilor din România. Aceștia au demonstrat și demonstrează că, atunci când li se acordă încredere, pot face lucruri foarte bune. Avem forțe, trebuie să avem încredere în ele, să punem oameni să lucreze. Eu sint pentru o largă cooperare, pentru dezvoltarea comerțului exterior, dar nu pot accepta mentalitatea de ploconire față de ce vine din străinătate“.

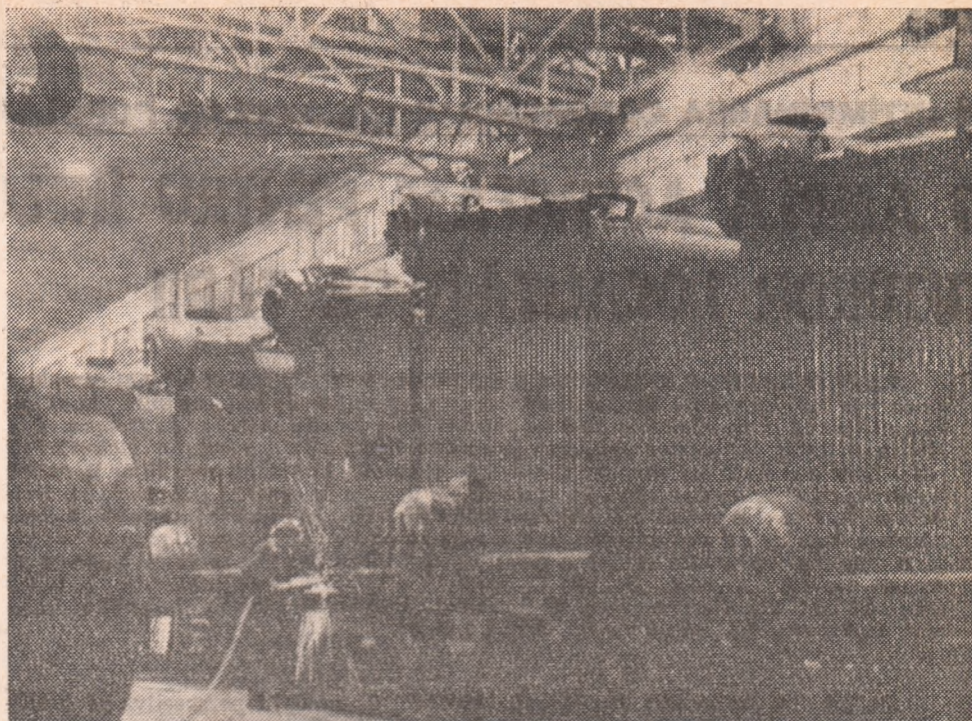
Urmărind transpunerea în viață a sarcinilor deosebit de importante stabilite în acest sens, în toate unitățile economice s-a acționat pentru crearea unei adevărate opinii de masă, menită să catalizeze inteligența miilor de ingineri, tehnicieni, cercetători și muncitori în cadrul unor acțiuni concrete privind diminuarea importurilor, eliminarea risipei, valorificarea maximă a creativității tehnico-științifice proprii. O contribuție importantă a avut-o repartizarea în întreprinderi a membrilor comitetului de partid al sectorului, a biroului, pentru a oferi posibilitatea sprijinirii efective a unităților economice, prin intervenții directe, prompte și competente, necesare înlăturării operative a greutăților care apăreau. În fiecare întreprindere s-au stabilit măsuri concrete pentru combaterea oricăror tendințe de a se apela cu ușurință la importuri, pentru suplimentarea producției de export.

Colectivele serviciilor de import-export, comitetele oamenilor muncii, cît și consiliile de control muncitorească ale activității economice și sociale, sprijinite de organizațiile de partid ale întreprinderilor și centralelor industriale au întreprins acțiuni concrete, specifice fiecărui loc de muncă, astfel încît în 1975 și în continuare în acest an, în toate compartimentele de producție — începînd de la concepție și pînă la producția de serie — reducerea importurilor să devină o preocupare prioritară a fiecărui colectiv, a tuturor oamenilor muncii.

În întreprinderi, au fost constituite colective de analiză, s-au organizat „decade de luptă contra risipei“, s-au organizat echipe de ingineri și economiști cu o pregătire complexă care au trecut la o **veritabilă „triere“ a ceea ce era prevăzut la import și avea posibilitate de realizare în țară**. Peste tot în unitățile industriale, în institute de cercetări și proiectări au apărut panouri și grafice, care evidențiau desfășurarea acestei acțiuni, care stimulau inițiativa și o canalizau cu eficiență în direcția reducerii substanțiale a importurilor.

S-a urmărit și s-a realizat în primul rînd o **accentuare a rolului cadrelor tehnice românești din creația și cercetarea uzinală, cît și din institutele de cercetări din sector** — Institutul de fizică atomică, Institutul de fizică, Institutul de cercetări și proiectări electrotehnice, Institutul de proiectări metalurgice, care alături de ceilalți specialiști din producție au desfășurat și trebuie să desfășoare în continuare o activitate susținută pentru valorificarea maximă a resurselor interne și crearea de noi produse, tehnologii, înlocuitori.

○ bună parte a măsurilor adoptate s-a

La întreprinderea „Vulcan“ — instalație modernă de fabricație pentru cazanele cu pereți membrană, care se produc pentru prima dată în țara noastră. În imagine: linia de asamblare — flux tehnologic la cazanele de 10 tone/h.

referit și la reasezarea consumurilor unor materiale de import, în special a unor metale (acțiune desfășurată în special la întreprinderile „Vulcan“, „Electromagnetica“, „INOX“ și Întreprinderea pentru echipamente de telecomunicații), a fibrelor, firelor, coloranților (la întreprinderile „Tricodava“, „Tinăra Gardă“, „Tricotajul Roșu“, Industria Iutei, Fabrica de stofă mobilă), la piese de schimb ce puteau fi procurate din țară sau realizate prin auto-dotare. Rezultatul acestor acțiuni vorbește de la sine: economii de fonduri bănești evaluate — numai pînă la sfîrșitul anului 1975 la circa 10 470 mii lei valută.

Au fost inițiate, în paralel, analize în scopul folosirii în grad cît mai înalt a capacităților de producție, întreținerea și repararea utilajelor, îmbunătățirea calității produselor, asigurarea bazei tehnico-materiale, la care au participat și cadre din ministere, centrale industriale, întreprinderi de comerț exterior. Activitatea desfășurată a facilitat rezolvarea operativă a problemelor apărute pe linia reducerii importurilor, asigurarea concomitentă a unei producții sporite la export. Numai în 1975 producția de export a crescut în comparație cu 1974 cu 32%, în timp ce importurile au cunoscut o diminuare de circa 10%.

Un asemenea mod de abordare a problemelor complexe cu care erau confruntate întreprinderile și-a făcut simțită eficiența cu ocazia plenarei Comitetului de partid al sectorului din luna octombrie 1975, care a examinat modul de valorificare a capacității de gîndire și creație tehnico-științifică. Prezența unor cadre din cercetare, din ministerele economice, din întreprinderi de comerț exterior, a făcut ca măsurile economice și organizatorice adoptate cu acest prilej să aibă o bază sigură de aplicare, să permită realizarea unui control exigent și prin urmare o creștere a răspunderii fiecărui om al muncii.

Desigur că exemplele oferite nu epuizează bogatul program de acțiuni abordat în legătură cu reducerea importurilor. Prezentarea lor a avut însă rolul de a sublinia odată în plus atmosfera de efervescență creatoare existentă în colectivele din întreprinderi, hotărîrea de a îndeplini sarcinile trasate, în legătură cu promovarea largă a tot ceea ce gîndirea și iscusința tehnică a inginerilor, tehnicienilor și cercetătorilor noștri pot crea.

● Pe prim plan — cunoașterea mai bună a ceea ce se fabrică în țară

PRIVIND retrospectiv acțiunile întreprinse pînă în prezent, pot fi observate cu ușurință unele experimente edificatoare. La Consiliul de control muncitoresc al sectorului a fost organizată o expoziție de lucru, în care au fost prezentate piese și produse care încă se importau urmată de discuții purtate atît cu cadrele tehnice din propriile întreprinderi, cît și cu specialiștii din institutele de cercetări și întreprinderi ale Capitalei, de la Institutul politehnic București. Cu această ocazie s-a constatat că multe din piesele și produsele care se importau au similitudini constructiv-tehnologice cu utilajele fabricate în țară, și se încadrează perfect în profilul de fabricație al unor unități. La Întreprinderea „Vulcan“, de pildă, se importau ventile electromagnetice, în timp ce Întreprinderea de aparate de măsuri și control Otopeni are unele dintre aceste ventile în fabricație; de asemenea, se importau armături, deoarece Întreprinderea de utilaj petrolier Tirgoviște realiza în cantități limitate armăturile pentru a căror fabricație este posesoare a 2 licențe. Importam la „Vulcan“ anual circa 2 000 tone țevă pe care nu le asigură Întreprinderea „Republica“ și procuram prin valută profile metalice aliate pe care ar trebui și ar putea să le fabrică Reșița și Hunedoara. Asemenea exemple am găsit și la utilajele importate de la Întreprinderea de piele sintetică, cea de mase plastice, de ventilatoare etc. Examinarea comună a acestor probleme conturează un punct de vedere ce trebuie mai mult supus atenției, și anume acela că rentabilitatea trebuie înțeleasă acum mai mult ca promovare a creației proprii, ca o posibilitate de obținere a unor beneficii sporite din valorificarea resurselor autohtone chiar dacă pentru început la asimilarea unui produs nou, costurile de fabricație sînt mari. Poate fi apreciată în acest sens, spre exemplu, preocuparea întreprinderii „Vul-

Marin NEDELCU

secretar cu probleme economice
Comitetul P.C.R. al sectorului 6
București

(Continuare în pag. 10)

O AMPLĂ ACTIVITATE PENTRU ÎNFLORIREA TUTUROR LOCALITĂȚILOR ȚĂRII

SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR ECONOMICE ȘI SOCIALE tot mai complexe pe care le ridică evoluția localităților în cadrul acțiunilor de sistematizare teritorial-administrativă și economică a țării — potrivit Programului elaborat de Congresul al XI-lea al P.C.R. — impune studierea și aprofundarea atentă a tuturor factorilor ce pot influența această acțiune. După cum este cunoscut, la nivelul consiliilor populare județene, cit și la nivel central, au fost inițiate acțiuni în direcția sistematizării teritoriului, în sensul organizării și utilizării sale raționale, repartizării judicioase și echilibrate a forțelor de producție etc., urmărindu-se prin aceasta dezvoltarea armonioasă și creșterea economico-socială a tuturor județelor și zonelor țării. În legătură cu această deosebită acțiune, „Revista Economică” a adresat tovarășului ing. ROMEO DRAGOMIRESCU, vicepreședinte al Comitetului pentru Problemele Consiliilor Populare, rugăminta de a răspunde la câteva întrebări.

„R. E.“. În Programul Partidului Comunist Român se subliniază că una din direcțiile în care se va acționa pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism o constituie sistematizarea teritorial-administrativă și economică, amplasarea rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, asigurând dezvoltarea proporțională a tuturor județelor, ridicarea gradului de civilizație materială a întregului popor. În soluționarea acestor obiective majore, sarcini importante revin consiliilor populare. V-am ruga, tovarășe vicepreședinte, să ne vorbiți despre acțiunile întreprinse și stadiul la care s-a ajuns în privința sistematizării teritorial-administrative și economice a teritoriului țării.

— Așa cum prevăd hotărârile adoptate de Congresul al XI-lea al partidului, în cincinalul 1976—1980 începe realizarea în practică a prevederilor cu privire la sistematizarea teritoriului, a orașelor și satelor, adoptarea măsurilor corespunzătoare pentru ca cel puțin 120 centre comunale să treacă pe calea modernizării, transformându-se în orașe agricole sau agroindustriale. Totodată, urmează să se aplice în viață prevederile Legii sistematizării privind restrângerea suprafețelor construite, organizarea corespunzătoare a orașelor și comunelor, astfel încât acestea, devenind unități administrative moderne, să asigure utilizarea cât mai completă a perimetrului construibil prin sporirea densității construcțiilor, alegerea regimului rațional de înălțime a clădirilor. În acest sens, va trebui să se acorde mai multă atenție folosirii optime a terenului, în funcție de păstrarea construcțiilor existente și integrarea acestora în cadrul nou construit, de costul lucrărilor edilitare, precum și de mărimea, ca-

racterul și rolul în perspectivă al localităților, asigurând astfel dotarea edilitar-gospodărească și culturală a fiecărei localități, valorificarea tradițiilor locale etc.

În baza acestor sarcini, Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare, împreună cu comitetele executive ale consiliilor populare și comisiile locale de sistematizare, au întreprins ample măsuri și acțiuni. Astfel, în domeniul sistematizării teritoriului național s-au elaborat studii și cercetări privind: „Studiul profilării rețelei de localități din România”; „Studiul repartiției populației urbane în rețeaua de localități în perioada 1976—1980, în funcție de repartiția teritorială a forțelor de producție”; „Schema principalelor echipări majore ale teritoriului țării, ca urmare a obiectivelor prevăzute a fi realizate în perioada 1976—1980”; „Studiul localităților rurale ce urmează a deveni centre urbane în perioada 1976—1980”; „Cercetare privind dezvoltarea în perspectivă a orașelor din România în raport cu procesul de urbanizare și satisfacerea cerințelor mereu crescînde ale populației”, precum și altele. Au fost întocmite, de asemenea, studii de sistematizare pentru unele teritorii interjudețene, cum ar fi „Valorificarea complexă a teritoriului Deltei Dunării” etc.

În toate județele țării s-au elaborat și actualizat studiile de sistematizare teritorială, corelate cu prevederile cuprinse în planul de dezvoltare economico-socială pe perioada 1976—1980 ale fiecărui județ. De asemenea, au fost actualizate schițele de sistematizare a municipiilor și orașelor reședință de județ, în directă corelare cu sarcinile stabilite de Directivele cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile de dezvoltare economică și socială în perioada 1981—1990, precum și cu prevederile legii sistematizării. Ținînd seama de volumul important de investiții ce trebuie realizat în cincinalul 1976—1980, respectiv circa 2 700 capacități industriale și agrozootehnice mai importante și peste 1 milion de locuințe, prin acțiunea de actualizare a schițelor de sistematizare s-a

urmărit folosirea optimă a terenului în stabilirea rațională a zonelor funcționale și, în cadrul acestora, asigurarea unor densități optime a construcțiilor.

„R. E.“. Ce efecte concrete au avut măsurile de actualizare a schițelor de sistematizare? Ne-ați putea prezenta câteva exemple în acest sens?

— Desigur, acțiunea respectivă a avut o înrîurire pozitivă asupra valorificării mai eficiente a condițiilor existente la nivelul țării și al fiecărui județ în parte. Actualizarea schițelor de sistematizare a permis ca în lunile august și septembrie 1975 să fie prezentate conducerii partidului și statului propunerile de sistematizare și machetele municipiilor și orașelor reședință de județ, precum și platformele și zonele industriale, împreună cu propunerile de amplasare a obiectivelor de investiții din cincinalul 1976—1980.

Analizele aprofundate efectuate de conducerea de partid și de stat, personal de secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, au constituit, prin indicațiile prețioase date, o școală de transpunere în practică a principiilor moderne de sistematizare stabilite prin hotărârile Conferinței Naționale a P.C.R. și Programul partidului, de folosire eficientă a resurselor și de ridicare continuă a nivelului de trai, material și spiritual, al întregului popor

Cu prilejul dezbaterilor ce au precedat această acțiune, s-au făcut numeroase propuneri de îmbunătățire a perimetrelor construibile, a zonărilor funcționale, de echipare tehnico-edilitară eficientă a teritoriului, precum și de amplasare a obiectivelor economice și social-culturale și de locuințe în cincinalul 1976—1980. Ca urmare, la municipiile și orașele reședință de județ, perimetrele construibile prezintă reduceri însumînd circa 31 000 ha față de cele stabilite în anul 1973, iar suprafața platformelor industriale — cu peste 4 800 ha.

Observațiile, criticile și prețioasele indicații ale tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, secretarul general al partidului, făcute cu prilejul vizitelor de lucru în județe, au constituit criteriul determinant în analiza modului în care au fost elaborate detaliile de sistematizare atît pentru zonele industriale, cit și pentru cele de locuit.

În cadrul Comitetului pentru Problemele Consiliilor Populare au fost analizate și avizate în cursul anului 1973 circa 150 detalii de sistematizare, urmărindu-se ca

propunerile cuprinse în cadrul acestora să asigure folosirea rațională a terenurilor, regimuri de înălțime optimă și densități corespunzătoare, îmbunătățirea organizării sistemului stradal și de circulație, cu păstrarea străzilor existente la dimensiunile actuale, realizarea unor fronturi încheiate, cu aspect reprezentativ.

„R. E.“. V-am ruga să faceți și unele referiri cu privire la măsurile întreprinse în direcția sistematizării localităților rurale.

— Evident, și în această direcție au fost întreprinse multiple acțiuni. S-au elaborat o serie de studii și analize, fiind stabilite un număr de 326 localități rurale cu posibilități de a deveni centre urbane în următorii 15—20 ani, propunându-se ca, din cadrul acestora, 120 localități să devină, în perioada 1976—1980, viitoare orașe agricole sau agroindustriale. Pentru toate aceste viitoare orașe au fost actualizate schițele de sistematizare și s-au făcut machetele cuprinzând și prevederile de sistematizare. De asemenea, pentru marea lor majoritate, au fost elaborate și detalii ale centrelor civice.

Au fost, totodată, actualizate sau elaborate schițe de sistematizare pentru sate, ajungându-se ca, în prezent, toate comunele să aibă precizate propunerile de sistematizare, iar din totalul de 10 000 sate cu perspectivă de dezvoltare, 7 000 să aibă întocmite schițe de sistematizare. În vederea desfășurării la un înalt nivel calitativ a acțiunii de sistematizare la sate, s-au înființat colective de specialiști, cadre cu munci de răspundere în unitățile județene, care să îndrume și să controleze modul de aplicare a legii sistematizării la sate.

Ținând seama că acțiunea prezintă o de-

osebită importanță politică și socială, schițele de sistematizare ale comunelor, cu delimitarea perimetrului constructibil ale satelor și cu amplasarea tuturor obiectivelor de investiții ce se vor realiza în perioada 1976—1980, au fost expuse la sediile consiliilor populare, cămine culturale sau sediile unor unități economice, făcând obiectul unor largi dezbateri și consultări cu cetățenii. Au fost elaborate schițe de sistematizare și machete pentru 3—4 comune-model din fiecare județ.

Și în cadrul acțiunii de sistematizare a satelor s-a urmărit restrângerea perimetrelor constructibile la strictul necesar, în vederea eliberării unor suprafețe cât mai mari de teren pentru agricultură. De asemenea, s-a avut în vedere utilizarea rațională a terenurilor cuprinse în perimetrele constructibile ale localităților și realizarea unor densități corespunzătoare, construcțiile de locuit propuse urmînd a avea minimum parter și etaj, iar în centrele civice construcții cu mai multe niveluri.

„R. E.“. Desfășurarea eficientă a acțiunii de sistematizare a teritoriului țării în ansamblu și la nivelul fiecărui județ, implică, ca o premisă necesară, perfecționarea continuă a cadrului legislativ și organizatoric. Ce ne puteți spune în legătură cu aceasta ?

— Pentru crearea cadrului legislativ și organizatoric necesar dezvoltării activității de sistematizare, au fost adoptate legi de importanță deosebită, cum ar fi: Legea pentru sistematizarea teritoriului și a localităților urbane și rurale, Legea fondului financiar. Legea sistematizării, proiectării și realizării arterelor de circulație. Decretul privind organizarea și proiectarea zonelor

industriale, precum și altele în domeniul îmbunătățirii construcțiilor locale.

Tot în 1975 au mai fost elaborate și o serie de instrucțiuni tehnice și metodologice privind activitatea de sistematizare, urmînd a fi definitivată pe baza unor observații făcute de organele centrale interesate. Au fost elaborate: „Directivile de proiectare cuprinzînd principii de sistematizare a stațiunilor climaterice și balneoclimaterice“; „Instrucțiuni pentru elaborarea studiilor de sistematizare a teritoriului țării, a zonelor funcționale și a județelor“; „Instrucțiuni privind elaborarea schițelor de sistematizare a localităților“; „Instrucțiuni privind elaborarea detaliilor de sistematizare pentru localități urbane și rurale“.

Cît privește crearea cadrului organizatoric privind activitatea de sistematizare și aducere la îndeplinire a sarcinii de organizare a comisiilor locale de sistematizare, potrivit prevederilor legii, funcționează pe lângă comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București, comisii de sistematizare județene, ale municipiilor, orașelor reședință de județ și comunale. În componența propusă s-a avut în vedere atragerea la această activitate a unor cadre competente de înaltă calificare, care să asigure o mai bună cuprindere pe plan local a activității de sistematizare.

Întregul cadru legislativ și organizatoric adoptat, cît și măsurile ce se vor lua, în continuare, în funcție de cerințe, urmîresc în totalitate lor ridicarea pe noi trepte ale dezvoltării și gradului de civilizație a tuturor localităților țării, îmbunătățirea continuă a condițiilor materiale și culturale ale întregului nostru popor.

Interviu consemnat de
B. VASILE

ORGANELE LOCALE DE STAT ÎN DINAMISMUL DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE

ÎN ANSAMBLUL preocupărilor privind organizarea științifică a conducerii activității economico-sociale în societatea noastră, un loc important ocupă problema stabilirii celei mai potrivite subordonări a diferitelor unități de stat. Un tablou interesant ne oferă sub acest aspect evoluția subordonării unităților economice și social-culturale în sfera ierarhiei locale.

În perioada organizării administrativ-teritoriale bazată pe trei trepte — regiuni, raioane și unități de bază (comune și orașe) — o mare parte din unități funcționau în subordonare raională. Raioanele aveau o arie largă de competențe și dispuneau de un aparat de specialitate complex cu care acționau în diferite domenii de activitate. Aceasta se reflecta și în distribuția mijloacelor bugetare, raioanele deținînd circa 40% din volumul acestora, restul împărțindu-se între comune, orașe și bugetul propriu al regiunilor.

Preluarea în subordonare raională și a unor acțiuni și unități specifice comunelor, și corespunzător, absorbirea unor venituri realizate la nivel comunal, limita simțitor sfera competențelor și volumul bugetelor comunale și ale orașelor de

subordonare raională. Partea principală a cheltuielilor social-culturale era concentrată la nivel raional, iar a celor economice la nivel regional (investițiile centralizate înscrisindu-se în exclusivitate în bugetele regionale). Ne atrage atenția și volumul mare al cheltuielilor administrative la raioane, ca urmare a existenței la nivelul acestora a unui aparat de stat de specialitate complex.

Trecerea, începînd cu anul 1968, la noua organizare administrativ-teritorială pe două trepte — județe și unități de bază — a însemnat, după cum se știe, și o creștere a competențelor organelor locale. Problema care a provocat numeroase și îndelungate discuții și experimentări a fost aceea de a găsi soluția cea mai bună privind repartizarea competențelor stabilite în noile condiții create. Procesul de dezvoltare ce a urmat a pus în relief manifestarea a două tendințe: pe de o parte, tendința organelor județene de a menține în subordonare lor numeroase acțiuni, de a concentra și acțiunile deținute înainte de raioane, deci o tendință de centralism, iar pe de alta, cea a unităților de bază de a intra în drepturile conferite de Legea nr.

57/1968 privind organizarea și funcționarea consiliilor populare. Presa anilor 1969—1972 a reflectat pe larg acest proces, punînd în lumină necesitatea ca unităților de bază, și mai ales municipiilor să li se definească poziția în ierarhia locală.

Anul 1969 a însemnat o deplasare substanțială de competențe de la județe la municipii privind domeniul economic, cultural, de sănătate etc. și, corespunzător, o creștere a volumului și ponderii bugetelor acestora din urmă.

În ceea ce privește descentralizarea acțiunilor și mijloacelor financiare la comune, în unele județe s-au manifestat rețineri, iar în altele s-a pășit cu curaj încă din 1969. La Consfătuirea pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale din decembrie 1971, problema sferei de competență a comunelor s-a bucurat de o atenție deosebită.

Definind politica partidului în problema competenței organelor locale comunale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat în cuvîntarea ținută cu acest prilej că: „Trebuie să lărgim mult atribuțiile consiliilor populare în așa fel încît bugetul comunei

să asigure mijloacele necesare pentru desfășurarea normală a întregii activități". Și mai departe: „Comitetele executive ale consiliilor populare trebuie să acționeze cu mai multă hotărâre pentru trecerea efectivă a unor atribuții asupra consiliilor populare comunale, creînd, totodată, condițiile necesare ca acestea să-și îndeplinească în mod corespunzător sarcinile încredințate“.

Drept urmare, în cursul anilor 1971 și 1972 acțiunea de descentralizare a atribuțiilor și a mijloacelor financiare necesare spre comune a fost mai atent abordată de către organele județene.

Începînd cu anul 1973, ca urmare a aplicării noilor structuri în sfera economiei locale, deci a organizării în toate ramurile acesteia a unor unități de nivel județean, precum și a preluării în subordonare directă județeană a unor unități de sănătate, s-a produs o deplasare masivă de mijloace bugetare de la municipii către bugetele proprii ale județelor, care încă în acel an au ajuns să dețină o pondere de circa 53% în bugetele centralizate. În anii ce au urmat această pondere a crescut continuu. Și bugetele comunale au fost influențate în măsura în care o serie de acțiuni au fost preluate în altă subordine (arondarea la spitale a unităților sanitare comunale etc.).

Realitățile ne arată că dificultatea principală a problemei repartizării competențelor pe plan local apare atunci cînd este vorba de stabilirea locului municipiilor în angrenajul vieții locale, și mai ales în domeniul economiei locale. A da în subordinea unui municipiu — așa cum s-a făcut în anii 1969—1970 — întreaga activitate economică locală, precum și alte activități ce se desfășoară pe teritoriul său, înseamnă a goli de conținut activitatea județelor mai ales cînd este vorba de județe unde aceste activități sînt concentrate în municipii în care își au sediul. A proceda invers, trecînd în subordine județeană întreaga activitate economică precum și alte activități, înseamnă a îngusta considerabil sfera de competență a organelor municipale, a îndepărta organul de decizie de unitățile de bază.

Fără îndoială, măsura de a se trece activitatea economică în subordine județeană, de a organiza întreprinderi județene — unele chiar cu statut de centrale (așa-numitele grupuri de întreprinderi) — are avantajul concentrării mijloacelor de producție și manevrării lor pe o arie teritorială mai largă, evitînd în felul acesta imobilizările de mijloace la multe unități. Încadrarea diferitelor unități economice răspîndite în cuprinsul județului ca secții sau exploatari ale întreprinderilor județene unice sau ca întreprinderi subordonate, respectiv componente ale grupurilor de întreprinderi județene duce, desigur, la realizarea unor unități puternice din punct de vedere al înzestrării materiale și un nivel de eficiență economică mai ridicat.

În prezent, municipiile — aceste colectivități mari și complexe — nu mai au în subordinea lor unități cu caracter economic, nici măcar în ramura gospodăriei comunale și locative, ramură prin excelență legată de nevoile imediate ale acestor colectivități.

Noi credem că în stabilirea competențelor în domeniul economiei locale este necesar a nu se proceda global, ci diferențiat, selectînd acțiunile care au legătură imediată cu necesitățile municipale, de cele care au în vedere o arie mai largă de desfășurare, au o clientelă într-un perimetru mai extins. În acest sens, ne exprimăm părerea că în materie de gospodă-

rire comunală viața locală cere ca accentul să se pună pe creșterea atribuțiilor unităților administrative de bază: municipiul, orașul, comuna. În cadrul acestora și în funcție de particularitățile fiecăreia se formulează cerințele de gospodărire comunală. Măsura de a integra gospodăria comunală a unității județene stă sub semnul riscului de pasivizare a organelor din unitățile de bază în cea mai specifică activitate a lor. Întreprinderea comunală nu este o unitate oarecare amplasată într-o anumită localitate, ci o întreprindere organic legată de necesitățile colectivității respective (de unde și denumirea de „întreprindere comunală“), a cărei conducere se poate realiza cu cei mai mari sorți de izbîndă de către organele de la nivelul respectiv. În stabilirea unui anumit sistem de subordonare, nu trebuie uitat adevărul că cerințele verigii administrative de bază nu pot fi cunoscute și rezolvate mai bine de alte organe decît cele legate imediat de colectivitățile respective.

În ceea ce privește acțiunile social-culturale credem că măsura de a scoate din subordinea municipiilor reședința de județ a întregii rețele sanitare și de a o trece în subordinea județelor este susceptibilă de perfecționare. Organizarea direcțiilor județene ca unități atît de conducere cît și operative, prin grefarea lor pe cea mai importantă instituție sanitară din județ, a fost fără îndoială, o măsură care s-a impus pe linia îmbunătățirii structurilor locale. A trece însă întreaga rețea sanitară din subordinea municipiului reședință de județ în cea a județului este o măsură care nu se justifică, atîta timp cît celelalte municipii din județ își păstrează competențele deținute mai înainte pe această linie.

Analizînd tabloul actual al repartizării competențelor în sfera locală, repartizare care este un atribut al organelor județene, putem face constatarea că în unele cazuri el nu reflectă întocmai prevederile Legii nr. 57/1968 privind organizarea și funcționarea consiliilor populare.

Am subliniat mai înainte că prin trecerea la organizarea administrativ teritorială în două trepte s-a produs și o creștere a competențelor organelor locale în diferite domenii de activitate. Această creștere nu s-a preconizat a se realiza numai la nivel de județ, ci la toate nivelele ierarhiei locale. Prevederile Legii nr. 57/1968 sînt foarte clare în această privință, ea acordînd o largă autonomie în soluționarea problemelor de interes local nu numai județelor, ci și orașelor și comunelor. Încă la Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972 tovarășul Nicolae Ceaușescu atrăgea atenția asupra aplicării consecvente a prevederilor acestei legi „...putem afirma acum, pe baza realității, că reorganizarea s-a dovedit pe deplin justă. Unul din principalele rezultate este întărirea rolului unităților de bază: orașul și comuna... Trebuie să spun însă că, din păcate, nu toate prevederile acestei legi au fost aplicate cu consecvență, se mai manifestă încă tendințe de centralism excesiv, atît la unele ministere și organe centrale, cît și la județe“.

Desigur, apropiatul Congres al consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare va prilejui o abordare pe larg a modului în care s-au îndeplinit prevederile legii amintite.

Urmărind evoluția repartizării competențelor pe plan local între diferitele consilii populare, mai ales după 1968, în mod firesc ne punem întrebarea: ce este obiectiv și ce este subiectiv în soluționările luate? Actuala situație ce probleme de îmbunătățire ridică?

Încercînd o sistematizare a criteriilor care stau la baza deciziei privind trecerea unei unități sau acțiuni într-o subordonare sau alta, credem că răspunsul ar putea fi dat astfel:

a) în primul rînd, trebuie avută în vedere necesitatea creării unui cadru de activități care să asigure participarea activă a organelor locale și a colectivităților locale în ansamblul lor la rezolvarea trebuurilor locale, să permită realizarea în practică a autonomiei funcționale la fiecare nivel al ierarhiei locale și prin aceasta să favorizeze creșterea spiritului de inițiativă al cadrelor și în același timp să sporească răspunderea acestora față de întreaga activitate economico-socială din județele și localitățile respective. Ridicarea capacității de organizare și de inițiativă a cadrelor locale, evident că nu se poate realiza fără responsabilități concrete, cu implicații financiare într-un domeniu sau altul:

b) în al doilea rînd, trebuie văzut la ce nivel există șansele cele mai mari de realizare optimă a unei acțiuni, cine poate mobiliza mai bine resursele locale, cine cunoaște mai bine și nemijlocit cerințele colectivităților respective. Cu alte cuvinte trebuie să se țină seama de ceea ce am putea denumi dependența strînsă a unei unități sau acțiuni de particularitățile unei colectivități. Am exemplificat mai înainte în această privință cu activitatea de gospodărie comunală care, credem, este terenul principal al afirmării organelor de conducere dintr-un oraș, municipiu sau comună:

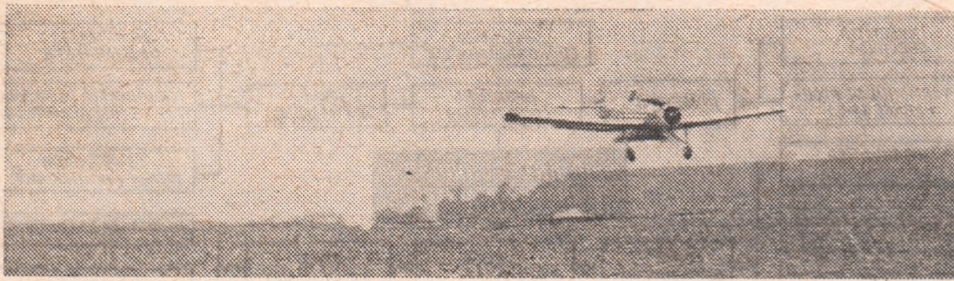
c) în al treilea rînd, este necesar să se țină seama de criteriul eficienței economice. Unele acțiuni, pentru motive de eficiență economică este indicat a fi subordonate județului, pentru a se realiza în cadrul unor unități mari, puternice. Desigur, nu orice acțiune se pretează la aceasta. Noi credem că dacă, de exemplu, unitățile industriale de stat din orașe și municipii se pot concentra în unități județene mari, industria sătească, comunală, cum sînt morile, daracele de lînă etc. au condiții de funcționare mai bune în subordinea comunală, indiferent că funcționează în regim bugetar, extrabugetar etc.;

d) în sfîrșit, trebuie avută în vedere și capacitatea cadrelor de la diferite nivele și în diferite etape ale dezvoltării. Măsurile luate după anul 1971 privind deplasarea de competențe la comune ne oferă și cazuri de exagerare în acest sens. (de exemplu, trecerea în subordonare comunală a unor licee, cămine de bătrîni etc.).

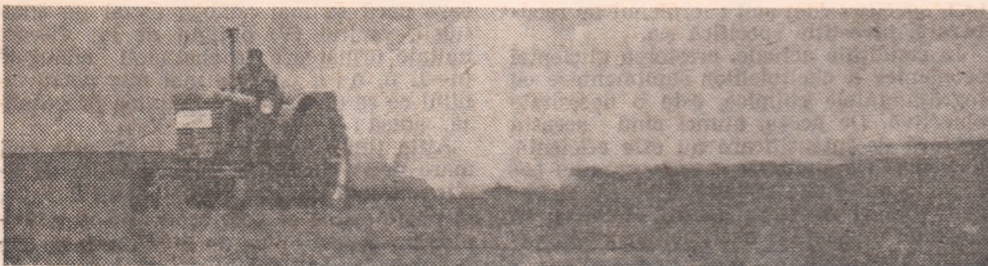
Criteriile amintite trebuie avute în vedere în ansamblul lor cînd se iau decizii în probleme de subordonare. A porni numai de la un singur criteriu înseamnă a greși. Importanța unui criteriu sau altul poate fi diferită în funcție de specificul acțiunilor sau unităților. Luarea în considerație a tuturor criteriilor în elaborarea unei decizii privind stabilirea subordonării nu exclude o anumită diferențiere, o anumită nuanțare în apreciere a lor.

În încheiere, adăugăm că repartizarea de competențe verigilor de bază — municipii, orașe, comune — nu poate fi făcută cu succes fără a crea aparatul necesar de specialitate la nivelul acestora. Credem că nu este nici un motiv obiectiv care să împiedice ca o parte din aparatul județean să fie deplasat la nivelul unităților administrativ-teritoriale de bază. A ține un aparat de specialitate prea mare la nivel de județ înseamnă a favoriza permanent fenomenul centralismului excesiv pe plan local care, fără îndoială, este expresia acțiunii unor factori subiectivi.

dr. Ilie RĂMNICEANU
Cluj

CHIMIZAREA — MIJLOC DE SPORIRE A EFICIENȚEI PRODUCȚIEI AGRICOLE

Realizările dobândite în procesul de intensificare și modernizare a agriculturii, cerințele ei viitoare de dezvoltare și încadrarea acestei ramuri în cadența contemporană a progresului întregii economii, impun cu necesitate ridicarea calitatii a întregii activități, sporirea eficienței economice în toate unitățile agricole. Economisirea pe toate căile a resurselor materiale și umane, precum și utilizarea lor cât mai judicioasă pentru a obține rezultate maxime de producție și economice, constituie una din cerințele de bază ale perfecționării întregii activități din agricultură. Sporirea necontenită a eficienței economice a constituit și constituie un obiectiv central, un criteriu determinant în toate opțiunile și deciziile luate de către partid și stat privind dezvoltarea și modernizarea agriculturii noastre socialiste.

Eficiența chimizării — componentă a eficienței producției agricole

EFICIENȚA ECONOMICĂ a chimizării agriculturii se integrează organic în noțiunea de eficiență economică a producției în general. Ea exprimă în ce măsură eforturile financiare făcute cu folosirea îngrășămintelor și a altor substanțe chimice sînt „valorificate” în procesul de producție.

Chimizarea producției agricole, ca factor de intensificare, cere un anumit nivel de înzestrare tehnică, care să asigure efectuarea diferitelor lucrări, cum sînt: transportul, administrarea îngrășămintelor, recoltarea producției suplimentare etc. De asemenea, realizarea unui larg program de chimizare a agriculturii, impune o extindere simțitoare a lucrărilor de construcții, irigații etc., factori de care depinde însăși eficiența economică a acestui proces. În acest mod, creșterea gradului de chimizare determină investiții suplimentare care trebuie să fie reflectate în indicatorii economici. Prin urmare, reducerea continuă a cheltuielilor cu produsele chimice atît în procesul producerii lor, cît mai ales în procesul folosirii acestora, de către unitățile agricole, reprezintă un element important al creșterii eficienței economice a chimizării.

Obținerea unei eficiențe economice ridicate în domeniul chimizării agricultu-

rii depinde însă în măsură hotărîtoare și de respectarea condițiilor de folosire propriu-zisă a produselor chimice în agricultură. Aceasta se referă la folosirea unor sortimente și doze în funcție de tipul de sol și plantă cultivată, la administrarea lor în sortimente și perioade corespunzătoare etc. De asemenea, eficiența economică a chimizării agriculturii presupune îmbunătățirea continuă a calității produselor agricole, componentă esențială a eficienței sociale generale. În acest sens, considerăm justă opinia de a se introduce în calculul sistemului de indicatori ai eficienței economice a fertilizării și indicatorii care să exprime calitatea producției. Utilizarea oricărui produs chimic în agricultură trebuie să aibă în vedere atît îmbunătățirea indicilor de calitate a produselor agricole cît și prevenirea oricărui fenomen de poluare a aerului, apei și solului. Respectarea acestor cerințe este în deplină concordanță cu politica partidului nostru în domeniul protejării mediului înconjurător, concretizată în programul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Sistemul de indicatori ai eficienței chimizării

DIRECȚIA PRINCIPALĂ în cadrul chimizării agriculturii o constituie folosirea îngrășămintelor chimice. Extinderea tot mai accentuată a utilizării acestor produse

chimice, ca una din căile principale de intensificare a producției agricole, necesită și o fundamentare științifico-economică a sistemului de indicatori care să măsoare cît mai exact eficiența acestui proces.

Prin conținutul lor economic, întregul complex de indicatori ai eficienței economice a folosirii îngrășămintelor trebuie să reflecte aspectele multilaterale privind dezvoltarea tehnicii, volumul și structura investițiilor, creșterea producției și a productivității muncii, cheltuielile de muncă vie și materializată, precum și calitatea producției obținute. Analiza și aprecierea eficienței economice a folosirii îngrășămintelor presupun alegerea cît mai judicioasă a indicatorilor pe care dorim să-i optimizăm. Utilizarea unuia sau alțuia dintre indicatori, nu ar fi de natură să ofere informații corecte în legătură cu această măsură de intensificare. De pildă, considerînd sporul de producție *) ca indicator de bază al eficienței economice, vom asista la o creștere nejustificată a cheltuielilor de producție cu îngrășămintele, precum și la o risipă de muncă vie și materializată, ceea ce ar duce, în ultimă instanță, la scumpirea produselor agricole. Pe de altă parte, minimizarea cheltuielilor de producție ar avea efecte negative asupra introducerii progresului tehnic și asupra creșterii producției agricole. Aceste neajunsuri pot fi înlăturate prin luarea în considerare a unui complex de indicatori care să oglindească concomitent obținerea unui spor cît mai mare de producție pe unitatea de suprafață cu cheltuieli cît mai reduse pe unitatea de produs.

Pentru caracterizarea eficienței economice a folosirii îngrășămintelor trebuie folosit un sistem de indicatori. Dintre acestea, **sporul de producție** obținut ca urmare a aplicării îngrășămintelor față de parcela (varianta) nefertilizată poate fi considerat cel mai important.

Sporul de producție se poate exprima: **în unități fizice:**

Sporul de producție (Q_s):

$$Q_s = Q_1 - Q_0 \text{ în care:}$$

Q_1 = producția obținută pe parcela îngrășată (kg, q, t/ha)

Q_0 = producția realizată pe parcela neîngrășată

Sporul de producție la unitatea de suprafață reprezintă baza de calcul a eficienței economice a folosirii îngrășămintelor.

Sporul de producție la 1 kg substanță activă sau brută (Q s.a. sau Q s.b.):

$$Q/s.a. = \frac{Q_s}{\text{kg.s.a.}} \text{ în care}$$

kg.s.a. = doza de îngrășămint substanță activă (în kg).

În mod identic, se poate calcula și sporul de producție la unitatea de îngrășămint substanță brută. Acest indicator arată eficiența tehnică a fiecărei unități de îngrășămint exprimat în substanță activă brută. Același indicator calculat în unități valorice diferă ca mărime în funcție de nivelul prețurilor de valorificare la un moment dat. Aceasta înseamnă că aplicarea îngrășămintelor poate apare mai eficientă la unele produse și mai puțin eficientă la altele, în funcție de nivelul prețurilor. Mai mult, acest indicator poate denatura și alți indicatori care se calculează prin intermediul lui, cum sînt sporul

*) Acest punct de vedere pornește de la concepția după care eficiența folosirii îngrășămintelor se diferențiază pe două planuri: eficiența tehnică și eficiența economică, deosebindu-se pe acestea bază două grupuri de indicatori. Pentru eficiența tehnică se preconizează ca indicator de bază sporul de producție la unitatea de suprafață, sporul de producție, la un kilogram de substanță activă sau brută, iar pentru eficiența economică se analizează sporul de venit net, rata rentabilității sporului, productivitatea muncii ș.a.

de venit net și rata rentabilității. De aceea, stabilirea pe baze științifice a prețurilor produselor agricole (ținând seama de cheltuielile sociale și de producție) prezintă o mare importanță în aprecierea corectă a eficienței economice a utilizării îngrășămintelor.

Sporul de cheltuieli (C_s) se calculează prin însumarea cheltuielilor efectuate cu aplicarea îngrășămintelor (costul lor, transportul de la uzină la unitate și la câmp, costul manoperei, plata lucrărilor executate de S.M.A. etc) cu cheltuielile legate de recoltarea producției suplimentare (costul recoltării, a transportului și înmagazinării producției). Sporul de cheltuieli se raportează : fie la unitatea de suprafață (ha) fie la unitatea de produs (preț de cost al sporului)

$$P_c = \frac{C_s - V_{s.s.}}{Q_s} \text{ în care:}$$

C_s = sporul de cheltuieli (lei)
 $V_{s.s.}$ = valoarea sporului producției secundare

În legătură cu raportul care se creează între mărimea cheltuielilor determinate de folosirea îngrășămintelor și mărimea producției obținute (valoric) deosebim 3 cazuri :

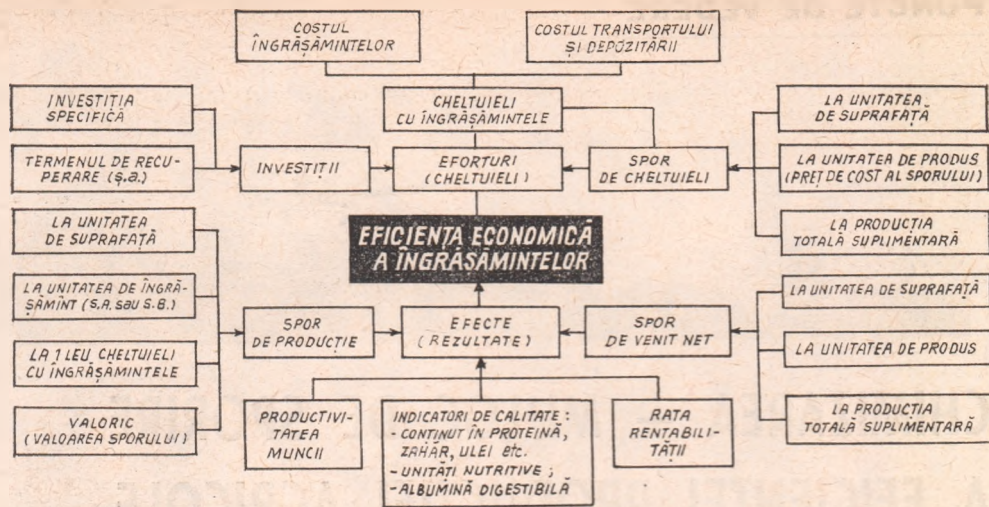
a) cînd producția suplimentară devansează cheltuielile suplimentare de producție ($V_s > C_s$), sporește masa producției la hectar concomitent cu reducerea prețului de cost ;

b) cînd producția suplimentară crește în același ritm cu cheltuielile suplimentare ($V_s = C_s$), masa producției crește, iar prețul de cost rămîne constant ;

c) cînd cheltuielile suplimentare făcute cu îngrășămintele sînt mai mari decît producția suplimentară ($V_s < C_s$), producția scade sau rămîne la același nivel în condițiile în care prețul de cost crește.

Așadar, cheltuielile de producție pot determina o eficiență economică crescîndă (cazul I), constantă (cazul II) și o situație de neeficiență (cazul III).

Pentru a oglinzi eficiența economică a investițiilor determinate de extinderea chimizării agriculturii, se analizează indica-

Sistemul de indicatori care caracterizează eficiența economică a folosirii îngrășămintelor chimice

torii specifici cum sînt : termenul de recuperare, investiția specifică ș.a.

În condițiile actuale, creșterea eficienței economice a cheltuielilor suplimentare cu îngrășămintele chimice, este o necesitate obiectivă. De aceea, atunci cînd această măsură de intensificare nu este eficientă, trebuie să fie analizate cauzele care au generat o asemenea situație și să fie elaborate măsuri concrete pentru aducerea în stare de eficiență a cheltuielilor cu îngrășămintele chimice.

Sporul de venit net (V_{ns}) este un alt indicator de apreciere a eficienței economice a folosirii îngrășămintelor chimice. El se determină scăzîndu-se din valoarea sporului de producție cheltuielile de producție aferente acestui spor : $V_{ns} = V_s - C_s$

Acest indicator are un caracter sintetic întrucît include atît influența sporului de producție la hectar, cit și nivelul cheltuielilor de producție. Pe măsură ce se fac cheltuieli cu folosirea îngrășămintelor, se ajunge totdeauna la un punct dincolo de

care dacă se mai adaugă astfel de cheltuieli, venitul (V) obținut de la fiecare unitate următoare de cheltuieli adăugată ($n-1, n, n+1, \dots$) este mai mic decît venitul ce se obține de la unitatea precedentă, adică : $V_{n-1} > V_n > V_{n+1}$

Atîta timp cît sporul de venit este mai mare decît cheltuiela adăugată (C) cu aplicarea îngrășămintelor chimice ($V > C$), se poate spune că este economic să administrăm doze în plus de îngrășămintele, dar este neeconomic dacă venitul adăugat este mai mic decît costul adăugat ($V < C$).

Venitul net cel mai mare se obține la acel nivel al dozei de îngrășămintă la care ultima unitate adăugată se acoperă în întregime prin venitul net pe care îl produce

dr. ing. Vidu BIDILEANU

Academia „Ștefan Gheorghiu“

(Continuare în pag. 10)

DATE DE PROGNOZĂ

MAȘINI ȘI UTILAJE AGRICOLE

O SINTEZĂ a previziunilor pe termen lung privind extinderea parcului de mașini agricole din țările nesocialiste, precum și a producției și comerțului cu aceste mărfuri conduce la concluzii nuanțat optimiste, formulate concis în aprecierea că în pragul anului 2000 producția tehnică agricolă ar putea juca un rol apropiat ca importanță de cel al automobilelor sau avioanelor.

Previziunile sînt optimiste, sub incidența imperativului dezvoltării continue, susținute a agriculturii, a producției alimentare, îndeosebi în țările în curs de dezvoltare, unde nivelul înzestrării tehnice a agriculturii este scăzut, ceea ce deschide perspectiva unei piețe cu capacitate de absorbție crescîndă pentru tehnica agricolă. Ele sînt nuanțate, dacă se ține seama de tendințele diferențiate în acest domeniu.

Astfel, în timp ce pe ansamblul lumii nesocialiste se apreciază că parcul de tractoare ar putea să crească în ultimele trei decenii ale secolului de 2,5-3 ori, într-o serie de țări ca S.U.A., Canada, Australia, Noua Zeelandă, Anglia, R.F.G., Norvegia, Suedia ș.a. nu se prevede o sporire a acestui parc (ca, de altfel, și la alte mașini agricole), ci chiar o posibilă reducere. În țările respective se pune problema înnoirii parcului de tractoare, prin înlocuirea mașinilor vechi cu altele noi, cu o productivitate mai ridicată.

În alte țări, cu un nivel mai scăzut de mecanizare a agriculturii — cum sînt Franța, Grecia, Italia, Spania, Japonia, Egiptul etc. — specialiștii în materie se așteaptă la menținerea unei cereri susținute pentru tractoare

(și alte mașini agricole). În ceea ce privește țările nesocialiste în curs de dezvoltare, care dețineau în 1970 doar 12% din parcul de tractoare al lumii capitaliste, ele sînt considerate ca o mare zonă potențială de cerere pentru tehnica agricolă. Desigur, acest potențial este influențat de o serie de factori sociali și economici ca : restructurarea unor economii naționale în care există un surplus de brațe de muncă în agricultură, reorganizarea proprietății agrare (în sinul căreia predomină gospodăriile mici, slabe din punct de vedere economic), capacitatea de import a tehnicii agricole și ritmul de dezvoltare a producției proprii de mașini agricole ș.a.

Prognoza pînă în 1990 a producției principalelor mașini agricole — tractoare și combine — în industria celor mai de seamă țări capitaliste producătoare este înfățișată în tabelul alăturat. Se apreciază că, pe ansamblul acestor țări, producția de tractoare — după o creștere destul de marcată în primul deceniu din perioada examinată — se va dezvolta foarte lent în etapele următoare. După o reducere absolută în deceniul al șaptelea, producția de combine a țărilor menționate se redresează în deceniul actual, avînd perspective de a crește în continuare.

În sfîrșit, în cercurile de specialitate se apreciază că valoarea exporturilor mondiale nesocialiste de tractoare ar putea spori de la 1,5 miliarde dolari în 1970 la 7 miliarde în 1990, iar cea a exporturilor celorlalte mașini agricole — de la 1,2 miliarde la 9 miliarde dolari. În acest cadru global, principalele noi țări producătoare (S.U.A., R.F.G., Anglia, Japonia, Canada, Italia, Franța, Bel-

Producția de tractoare și combine în principalele țări capitaliste producătoare (în mil unități)¹⁾

Țara	1970	1980	1990
Tractoare			
S.U.A.	191,9	250	260
Japonia	80,4	185	190
Anglia	160,22)	130	150
R.F.G.	105,1	115	140
Italia	83,8	115	130
Franța	68,8	65	80
Combine			
Japonia	..	30	40
S.U.A.	21,0	30	35
R.F.G.	22,5	25	30
Canada	5,3	15	20
Franța	4,7	10	15
Anglia	3,6	7	10

1) Excluziv tractoarele folosite în grădinarit.

2) Numai tractoare pe roți.

Sursa: N.I.K.I., Suplimentul nr.6/1975 la B.I.K.I., pag.75.

gia și Suedia) ar putea să-și sporască exporturile de la circa 2,1 la 12,5 mlrd. dolari, celelalte țări capitaliste dezvoltate — de la 540 milioane la 3,2 miliarde dolari, iar țările nesocialiste în curs de dezvoltare — de la 19 la 300 milioane de dolari. Astfel, chiar în condițiile unei creșteri foarte rapide a exporturilor de mașini agricole ale acestui ultim grup de țări (de aproximativ 30 de ori în două decenii), ponderea sa în ansamblul exporturilor respective ale țărilor nesocialiste rămîne practic neglijabilă (circa 1,9%).

N. POPOV

În dorința de a vă ajuta să economisiți o resursă întotdeauna deficitară — **TIMPUL** — consemnăm în această rubrică informații utile privind oferta de bunuri și servicii. Popularizând noile produse, rubrica se dorește a fi în același timp și un sfătuitor al consumatorului.

**CURTEA
STICLARILOR
LUCREAZĂ
PENTRU DV.**

VECHIUL vad comercial al Bucureștilor, dezvoltat în preajma palatului voivodal, găzduiește de câțiva ani unitatea complexă de creație și prezentare cu nume de rezonanță medievală: Curtea sticlarilor.

Pe locul unde cercetările arheologice de reconstituire a palatului voievodal au depistat un vechi atelier de sticlărie a fost creat acest inedit laborator de creație, unde urmașii meșterilor sticlarilor de altădată, alături de tineri artiști plastici, dau sticlei cele mai neașteptate forme și culori.

Dar acesta nu este decât un aspect, ce-i drept foarte semnificativ, asupra modului în care Centrala Industriei Sticlei și Ceramicii Fine și-a gândit întâlnirea cu consumatorii. Din dovadă de o laudabilă inițiativă, centrula a preluat restaurarea unei întregi clădiri ce făcea parte din Curtea Veche, clădire care azi, reamenajată cu mult gust, găzduiește, pe lângă atelierul propriu-zis, o bogată expoziție de prezentare a produselor fabricilor de sticlă, ceramică și porțelan, magazine de prezentare cu vânzare și întreprinderea de comerț exterior de profil.

Dar care este, de fapt, motivul pentru care revine astăzi în atenția noastră, a consumatorilor, Curtea sticlarilor? Motivul îl constituie inaugurarea zilele acestea a două noi magazine de prezentare „Stirex” în cadrul ansamblului cunoscut sub numele de „Curtea sticlarilor”. Aceste două premiere reprezintă, în fapt, actul final al unui program amplu de stimulare a creativității și de sondare a cererii realizat de centrul.

Astfel, Centrula industriei sticlei și ceramicii fine, împreună cu Uniunea Sindicatelor de ramură, au organizat în vederea contractărilor pentru 1976 un concurs de creație la care au participat, peste 250 de muncitori, tehnicieni, artiști plastici din fabricile centrale. Pentru concurs au fost prezentate 680 de

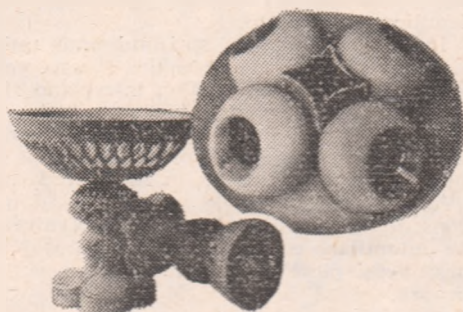

Produse premiate în 1975: Serviciul poli-funcțional ambiental (jos); Eșantion din serviciul de cafea din porțelan (sus).

propuneri, din care au fost selecționate pentru contractare 360 de produse. În cadrul concursului s-au remarcat în mod deosebit, fiind distins cu premiul I: Întreprinderea de porțelan „Iris” din Cluj-Napoca, care a prezentat serviciul de cafea cu decorație în maniera „Cucuteni” din porțelan colorat; Întreprinderea de sticlă-Avrig, pentru serviciul poli-funcțional din sticlă colorată; Întreprinderea de

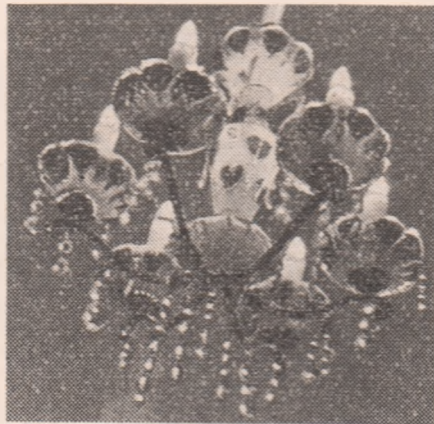
faianță-Sighișoara, pentru ramele de oglinzi modulate din faianță colorată prin decalco-manie.

Noul magazin „Stirex-Unicat” din str. Șelari nr. 11, ce-și deschide zilele acestea porțile, va prezenta spre vânzare tocmai astfel de modele și prototipuri elaborate pentru testare de colectivele de creație din fabrici-

În magazinul Stirex-Unicat: Vase decorative din porțelan (300 lei; 200 lei); Serviciu de fumat — faianță (31 lei).

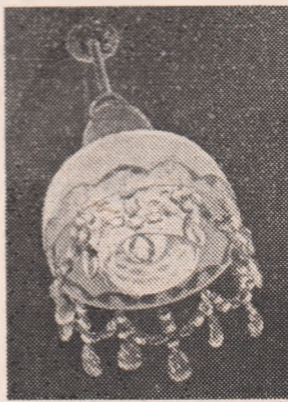
le de sticlă, faianță și porțelan ale Centralei, ca etapă prealabilă introducerii în fabricație a produselor, în ideea unui dialog sistematic cu publicul consumator. Schimbarea sortimentelor din magazin va fi integrală la intervale de circa o lună de zile, spațiul maga-

În magazinul Stirex-Corpuri de iluminat: Candelabru mare: 4200 lei; Candelabru mic: 1980 lei.

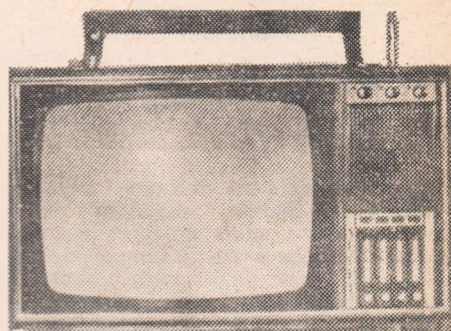
zinului fiind oferit prin rotație diferitelor fabrici ale centralei.

Un alt punct în programul centralei l-a constituit concursul „Salonul luminii '75, care a reunit producători de globuri și corpuri de iluminat atât din industria ușoară, cât și din cooperative, industria locală, Uniunea artiști-

lor plastici etc. În cadrul concursului s-au primit circa 1300 de propuneri, din care au fost admise și expuse publicului numai 900 eliminându-se modelele vechi sau cu consumuri mari de materiale deficitare. Decernarea premiilor s-a făcut însă numai după contractare, întrucât regulamentul de concurs prevedea, ca un criteriu de evidențiere, și cantitățile contractate. Locul I în acest concurs a fost câștigat de Întreprinderea de industrie locală „Electrometal”-Cluj pentru diversitatea gamei de produse prezentate, calitatea lor și cantitatea contractată.

Largul interes de care s-a bucurat în rin-

Puteți rezolva dilema: „vizionare TV sau excursie utilizând televizorul portabil „SPORT” (I.I.S. Electronica) care funcționează atât în locuință alimentat la rețeaua de 110 sau 220 V, cât și în camping alimentat la bateria de 12 V a automobilului. Diagonala — 31 cm. Greutate — 10 kg; Preț 2870 lei.

ȘTIRI DIN:

● Rețeaua comercială

În 1976 celor aproximativ 6000 de unități comerciale ale Capitalei existente li se vor adăuga altele noi:

MARI MAGAZINE

Dintre obiectivele importante care urmează să intre în circuitul comercial în 1976, amintim magazinul Universal „Bucur-Obor”, cel mai mare din țară, magazinul universal „Central”, din Piața Unirii, precum și două magazine generale, unul pe șoseaua Pantelimon, altul pe calea Dorobanți. Un complex comercial, însumând 10000 mp, care va dispune de magazine de textile, încălțăminte, articole pentru sport și turism, pentru copii, produse alimentare, se va deschide la intersecția șoselei Pantelimon cu strada Socului. Un mare magazin de mobilă se va deschide pe Bulevardul 1 Mai. Urmează să înceapă lucrările de construcție a magazinului universal din Drumul Taberei, a unor noi complexe în Militari și Armata Poporului. Va continua acțiunea de dezvoltare a rețelei Big-urilor, de modernizare și extindere a piețelor, de recuperare a unor foste spații comerciale.

COMERȚUL STRADAL

În zonele centrale ale orașului București și în noile cartiere de locuințe, pentru modernizarea comerțului stradal se vor realiza, pe bază de proiecte tip, numeroase chioscuri, tone, cărucioare pentru vânzarea legumelor și fructelor, extinzându-se desfacearea preambalată a acestor produse.

TURISM, SERVICII

În București numai în anul 1975 au fost redacte circuitului turistic peste zece hoteluri: Astoria, București, Opera, Grivița, Majestic, Minerva, Palas, Veneția, Rahova, Banat. Sint în pregătire alte premiere.

„Salonul Luminii '75” a determinat centrula să deschidă în aceste zile un magazin de prezentare specializat (Stirex — corpuri de iluminat), str. Soarelui nr. 3) în imediata vecinătate a „Curții Sticlarilor”.

Vânzarea în acest magazin se va face pe bază pe comandă întocmită după alegerea modelului de cumpărător, cu livrare în maxim 30 de zile. Și în acest magazin se asigură exclusivitatea prin schimbarea permanentă a sortimentului expus.

Concomitent a fost realizată împreună cu Direcția Comercială a Municipiului București specializarea magazinului „Electroluar” din Calea Victoriei pentru corpuri de iluminat, inițiativă, ce va fi lărgită și în alte orașe mari ale țării.

I. G.

(Urmare din pag. 3)

can" care s-a angajat să asimileze cinci cazane de 10 tone abur pe oră importate pînă acum.

Trebuie adăugat și faptul că în acțiunea de asimilare a oricărui produs complex trebuie să mărească mai mult responsabilitatea producătorului, angajarea fermă a acestuia de a produce cu forțe proprii subsansamblele necesare. Exemple demne de evidențiat sînt, de exemplu, situațiile înregistrate la Întreprinderea „Electromagnetica”, în domeniul echipamentului pentru centralele telefonice automate, unde s-a continuat asimilarea în țară a ultimelor echipamente din cadrul licenței, la „Vulcan”, unde din totalul echipamentelor propuse spre asimilare se realizează fără nici un import peste 70% ș.a.

● Cooperarea cercetare — producție

ACTIVITATEA intensă de cercetare — desfășurată în cadrul Institutului de fizică atomică, a Centrului național de fizică, a Institutului de cercetări electrotehnice, la Institutul de cercetări pentru telecomunicații etc. — a fost organizată avînd ca o problemă centrală aspectul scurțării ciclului de cercetare-proiectare-fabricație, pentru înlăturarea acelor situații în care uneori soluții valoroase rămîn vreme îndelungată „în sertare”, în diferite stadii de avizare, sau cînd invenții premiate la expoziții internaționale nu sînt aplicate efectiv și se devalorizează prin uzură morală. În același timp, contribuția cercetătorilor la reducerea importurilor a fost amplificată și prin faptul că în tot mai mare măsură portofoliul de produse noi al întreprinderilor se realizează prin strînsa colaborare a acestora cu unele institute specializate.

De asemenea, pentru evidențierea amplitudinii și a dimensiunilor reale ale fenomenelor de integrare a cercetării cu producția, apare semnificativă semnalarea faptului că valoarea micro-producției institutelor de cercetări amintite depășește 125 milioane. Totodată, se poate sublinia că în perioada 1971—1975, la asimilarea și modernizarea celor 13 mii de produse și modele noi, care au depășit valoarea de 15 miliarde lei, în întreprinderile analizate o contribuție efectivă și-au adus-o și marea majoritate a cadrelor din cercetare.

Un exemplu edificator îl constituie participarea activă a specialiștilor de la Institutul de cercetări și proiectări electrotehnice la aplicarea unor procedee tehnologice noi la întreprinderea „Vulcan”, în realizarea unor materiale ceramice pentru întreprinderea „Electromagnetica” ș.a. Cercetătorii de la acest institut au constatat totodată că un volum important de importuri pe economia națională privea tabla electrotehnică laminată la rece care era folosită de toate fabricile de motoare din țară. Cercetîndu-se noul tip de tablă ce se va asimila la o întreprindere din Tîrgoviște au fost reproiectate și omologate peste 30 tipodimensiuni de motoare electrice — care folosind tabla românească, nu mai necesitau importuri — și care au și intrat în fabricație etc.

● Priorități actuale și de perspectivă

SPIRITUL de înaltă exigență și responsabilitate în promovarea maximă a creativității originale, discuțiile organizate cu prilejul expoziției de lucru au fost corelate cu ajutorul efectiv acordat de învățămîntul superior. Iată, așadar, una din prioritățile foarte actuale căreia, în cadrul procesului integrării învățămînt-cercetare-producție, trebuie să-i acorde o maximă atenție. Insti-

tutul politehnic București, prin șefii de catedre și cadrele didactice în colaborare cu cercetarea s-a angajat să sprijine întreprinderile în asimilarea unor produse noi, care să diminueze importul (inelele ceramice pentru „Vulcan”, circuitele, instalațiile de automatizare ale utilajelor Fabricii de nasturi, înlocuirea coloranților la „Aurora”, Întreprinderea de piele sintetică, „Relon”-Panduri etc.). Efectul economic al acestei acțiuni se ridică pînă în prezent la reducerea efortului valutar cu circa 5 milioane lei valută.

În perspectivă, prin sprijinul unor unități de pe platforma electronică Pipera, vor fi examinate în majoritatea întreprinderilor panourile de comandă și automatizare ale utilajelor și instalațiilor și vor fi reproiectate prin concepții originale. Ne propunem, de asemenea, ca în întreprinderea „Vulcan”, cît și la cele care au profil de construcții de mașini să dezvoltăm centrele de autoutilare care să fabrice mașini, dispozitive și piese nu numai pentru nevoile proprii, ci să le producă și pentru alți beneficiari. De asemenea, ca o măsură de amploare a perspectivei vor fi antrenate și mai mult întreprinderile în colaborarea cu baza de dispozitive și S.D.V.-uri a Institutului politehnic cu intenția de a reduce costurile pentru echiparea cu S.D.V.-uri a produselor pe care le asimilăm.

În prezent, cu sprijinul comisiilor de import-export din întreprinderi, un colectiv organizat la nivelul Comitetului de partid al sectorului lucrează la întocmirea unui caiet selectiv al produselor ce se importă, caiet ce va fi constituit pe principalele ramuri ale economiei și va fi difuzat ministerelor și institutelor de cercetări, cadrelor din învățămîntul superior, astfel încît la examinarea posibilităților de asimilare în țară să contribuie cît mai mulți specialiști. În același timp vor trebui amplificate preocupările pentru promovarea creativității proprii. Vor putea fi astfel evitate unele situații din 1975, cînd, pentru unele dintre noile produse ale Întreprinderii „Vulcan”, spre exemplu, Institutul de cercetări și proiectări electrotehnice recomandă în continuare folosirea unor echipamente din import, în loc să se gîndească la soluțiile din țară. Aceeași deficiență se face simțită și în echiparea tehnologică (pe baza proiectelor Institutului de proiectări pentru industria ușoară) a Întreprinderii de piele sintetică sau în asigurarea unor piese de schimb la întreprinderile „Munca textilă”, „Aurora”, „Relon”-Panduri etc.

De asemenea, va trebui acordată o mai mare atenție informării și documentării mai ample și operative a cadrelor tehnice. Timpul încă insuficient acordat acțiunii de documentare, atunci cînd pregătim asimilarea unui produs, face ca uneori proiectantul să fie tentat de cataloagele comerciale străine. În acest sens va trebui să sporească rolul publicațiilor selective ale ministerelor, al Institutului Central de Documentare Tehnică, al altor organe specializate în informare.

Desigur, neajunsurile arătate pot fi cu ușurință înlăturate dacă fiecare organizație de partid, fiecare cadru de conducere, toți oamenii muncii vor acționa astfel încît calitatea de producător și proprietar, de bun gospodar să fie demonstrată prin dovezi autentice.

Duternic dinamizate de activitatea politică desfășurată de organizațiile de partid, colectivele de oameni ai muncii din întreprinderile analizate vor dovedi, cu siguranță, pricepere și inițiativă în stimularea în continuare a tot ceea ce creația tehnică românească poate produce, în ridicarea la un nivel calitativ superior a întregii activități.

(Urmare din pag. 8)

$$V = C \text{ sau } \frac{V}{C} = 1$$

Pentru ca folosirea îngrășămintelor să fie economică, raportul de mai sus trebuie să fie supraunitar. Cel mai mare venit net se realizează însă cînd acest raport este unitar. Sporul de venit net este influențat în condițiile diferite de vînzare a produselor, condiții care denaturează uneori aprecierea corectă a eficienței economice a îngrășămintelor. De aceea, el trebuie să fie analizat în strînsă corelație cu ceilalți indicatori, mai ales cu prețul de cost.

La alegerea sporului de venit ca indicator determinant al eficienței economice a folosirii îngrășămintelor chimice, s-a avut în vedere importanța acestuia în realizarea reproducției socialiste lărgite, știut fiind că venitul net constituie unica sursă a acumulării, a constituirii fondului de dezvoltare economico-socială.

Productivitatea muncii. În mod curent, acest indicator se determină prin raportarea sporului de producție (sau valoarea sporului) la timpul suplimentar de muncă cheltuit cu aplicarea îngrășămintelor, inclusiv cheltuielile de muncă cu recoltarea producției suplimentare. Stabilirea și compararea nivelului productivității muncii între diferite variante reprezintă metoda generală de urmărire a eficienței muncii.

Rata rentabilității sporului (R_s) reprezintă un alt indicator sintetic care reflectă eficiența folosirii îngrășămintelor chimice. Este cunoscut că elementul esențial al oricărei activități economice este determinat de necesitatea recuperării cheltuielilor de producție și de realizarea unui beneficiu pentru reluarea activității pe o scară lărgită. În cazul folosirii îngrășămintelor chimice, rata rentabilității sporului se calculează prin raportarea sporului de venit net la sporul de cheltuieli și arată cît venit net se obține la 100 lei cheltuiți cu îngrășămintele.

$$R_s = \frac{V_{ns}}{C_s} \cdot 100$$

Rata rentabilității sporului se poate calcula la nivelul întregului sector vegetal sau pentru fiecare produs în parte.

Pentru exprimarea calității produselor, ca urmare a folosirii îngrășămintelor se pot adopta o serie de indicatori specifici cum sînt: conținutul în ulei, proteine, zahăr, substanță uscată, albumină digestibilă, unități nutritive, amidon etc. În etapa actuală cînd chimia pătrunde tot mai mult în agricultură, analiza și studierea indicatorilor care caracterizează calitatea produselor agricole trebuie să facă parte integrantă din complexul de indicatori ai eficienței economice și sociale. (Sistemul de indicatori care caracterizează eficiența economică a folosirii îngrășămintelor chimice este redat în schema din pagina nr. 8).

Cunoașterea sistemului de indicatori ai eficienței economice a utilizării îngrășămintelor chimice în agricultură oferă organelor de decizie o imagine de ansamblu și corelată, pe de o parte a eforturilor pe care le face unitatea cu acest mijloc de intensificare iar, pe de altă parte, în strînsă legătură cu ansamblul de factori, care permite luarea celor mai adecvate măsuri de îmbunătățire a folosirii îngrășămintelor chimice, în scopul realizării unei eficiențe economice sporite.

CENTRALA INDUSTRIALĂ

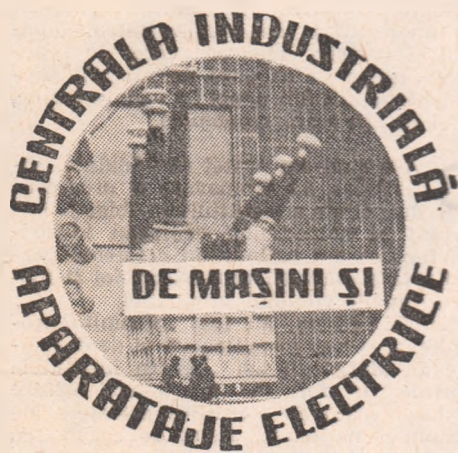
ȘI CREȘTEREA ECONOMICĂ (II)

CONTINUĂM să publicăm în numărul de față răspunsurile primite din partea altor cadre de conducere de centrale industriale la întrebările cuprinse, în ancheta întreprinsă de „Revista economică” :

1. Ce a însemnat pentru dezvoltarea centralei dv. împlinirea înainte de termen a cincinalului 1971—1975? Ce niveluri au atins principalii indicatori ai producției și de eficiență economică, ce mutații s-au produs în tehnologii și structura producției?

2. Pornind de la specificul activității centralei dv. v-am ruga să ne prezentați principalele măsuri aplicate sau în curs de aplicare privind îmbunătățirea organizării și conducerii producției, specializării și profilării întreprinderilor componente, diversificării producției, în vederea satisfacerii mai depline a nevoilor economiei și sporirii competitivității exportului.

3. Ce măsuri ați inițiat pentru demararea noului cincinal în ce privește înnoirea nomenclaturii de produse, modernizarea și perfecționarea tehnologiilor și proceselor de fabricație, stimularea creativității și inovației, dat fiind că el este definit drept „cincinal al revoluției tehnico-științifice”?

ing. I. LICU
director general

ția globală pe întreaga centrală. Construcții noastre de mașini și aparataje electrice și-au creat astfel posibilitatea de a depăși sarcinile planului cincinal cu peste 1 500 mil. lei la indicatorul aparataj electric de înaltă tensiune și cu 1 260 mil. lei la producția globală.

Comparativ cu 1970, producția globală aproape s-a dublat în 1975, iar anumite sortimente fizice, solicitate mult pe plan intern și extern, au cunoscut sporuri și mai mari: la motoare electrice creșterea este de 149%, iar la aparataj de înaltă tensiune, unde eram tributari importurilor, s-a obținut un spor de 256%. Tot în perioada cincinalului trecut au fost puse în funcțiune noi și importante capacități de producție: Întreprinderea de celule electrice prefabricate la Băilești, Întreprinderea de transformatoare de puteri mici la Filași, Întreprinderea de prototipuri și SDV-uri „Electrotimis” la Timișoara, mari laboratoare de înaltă tensiune și de mare putere în cadrul Întreprinderii „Electroputere”—Craiova și altele.

Dezvoltarea capacităților și a producției electrotehnice a determinat ca, în cei cinci ani, să se creeze în cadrul centralei noastre 8 000 de noi locuri de muncă, ceea ce reprezintă un spor de 47% față de nivelul atins la sfârșitul anului 1970. Dar sporul de producție înregistrat s-a realizat, precumpănitor, pe seama creșterii productivității muncii cu 31,2%. De asemenea, valoarea fondurilor fixe a sporit considerabil. Paralel cu acțiunea de creștere a înzestrării tehnice a muncii, a sporit și eficiența fondurilor fixe cu 11%.

În noul cincinal, unităților centralei noastre le revin sarcini mult mai mari. Producția la motoarele electrice va spori cu 256,3%, la transformatoare de forță cu 148,7%, la aparataje de înaltă tensiune cu 330%, la locomotive electrice cu o dată și jumătate. În felul acesta, producția marfă, ca și producția globală a centralei noastre, se va ridica la nivele ce vor întrece cu peste 200% nivelul cincinalului precedent.

2 Pentru asigurarea realizării unei producții ridicate în toți anii cincinalului precedent cit și pentru viitorii ani, am luat și continuăm să luăm o serie de măsuri tehnico-organizatorice.

În funcție de dotarea fiecărei unități, au fost și sînt stabilite nivele de producție suplimentare ce se pot obține în fiecare an (cu desfacere asigurată) prin mai buna organizare a producției, prin promovarea de tehnologii avansate.

Au fost puse la punct, de pildă, tehnologiile de sudare în mediu de argon, în bioxid de carbon. Este în curs aplicarea prelucrării cu fasciculul laser și plasmă a unor repere, realizarea transformatoarelor de măsură în rășini epoxidice. A fost extinsă, de asemenea, folosirea calculatorului electronic — din dotarea I.E.P.C. — în activitatea de cercetare și proiectare (proiectări de mașini electrice și transformatoare, calculul repartiției tensiunii de impuls în transformatoare etc.).

Dar, atenție s-a acordat nu numai cantității, ci și diversificării și ridicării calității produselor. În acest sens, au fost luate, în funcție de situațiile existente, o serie de măsuri. În 1975, spre exemplu au fost realizate 30 sortimente noi de produse, s-a fundamentat planul de completare și dezvoltare a standurilor de probe și a laboratoarelor, s-au pus la punct noi metode de urmărire pe fluxul fabricației a calității diferitelor componente ale produselor.

Caracteristic producției noului cincinal este organizarea, începînd cu 1976, a activității de microproducție atît în unități, cît și în institut, pentru unicate și serii foarte mici de fabricație, destinată, în special reducerii importurilor.

3 Activînd într-un sector în care ritmul înnoirii produselor este accentuat, au fost stabilite sarcini deosebite pentru asimilarea produselor și tehnologiilor noi, pentru proiectarea și modernizarea celor învechite. Rezultatul a fost acela că, la sfârșitul lui 1975, ponderea produselor noi și modernizate în totalul producției globale a centralei s-a ridicat la peste 67%. Reproiectările au urmărit îmbunătățirea performanțelor, reducerea consumurilor de materiale și manoperă, micșorarea dimensiunilor de gabarit, extinderea utilizării maselor plastice în locul metalelor etc.

În cincinalul 1976—1980 urmează să lărgim nomenclatorul de produse prin:

— asimilarea unei serii noi de locomotive cu puteri pînă la 4 000 CP. Dintre acestea, capul de serie LDE 4000 CP a fost terminat, fiind în probe de omologare;

— asimilarea pentru sistemul energetic național a unor echipamente electrotehnice grele. Au fost deja asimilate echipamente la tensiune de 400 kW (autotransformatoare și transformatoare bloc de 400 MVA pentru stații și centrale, precum și aparatajul aferent). Aceasta a permis trecerea transportului de energie electrică de la 220 kV la 400 kV;

— elaborarea unor serii de mașini electrice, inclusiv mașini pentru destinații speciale (nave, foraj, mașini-unelte etc.);

— organizarea proiectării și asimilării în fabricație a echipamentelor complexe pentru foraj, alimentarea rețelelor de tensiune urbană etc.

1 Cincinalul precedent, pe care l-am încheiat cu succes, a reprezentat pentru oamenii muncii din unitățile componente ale centralei noastre un nou pas înainte în sprirea și diversificarea producției de mașini și aparataje electrice, necesare, atît satisfacerii nevoilor economiei naționale, cît și pentru schimburile de valori materiale cu care țara noastră participă în comerțul exterior.

Desfășurînd o susținută întrecere socialistă, colectivele de muncă din unitățile centralei au realizat sarcinile planului cincinal 1971—1975 cu avansuri apreciabile față de timpul calendaristic. În 1974, colectivul Întreprinderii de celule prefabricate din Băilești a raportat realizarea sarcinilor întregului cincinal; planul producției de aparataj de înaltă tensiune la „Electroputere”—Craiova a fost îndeplinit la începutul decadei a doua din ianuarie 1975; în luna mai și-a realizat planul și colectivul Întreprinderii „Electroceramica” Turda; constructorii de locomotive electrice de 5 100 kW au produs ultima mașină prevăzută în cincinal în luna august; la 30 octombrie 1975 a fost îndeplinit indicatorul de plan pentru motoare electrice, iar la data de 7 noiembrie am raportat realizarea sarcinii de plan la produc-

Ceea ce preocupă în prezent centrala noastră, este transpunerea în viață a indicațiilor conducerii partidului privind promovarea progresului tehnic în acest cincinal al revoluției tehnico-științifice. Astfel, pe linie de cercetare sînt prevăzute teme pentru asimilarea unor noi mijloace de transport, și modernizarea celor existente (locomotivă diesel-electrică tîrîștorizată, locomotive cu tracțiune în curent alternativ). Se vor introduce noi materiale, printre care: izolație clasă H, oțeluri superioare, mase plastice și alți înlocuitori de metal. Se vor dezvolta cercetări în domeniul tehnicii tensiunilor înalte și puterilor mari (capacitate de comutație și stabilitate la scurt circuit). În acest cincinal, vom asimila stații capsulate în hexaflorură de sulf la 110 kV, care vor aduce mari avantaje beneficiarilor (reducerea volumelor și suprafețelor ocupate de circa 10 ori, eliminarea pericolului conturării izolației externe, simplificarea exploatării etc.).

Începînd cu 1976, ne-am propus să asimilăm o gamă foarte variată de produse pentru reducerea importurilor la beneficiari și la întreprinderile centralei noastre. Între acestea, aș menționa transformatoarele și celulele de 6 kV antigrizoase, transformatoarele în construcție specială pentru alimentarea cuptoarelor de topit oțel și fontă etc.

Condițiile create, dezbaterile sarcinilor de plan cu toate colectivele întreprinderii, măsurile prevăzute, hotărîrea fermă a fiecărui colectiv de muncă, constituie tot atîtea garanții că sarcinile din acest nou cincinal vor fi nu numai îndeplinite, ci și depășite.

Ing. Nicolae TEODORESCU
director general

1 Colectivul centralei noastre a reușit să realizeze producția globală a cincinalului recent încheiat la data de 23 septembrie 1975, creînd astfel premisele realizării unei producții suplimentare pe anul 1975 de cca. 3 miliarde lei. În ceea ce privește nivelurile de producție ale cincinalului — menționez că volumul producției globale preliminar în anul 1975, pe total centrală industrială, este cu 86,5% mai mare față de realizările anului 1971, primul an al cincinalului trecut.

În structura producției întreprinderilor, o pondere însemnată o au utilajele tehnologice complexe: energetice, metalurgice chimice, refractare și alimentare, iar această pondere a crescut continuu în ac-

tualul cincinal, ajungînd să reprezinte acum aproape jumătate din valoarea producției. Subliniez că tehnicitatea utilajelor fabricate a crescut de la an la an, fapt ilustrat de cele peste 300 de produse asimilate și introduse în fabricație în perioada 1971—1975. Ca urmare a acestei activități, ponderea produselor noi și modernizate în producția globală a crescut de la 11,5% cît reprezenta în 1971, la 16% în anul 1975. Aș menționa, în cadrul produselor de mare tehnicitate realizate de întreprinderile centralei, grupurile turbogeneratoare de 330 MW de la Întreprinderea de mașini grele București, echipate cu cazane de 1035 tone abur oră, de la Întreprinderea „Vulcan”-București, din care — așa cum cunoașteți — primul agregat de 330 MW a fost pus în funcțiune zilele acestea la Rovinari. Aș mai adăuga că turbinele hidraulice — din care menționez pe cele de la Porțile de Fier, Argeș, Olt, Someș — sînt produse de centrala noastră, prin Întreprinderea de construcții de mașini Reșița. În paralel, o atenție deosebită s-a acordat problemelor legate de eficiența economică. Astfel, costurile de producție s-au redus în mod continuu, producția marfă a anului 1975 fiind realizată cu 128 lei la mie mai puțin decît în anul 1970.

În cincinalul care s-a încheiat volumul de export a crescut de peste 2 ori, din care de aproape 3 ori și jumătate pe relația devize libere. Exportăm echipamente și utilaje în peste 30 de țări de pe toate continentele. Nomenclatorul produselor s-a diversificat, crescînd totodată complexitatea acestora. Printre produsele exportului nostru figurează centrale electrice și de termoficare urbană, turbine și generatoare cu abur și hidraulice, fabrici de piine, diverse utilaje metalurgice și altele.

Și în continuare avem sarcini deosebite, atît în ceea ce privește creșterea producției, cît și în ridicarea tehnicității utilajelor fabricate. Producția globală a anului 1976 va fi cu 26,6%, iar producția marfă cu 23,5% mai mari decît nivelul anului 1975. De asemenea, volumul utilajelor tehnologice va crește în 1976 față de ceea ce realizăm în anul acesta. Astfel, la turbinele cu abur avem planificat în 1976 cu aproape 40% mai mult decît în anul trecut, iar la celelalte sortimente de utilaje tehnologice creșterile planificate se situează între 65 și 100% față de nivelul pe care l-am realizat în 1975. Aș dori să adaug, ca un factor calitativ de importanță deosebită, că productivitatea muncii va crește cu peste 23% față de realizările anului 1975. Totodată, menționez că în cincinalul 1976—1980 și în perspectivă, centrala noastră va începe fabricația utilajelor pentru centrale nucleare, ceea ce demonstrează încă o dată gradul excepțional de tehnicitate pe care trebuie să-l atingă produsele întreprinderilor noastre.

2 Este de la sine înțeles că sporurile cantitative și calitative din activitatea centralei nu au putut — și nici nu vor putea fi atinse — fără un cadru organizatoric adecvat. Așa cum se cunoaște, pe baza hotărîrilor Congresului al X-lea al partidului și ale Conferinței Naționale din 1972, în această perioadă au fost elaborate o serie de acte normative, care au drept scop îmbunătățirea organizării și conducerii unităților socialiste. Centrala noastră s-a aliniat acestor reglementări și a căutat permanent să găsească cele mai corespunzătoare soluții pentru perfecționarea organizării. În

aceleși timp în cadrul centralei au fost elaborate în această perioadă studii și proiecte de organizare a producției și muncii — în medie cca. 50 pe an — care au avut drept scop îmbunătățirea continuă a activității de conducere și de producție.

În structura centralei s-au produs modificări în perioada 1971—1975 în sensul creșterii numărului unităților componente, acestea ajungînd în prezent la 19, din care 15 întreprinderi de producție și 4 institute de cercetare-proiectare. Subliniem că atît prin dotarea inițială, cît mai ales prin dezvoltările ulterioare, s-a ajuns la o specializare și o profilare a unităților noastre în execuția utilajelor tehnologice și a mașinilor de ridicat, cu procese tehnologice de mare complexitate și precizie. Această situație a creat condițiile unei mai mari diversificări a producției și unei calități superioare a utilajelor fabricate, ceea ce a contribuit atît la satisfacerea mai deplină a nevoilor economiei naționale, cît și la sporirea competitivității exportului românesc în ramura construcțiilor de mașini.

Consider indicat să amintesc că în stilul și metodele de muncă ale conducerii centralei un loc primordial l-a ocupat aplicarea consecventă a principiului muncii și deciziilor colective: în condițiile fabricației unor utilaje de complexitate, gabaritul și valorile celor pe care le executăm, aceasta a asigurat decizii bine fundamentate, atît din punct de vedere tehnic, cît și al eficienței economice.

3 Așa cum am arătat mai înainte, activitatea de promovare a progresului tehnic a constituit un obiectiv important al colectivului centralei industriale, fapt ce s-a oglindit în creșterea permanentă a ponderii produselor noi și modernizate în volumul producției.

Pentru aceasta, au fost întocmite programe de cercetare-proiectare și de dezvoltare de tehnologii noi pentru institutele centrale. Aș dori să menționez, printre produsele care au constituit premiere ale economiei naționale, gama de cazane cu abur și aceea de cazane de apă fierbinte pentru termoficare, turboagregatele de puteri mari, hidroagregatele pentru riurile interioare și altele. Menționez că întreaga dotare a riurilor interioare cu agregate hidraulice s-a realizat și se va realiza în continuare de către Întreprinderea de construcții de mașini Reșița, pe baza proiectelor elaborate de către Institutul de cercetări și proiectări pentru echipamente hidroenergetice din Reșița, ambele aparținînd centralei noastre industriale.

O preocupare a cercetătorilor și proiectanților noștri în această perioadă a constituit-o găsirea unor soluții tehnice și tehnologice corespunzătoare pentru construcția și funcționarea cazanelor și instalațiilor de ardere cu combustibil solid, cu randament ridicat, înlocuind astfel combustibilul lichid și gazele, la arderea în cazane. Pe această linie s-au obținut rezultate bune, dar consider că mai avem încă probleme de rezolvat în continuare.

Pentru pregătirea cincinalului viitor, s-a desfășurat, printre altele, o activitate susținută avînd drept obiect întocmirea unor studii privind asimilarea în țară a unui număr important de subsambluri și produse necesare utilajelor pe care le fabrică întreprinderile constructoare de mașini, și care în prezent se aduc din import. Această activitate, pe lîngă faptul că va conduce la o tehnicitate mai ridicată a produselor noastre, va avea și consecințe economice din cele mai importante, care se vor reflecta în reducerea eforturilor valutare

ale economiei noastre, obiectiv de importanță majoră pentru creșterea nivelului de trai al poporului. Totodată, pentru pregătirea cincinalului viitor s-au întocmit programe și s-au luat măsuri în scopul recrutării și asigurării cadrelor necesare pentru nivelurile de producție planificate, precum și în sensul creșterii calificării și pregătirii lor profesionale.

Iosif STEINBACH
director general

1 În raportul prezentat la cel de-al X-lea Congres al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vorbind despre sarcinile ce revin industriei ușoare pe linia creșterii în ritm susținut a producției bunurilor de consum, în vederea îmbunătățirii aprovizionării, satisfacerii în măsură tot mai largă a cerințelor populației, a subliniat că trebuie să se asigure „folosirea la maximum a capacităților existente și, cu deosebire, a unităților noi, moderne, create în ultimii ani, pentru sporirea și diversificarea producției de țesături, tricotaje, confecții, încălțăminte, articole pentru copii, pentru ridicarea calității și valorii lor de întrebuințare, în concordanță cu cerințele și gustul consumatorilor”.

Aceste sarcini au fost concretizate în prevederile planului cincinal 1971—1975. Ca urmare a îndrumărilor conducerii partidului și statului nostru, a indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu ocazia frecventelor vizite de lucru în unități ale industriei de confecții, a fost conturat un amplu și mobilizator program de acțiune pentru dezvoltarea, modernizarea și creșterea eficienței activității întreprinderilor din sectorul nostru industrial. Principalele obiective ale acestui program au fost următoarele: creșterea în ritm constant, înalt a producției; adâncirea specializării și ridicarea nivelului de concentrare; extinderea capacităților de producție; în cadrul politicii generale a partidului de repartizare armonioasă, echilibrată a forțelor de producție pe teritoriul țării și a atragerii unui număr mai mare de femei în sfera producției; ridicarea pe o treaptă superioară a nivelului de industrializare a producției de confecții; ridicarea la nivel superior a eficienței economice; îmbunătățirea substanțială a calității, diversificarea sortimentelor, alinierea permanentă și operativă la linia modei; extinderea exportului, consolidarea pe piețele tradiționale și pătrunderea pe noi piețe.

Aplicarea cu consecvență și în mod creator a prevederilor programului de acțiune,

de către toate colectivele de oameni ai muncii din industria de confecții, a condus la realizarea planului cincinal pe centrală la data de 28 februarie 1975, respectiv cu 10 luni mai devreme.

În mod deosebit subliniem efortul colectiv de concepție și execuție privind aplicarea prevederilor programului de măsuri elaborat în urma ședinței de la Mangalia din 6 august 1973. Pe baza indicațiilor primite cu această ocazie din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a luat un avânt deosebit activitatea de cercetare științifică aplicativă, de proiectare a îmbrăcăminte și organizare a execuției producției, concretizată în înființarea „Centrului de cercetare și proiectare a îmbrăcăminte”, care concentrează cadrele cele mai valoroase din domeniul creației tehnice din întreaga țară. În mod practic, întregul efort de creație tehnică, deus de colectivele de muncă din întreprinderi, se reflectă în activitatea de re-proiectare și asimilare de noi produse, care, în perioada 1971—1975 a condus la **reinnoirea a peste 95% din produsele fabricate.**

2 Măsurile principale care au condus la realizarea înainte de termen a cincinalului au fost următoarele:

a) Elaborarea și aplicarea unor proiecte de reorganizare a întreprinderilor de confecții cu participarea largă a specialiștilor din C.I.C., în colaborare cu cadrele tehnice din întreprinderi. Pe această cale, pe întregul cincinal 1971—1975 s-au obținut un spor de producție de 10 miliarde lei;

b) Folosirea unor tehnologii unificate perfecționate. Astfel, prin implementarea tehnologiilor unificate în toate întreprinderile producătoare de cămăși s-a realizat o capacitate de producție suplimentară anuală, pe aceleași suprafețe industriale, de 3,5 milioane bucăți cămăși;

c) Aplicarea unor procedee tehnologice avansate ca: asamblarea detaliilor croite prin termocolare, introducerea sistemului de croit fix.

3 Muncitorii, tehnicienii și inginerii din întreprinderile de confecții, se angajează, în continuare, ca în cincinalul revoluției tehnico-științifice să răspundă cu fermitate la transpunerea în practică a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, concretizate în amplul program de măsuri tehnico-organizatorice elaborat la nivelul centralei și al fiecărei întreprinderi.

În cincinalul 1976—1980 se prevede o creștere a volumului producției globale de 82% față de realizările din cincinalul 1971—1975.

Prin specificul ei, industria de îmbrăcăminte realizează o producție diversă, de mare serie, adresată miilor de cumpărători. Aceasta, prin caracterul de noutate și originalitate trebuie să răspundă comandamentelor de eleganță, estetică și utilitate, prevenind fabricarea unor articole monotone, uniforme și demodate.

Au constituit și constituie o călăuză permanent actuală pentru lucrătorii, din industria de confecții, indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei efectuate la a 20-a aniversare a I.C.T.B. cînd, în cuvîntarea rostită, sublinia necesitatea ca, odată cu sporirea producției, să acordăm mai multă atenție îmbunătățirii calității.

Programul nostru în domeniul asimilării de noi produse prevede elaborarea unei noi game sortimentale de îmbrăcăminte, prin care să se satisfacă orice cerință și exigență cu următoarele destinații: îmbrăcăminte pentru adolescenți; îmbrăcăminte pentru copii, în deosebi pentru vîrstă 6—18 luni; îmbrăcăminte

de interior, sortimente destinate pentru gospodărie și pentru odihnă acasă; îmbrăcăminte pentru petrecerea timpului liber, vacanță, sport, turism; îmbrăcăminte destinată mediului rural, funcție de specificul regiunilor; îmbrăcăminte de protecție și de lucru, în vederea diversificării și îmbunătățirii calității acestora, precum și a ridicării gradului de confort, — se preconizează realizarea de noi sortimente de echipament de protecție și de lucru, funcție de apariția unor noi meserii și a integrării femeilor în producție.

În activitatea de cercetare ne propunem să abordăm următoarele probleme principale: automatizarea operației de spănuire și croire a țesăturilor și tricoturilor; trecerea de la etapa de mecanizare a execuției operațiilor de confecționare la aceea de semiautomatizare și automatizare complexă a procesului de lucru; extinderea procedurii de chimizare a execuției operațiilor de confecționare; cercetarea procedurilor de asamblare a detaliilor croite ale produselor, prin sudare cu curenti de înaltă frecvență și ultrasunete; modernizarea tehnologiilor de finisare hidrotermică; diversificarea producției de stoffe tricotate, prin dezvoltarea lucrărilor de cercetare, efectuate în perioada 1973—1974, în vederea realizării unor contexturi din fibre chimice în amestec; definitivarea lucrărilor de cercetare privind introducerea imprimării tricoturilor prin transfer; realizarea unor sisteme de de-zoitare a produselor finite prin „insilozare”.

Complexitatea tehnologiei de confecționare reclamă un înalt nivel de organizare a producției. De aceea, paralel cu activitatea de cercetare științifică aplicativă, se vor desfășura o serie de lucrări pe linia organizării producției și a muncii, care vizează următoarele domenii de activitate: continuarea acțiunii de unificare a proceselor tehnologice de confecționare; elaborarea unor lucrări de studiu muncii; dezvoltarea activității privind stabilirea ȳmpilor predefiniți (MTM); efectuarea unor studii ergonomice privind perfecționarea organizării locurilor de muncă; extinderea procesului de prefabricare a detaliilor componente ale produselor.

Definirea noului cincinal ca cincinal al revoluției tehnico-științifice indică în mod direct și evident faptul că trebuie să se acorde o atenție deosebită elementului uman din contextul oricărei organizații productive, astfel încît aceasta să fie asigurată cu forța de muncă corespunzătoare, alit din punct de vedere al competenței, cît și din punct de vedere al responsabilității față de produsul muncii.

În acest scop, la nivelul centralei s-a elaborat un program de pregătire și perfecționare a cadrelor de toate gradele, pentru perioada 1976—1980, ținînd seama de dezvoltarea fiecărei întreprinderi, precum și de unitățile noi ce vor fi puse în funcțiune.

Cele arătate reprezintă numai cîteva aspecte din activitatea desfășurată în cincinalul 1971—1975, direcțiile de acțiune pentru 1976 și o perspectivă pînă în anul 1980. Vom continua să studiem experiența acumulată, plusurile și minusurile din activitatea noastră, deoarece aceasta constituie o premisă absolut necesară pentru asigurarea progresului. În fond, practica este cea care verifică valabilitatea deciziilor, soluțiilor și tocmai de aceea vom face permanent apel la viață. la realizări pentru a completa și îmbunătăți planurile noastre de acțiune pentru viitor. La o asemenea viziune realistă ne îndeamnă Programul partidului, spiritul hotărîrilor Congresului al XI-lea, indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Sîntem ferm hotărîți, ca acționînd în acest spirit să obținem realizări superioare în noul cincinal în toate domeniile activității noastre, a industriei de confecții.

Anchetă realizată de
V. BOESCU, M. IONIȚĂ
C. COJOCĂRU

STRUCTURILE SOCIAL — ECONOMICE ȘI DEZVOLTAREA MULTILATERALĂ A OMULUI

ÎN ETAPA ACTUALĂ, deschisă de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, o trăsătură caracteristică a politicii generale a partidului nostru constă în faptul că problemele formării omului nou și a personalității sale se pun în mod explicit ca sarcini nemijlocite și imediate ale acțiunii politice. Formarea omului nou și a personalității sale, optimizarea condițiilor sale existențiale au trecut — mai mult ca oricând — în prim planul practicii politice, social-economice ideologice. Așa cum se arată în Program „în centrul politicii generale a partidului și statului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare spre comunism, se află permanent ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului, satisfacerea cerințelor de viață ale oamenilor muncii, bunăstarea și fericirea omului, împlinirea multilaterală a personalității umane”.

Definind direcțiile principale pentru următorii 20—25 ani în care vor acționa partidul și întregul nostru popor, Programul statuează „făurirea omului nou, cu conștiința înaintată, făuritor al societății socialiste multilateral dezvoltate, al comunismului”, ca obiectiv principal de acțiune inclus în însuși conceptul de societate socialistă multilateral dezvoltată, împlinirea omului și a personalității sale fiind parte a procesului social general re-

voluționar, în strinsă legătură cu celelalte obiective și opțiuni politice, exprimând sensul și finalitatea strădaniilor întregului popor ce-și făurește conștient calea spre bunăstare, spre progres.

În viziunea partidului nostru procesul de edificare a omului nou, a omului societății socialiste — ca dealtfel întregul proces de construire a societății socialiste (comuniste) — trebuie să pornească de la condițiile concret istorice, specifice României contemporane, ce generalizează o anumită experiență concretă, unică, în cadrul căreia procesul de formare și devenire a omului și a personalității acestuia se realizează în modalități specifice fiecărei etape.

Desigur că în procesul de edificare a omului societății socialiste și comuniste nu pot fi omise valorile umanismului formate, cizgite, în eforturile tuturor generațiilor, civilizația socialismului, inclusiv în țara noastră, fiind beneficiara unor trăsături ale umanului ca deșiderat ideal, general acceptate de-a lungul veacurilor în efortul constructiv de creație și autocreație a omului. Umanismul socialist, ca teorie și practică, asimilează și integrează, astfel, într-o viziune revoluționară și științifică despre om și societate, tot ce s-a impus ca valoare autentică în plan moral, filozofic, cultural, politic, în întreaga evoluție spirituală a umanității.

Societatea totalei împliniri a omului

DAR DACĂ EFORTUL de făurire a omului nou, a omului societății socialiste și comuniste nu se poate lipsi de valorile autentice morale, filozofice, culturale, — rod al creației de veacuri — acest proces nu poate transcende decît din realitatea social concretă în care se petrece și care condiționează și determină nemijlocit procesul de creație și autocreație.

În istoria poporului nostru victoria socialismului deschide perspectivele formării unui tip uman superior tipului uman propriu orînduirilor presocialiste, a apropierei idealului uman de real și a realului, ca proces, de ideal. De aceea, dacă societatea socialistă este și va fi rodul acțiunii conștiente, constructive, creatoare, a omului înaintat — subiect — agent creator de istorie — el este, în același timp, și se formează ca obiect al istoriei produs al acestui tip de societate. Societatea socialistă multilateral dezvoltată este cadrul istoric, climatul social-politic care zămislește acest tip nou de om, leagănul în care se dezvoltă și se autodezvoltă într-un proces continuu, conștient, de devenire, de apropiere de esența umană, de ascensiunea permanentă, pe scara umanului, spre perfecțiune.

Așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XI-lea, „Partidul nostru pornește de la concepția că socialismul trebuie să fie societatea totalei împliniri a personalității umane, în care fiecare cetățean să se simtă stăpîn pe destinul său, să poată gândi și acționa nestîngîrit în folosul progresului societății”.

În România socialistă procesul formării omului societății socialiste (comuniste) și a personalității acestuia se conturează ca rezultat al unor condiții și determinări obiective și subiective, concret-istorice, economice, social-culturale, și politice, specifice etapei actuale, rezultat al unui proces istoric îndelungat în perspectiva căruia

— numai — putem înțelege acest proces de creație și autocreație, rîciocind încheiat, mereu perfectibil. Societatea socialistă, ca ansamblu de condiții și situații obiective, la nivelul micro și macrogrupurilor sociale, determină direct formarea și transformarea sistemului personalității individului (a tuturor indivizilor), desigur, cu rezultate diferite de la individ la individ, funcție de structura psihică a fiecărui individ, de capacitățile proprii, de contribuția fiecăruia la crearea propriei lor personalități, ca proces autocreator.

În țara noastră crearea condițiilor obiective sînt legate de victoria socialismului, de dispariția claselor exploatoare, de dezvoltarea forțelor de producție, de crearea și dezvoltarea relațiilor de producție socialiste la nivelul întregii economii naționale, de asigurarea dreptului la muncă și cultură tuturor indivizilor.

Programul Partidului Comunist Român, trasează — după cum se știe — în perspectiva formării omului nou — direcțiile dezvoltării în continuare, într-un ritm susținut, a forțelor de producție, căile perfecționării în continuare a relațiilor sociale de producție, a mecanismelor și structurilor în care indivizii trăiesc și muncesc, dezvoltarea și perfecționarea democrației la toate nivelurile de structuri, instituții și activități, a sistemului de norme și valori care ghidează și validează conduitele și activitățile umane.

După cum se știe însă, socialismul asigurînd pe această bază condiții egale de formare și dezvoltare a personalității fiecărui individ și a tuturor indivizilor în muncă și prin muncă, menține în continuare, în condițiile concrete din țara noastră, o seamă de contradicții specifice etapei, generate de condiții obiective inegale și diferite de dezvoltare a indivizilor, în care aceștia trăiesc și muncesc, deosebiri cantitative și calitative, materiale și spirituale. Aceste deosebiri se manifestă printre altele în gradul diferit de profesionalizare cerut de diferite tipuri de activități, de unde și existența încă a forței de muncă calificată și a forței de muncă ne-

calificată, în gradul diferit de dotare cu tehnică și tehnologii noi a aceluiași tip de activitate, dar în locuri diferite de muncă, fapt ce — în același tip de activitate — această situație diferențiată, potențiază personalități de grade diferite de cultură profesională-tehnică, economică și de participare la crearea produsului social. Aceste deosebiri se manifestă de asemenea în condiții diferite de viață și muncă existente în mediul rural și cel urban, într-un oraș și altul, în condițiile diferite de viață și muncă a populației stabile și a unei mari părți din populația activă care migrează temporal de la sat la oraș, de la oraș la oraș, proces care în următorii 10—15 ani se va accentua, ca urmare a procesului de modernizare a economiei naționale. Condiții diferite de formare și dezvoltare a individului, a personalității acestuia sînt generate și de faptul că și în socialism nu toate tipurile de activități socialmente necesare, solicită în măsură egală forța creatoare a personalității, spiritul inventiv al individului, unele activități rămîind activități de rutină, de care socialismul nu se poate dispensa, dar care — deocamdată — nu pot fi înlocuite — în totalitate — prin mecanizarea și automatizarea proceselor de producție.

În Programul partidului lichidarea condițiilor obiective, care mențin asemenea deosebiri în procesul formării și dezvoltării personalității, este legată direct de procesul de omogenizare a societății, a apropierei treptate dintre munca fizică și munca intelectuală, dintre oraș și sat, proces ce ne duce treptat la lichidarea deosebirilor esențiale dintre diferitele categorii sociale, dintre indivizi în cadrul aceleiași categorii, a deosebirilor teritoriale, în general a deosebirilor ce nu decurg direct din diviziunea muncii în condițiile progresului științific și tehnic contemporan. Acest proces obiectiv legic se va desfășura ca un proces conștient unitar, dialectic, ce va cuprinde — în cadrul unei interacțiuni profunde — toate mecanismele și structurile sociale — atît pe verticală cît și pe orizontală — fiind orientat

și direcționat astfel încât să asigure cadrul obiectiv larg, atotcuprinzător, optim, de formare și manifestare pleneră a personalității fiecărui individ și a tuturor, ca personalități cu un orizont spiritual larg: profesional, politic, cultural-științific.

Optimizarea mecanismelor și structurilor sociale

UN ASPECT IMPORTANT al optimizării cadrului obiectiv îl constituie în prezent perfecționarea continuă a mecanismelor și structurilor, organizațiilor și instituțiilor sociale, nu ca scop în sine, ci ca mediu de realizare a individului ca personalitate.

În condițiile în care procesul revoluționar, în țara noastră se dezvoltă pe o treaptă superioară, hotărâtoare este — pentru etapa actuală — creșterea receptivității față de nevoia de schimbare, profund calitativă, la toate nivelurile existențiale, inclusiv și în primul rând, la nivelul structurilor sociale ca structuri de activități economice, politice, juridice, de cercetare, educație și învățământ, obiectivate în organizații și instituții, prin care se realizează funcții ale sistemului social ca sistem autoreglator.

Pentru ca societatea ca sistem (global, parțial sau subsistem) să poată asigura integrarea individului-personalitate, ca integrare activ-creatoare și pe acest temelie sistemul să-și realizeze funcțiile autoreglatoare, aceste structuri sociale (organizații, instituții etc.) trebuie să devină suficient de flexibile, dinamice încât să permită afirmarea și asimilarea invenției și inovației, dezvoltarea și afirmarea personalității ca agent inițiator și inventator de noi relații și structuri sociale, adecvate schimbărilor (calitative) și de nouă structură de personalitate (ca personalitate a sa).

În aceste condiții, nevoia perfecționării structurilor, organizațiilor și instituțiilor, dar mai ales a pregătirii oamenilor, pentru a asimila și a răspunde adecvat transformărilor, mutațiilor profunde care au loc în condițiile specifice ale țării noastre, este un factor hotărâtor pentru progresul economic și social. În țara noastră s-au cristalizat elementele fundamentale ale științei organizării și conducerii societății, relevându-se importanța elaborării unor criterii de optimizare a organizării: creșterea rolului integrator al organizațiilor și instituțiilor, perfecționarea normelor lor de funcționare, perfecționarea și simplificarea aparatului instituțional și creșterea gradului de competență a acestuia, o mai justă corelare — într-o viziune sistemică — a activităților instituționale, în cadrul unei organizări ierarhice pe temeiul centralismului democratic.

În această perspectivă, creșterea rolului conducător al partidului în etapa actuală în țara noastră și exercitarea controlului său asupra organelor de conducere statale, inclusiv cele locale, nu duc la o suprapunere a aparatului de partid și de stat. Conducerea de către partid la nivel sistemic (global, parțial sau subsistem) este o conducere politică, de elaborare a direcțiilor principale ale dezvoltării pe o traiectorie mai largă de timp, urmărește asigurarea îndeplinirii scopurilor și obiectivelor majore ale etapei imediate și de perspectivă, realizate cu metode adecvate principiilor umanismului socialist, în evaluarea diferitelor activități, adăugându-se criteriilor de eficiență satisfacerea opti-mului uman (într-o strânsă corelație cu asigurarea opti-mului economic) criterii generate de condițiile specifice de dezvoltare ale țării noastre.

De asemenea, dezvoltarea democrației socialiste — proces perfectibil, niciodată

încheiat — cu întregul sistem de instituții, legi, regulamente, principii, normative, în cadrul și pe baza cărora se nasc (stimulează) noi idei înaintate, asigurându-se pe un plan larg realizarea inițiativelor sociale, participarea conștientă, liberă, activă, a individului la conducerea vieții sociale, la exercitarea controlului asupra realizării deciziilor luate la toate nivelurile, reprezintă unul din factorii cei mai importanți — în sensul multiplelor posibilități pe care le oferă — pentru perfecționarea continuă a mecanismelor și structurilor sociale și potențarea activităților creatoare ale maselor. De aceea, ține de optimizarea cadrului obiectiv procesul de perfecționare a mecanismului democrației socialiste la nivelul tuturor structurilor organizațiilor și instituțiilor, ca tipuri de activități, pentru a se crea condiții — așa cum arată tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — „ca oamenii muncii să-și poată manifesta din plin drepturile și obligațiile ce decurg din dubla lor calitate de proprietari ai mijloacelor de producție și de producători, participând activ cu spirit de inițiativă și răspundere la întreaga organizare și conducere a activității”. Dezvăluirea și lichidarea deficiențelor în mecanismul de funcționare a democrației în sensul lichidării indiferențismului față de inițiativele venite de la mase, față de critica de jos făcută manifestărilor negative din activitatea socială, a manifestărilor de neconsiderare și neaplicare în practică a ideilor valoroase, lichidarea unor manifestări de obiectivism și arbitrar, la nivelul unor organisme economice, în luarea unor hotărâri privind întreprinderea și individul, sint aspecte de o mare importanță pentru optimizarea mecanismului social.

Adaptarea la ritmul accelerat al progresului

DUPĂ CUM SE ȘTIE, în etapa actuală partidul nostru desfășoară o largă acțiune de transformare calitativă, revoluționară a întregului sistem de învățământ și educație.

Se știe că într-o lume cu schimbarea accelerată (determinată astăzi, de rezultatele spectaculoase ale aplicării cuceririlor revoluției științifico-tehnice în activitățile de producție, cunoaștere și comunicare), progresul depinde — în ultimă instanță — de capacitatea individului de a se adapta acestui ritm (în creștere) de felul în care va ști să asigure formației sale calitățile cerute de creșterea ritmului schimbărilor tehnice și sociale. În aceste condiții, școlii îi revine principala sarcină de formare — în raport cu aceste cerințe — a individului, a personalității acestuia.

Realizarea acestei sarcini impune îmbunătățirea conținutului învățământului, adaptarea la cerințele viitorului, ceea ce înseamnă înlocuirea cunoștințelor factice — tot mai repede demodabile — cu principii generale ale gândirii științifice, cu metode și tehnici eficiente de folosire a cunoștințelor dobândite, de reîmprospătare continuă, din proprie inițiativă, a stocului de cunoștințe de bază; perfecționarea structurilor și instituțiilor de învățământ în raport cu un ideal educativ pe termen lung; perfectibil, în raport cu condițiile în schimbare, cu cerințele viitorului, a exigențelor și ritmului progresului social, adaptarea metodelor și mijloacelor pedagogice la schimbările în tehnica comunicării de masă.

În concepția partidului nostru școala este principalul factor de educație și formare a omului nou, de asigurare a cadrelor necesare progresului economiei și

culturii, de ridicare a nivelului general de cunoștințe, a competenței profesionale a membrilor societății, de formare a conștiinței moral-politice, civice și patriotice a cetățenilor patriei noastre.

Sistem unitar încheiat și dinamic — subsistem în cadrul sistemului social global — învățământul în țara noastră se dezvoltă — în conformitate cu cerințele concrete ale edificării civilizației socialiste și comuniste — tot mai ferm în direcția afirmării caracterului **prioritar formativ** (și nu preponderent informativ) asigurându-se în acest fel, în mai mare măsură, creativitatea teoretică și practică, capacitatea individului de a se adapta ușor la mutațiile de structură intervenite în producție și în viața socială, de a găsi soluții și de a putea lua hotărâri, operativ și eficient în situații schimbate, creșterea gradului de participare, a contribuției individului la procesul propriei sale formări profesionale și politico-morale.

În cadrul programului de perfecționare a învățământului procesul de integrare: învățământ-cercetare-producție, va asigura orientarea mai directă a învățământului de toate gradele spre nevoile producției. În perspectiva dezvoltării personalității individului — procesul de integrare a învățământului cu cercetarea și cu producția va constitui premisa obiectivă, în perioada care urmează, pentru depășirea — încă în viitorul previzibil — a deosebirilor dintre munca fizică și intelectuală.

În acest cadru se înscrie preocuparea partidului nostru privind **perfecționarea învățământului superior economic** concretizată recent în indicațiile privitoare la modalitățile privind legarea mai strinsă a acestui învățământ de realitățile și cerințele dezvoltării economice a țării noastre, de activitatea practică a întreprinderilor în specialitatea respectivă, de obiectivele concrete ale politicii economice a partidului.

Desigur, asemenea măsuri — impuse de necesitățile stringente ale dezvoltării economice și sociale ale țării noastre — vor contribui substanțial la procesul de perfecționare a experienței creatoare a cadrelor de specialiști din economie, la creșterea aportului lor la efortul de optimizare a mecanismelor și structurilor economice și sociale, cadrul obiectiv de formare și afirmare a personalității umane.

★

DUPĂ CUM SE ARATĂ ÎN PROGRAMUL P.C.R. societatea comunistă presupune o organizare superioară a întregii activități economico-sociale, o administrare eficientă și suplă, simplă dar atotcuprinzătoare care să permită valorificarea maximă a potențialului material și uman, realizarea unei producții moderne în cadrul diviziunii comuniste a muncii, pe această bază societatea comunistă putând satisface din plin toate necesitățile, determinate științific ale populației. Realizarea acestor cerințe presupune participarea conștientă a fiecărui membru al societății la activitatea socială, îndeplinirea exemplară a sarcinilor ce-i revin decurgând din funcția pe care o are potrivit rolului pe care societatea i l-a încredințat. În această perspectivă P.C.R. pune și soluționează diversele probleme ale procesului de optimizare a mecanismelor și structurilor sociale în spiritul umanismului socialist revoluționar, pentru asigurarea integrării optime a individului, a afirmării și valorificării potențialului său creator, largă deschidere spre întărirea unității și coeziunii întregului popor, a omogenizării crescînde a societății noastre, în eforturile întregii națiuni pentru edificarea socialismului și comunismului pe pământul patriei noastre.

Georgeta HĂLĂȘAN

Fără ca să fie nouă pentru omenire, problema alimentației sale a devenit în zilele noastre extrem de actuală datorită proporțiilor pe care le-a căpătat pe o mare parte a planetei noastre foamea, subnutriția, malnutriția, în condițiile în care suprafețe imense de pământ nu sînt deloc sau sînt rudimentar cultivate, deși există numeroși factori care pot duce la creșterea randamentului la hectar, la o mai bună folosire a tuturor resurselor de hrană. Problema nu este numai de tehnologie, ea îmbracă numeroase aspecte sociale și economice, punind în lumină necesitatea schimbărilor structurale în societate și în relațiile internaționale.

În documentele programatice ale Partidului Comunist Român, precum și în activitatea militantă pentru o nouă ordine economică internațională pe care țara noastră o desfășoară pentru instaurarea noilor principii de echitate în relațiile economice pe plan mondial, se evidențiază pregnant preocuparea pentru soluționarea problemei alimentației. Așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XI-lea al P.C.R., aceasta prezintă „o importanță vitală pentru existența și progresul întregii omeniri”.

În același context, la Institutul de Științe Politice și de Studiere a Problemei Naționale, din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu” a avut loc o dezbateră interdisciplinară, cu tema: „Hrana — problemă vitală a omenirii”, organizată de Laboratorul „Problemele vitale ale omenirii și organizarea sistemului mondial”, condus de prof. dr. Mircea Malița, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România. Laboratorul are în preocupările sale dezbateră a unei game largi de probleme vitale ale omenirii, cum sînt: noua ordine economică și politică internațională, habitatul, oceanele și mările, cosmosul etc.

Începînd cu acest număr al „Revistei economice” publicăm extrase din unele contribuții la dezbateră pe tema alimentației pe plan mondial.

Mircea MALIȚA

DIMENSIUNILE CRIZEI. Așa cum este înfățișată uneori în dezbaterile actuale, problema alimentației ar putea să apară ca un rezultat al conjuncturii nefavorabile. Într-adevăr, producția cerealiară mondială, care se ridică la 1.2 miliarde tone, în loc să crească cu cele 25 milioane tone impuse de creșterea gurilor de hrană, a coborît brusc în 1972, pentru prima dată în două decenii, dînd înapoi cu 33 milioane tone. Tot pentru prima dată, timpul nefavorabil a afectat simultan recoltele în mai multe regiuni importante și a declanșat foamete în zona saheliană a Africii și în Etiopia. Într-un singur an rezervele au scăzut de la circa 50 milioane de tone la mai puțin de 30 milioane tone. Combinată cu creșterea prețului petrolului, cu marile întrebări puse de viitorul energiei în lume, criza alimentară a fost exprimată în termenii situației financiare la zi și ai resurselor așa cum se prezintă astăzi. Nu trebuie însă să mergem mai departe de 1963, cînd un congres mondial al alimentației a dat semnalul penuriei hranei în lume și a anunțat o situație îngrijorătoare. Cine nu-și amintește de cartea lui Josué de Castro „Geografia foamei”, de după război? Problema nu este deci de dată recentă, nu este o criză de conjunctură, ci este o criză mai adîncă, caracterizată în scurte cuvinte în Declarația adoptată de Conferința mondială a alimentației din 1974: țările în curs de dezvoltare unde trăiește majoritatea populației care suferă de foame și de subalimentație, deși reprezintă peste 2/3 din populația lumii, produc abia 1/3 din resursele alimentare ale globului. Sîntem în prezența unui dezechilibru de sistem care ține de ordinea veche care a dominat în relațiile mondiale și care a atribuit unor regiuni întregi un rol de subordonare, de producere de materii prime, condamnîndu-le la structuri specializate în care munca umană nu valorifică decît o infimă parte din resursele naturale, structuri vulnerabile la fluctuațiile pieței mondiale, prin lipsa lor de variabilitate și adaptabilitate. La aceasta se adaugă primejdia ca hrana să devină o armă politică în lupta dată de cercurile imperialiste pentru apărarea pozițiilor lor de dominație în lume.

Știrile bune care au fost anunțate cu intermitențe în ultimele două decenii în privința rezultatelor agricole nu s-au dovedit a oglindi o tendință ferm consolidată. S-a afirmat că în 22 din țările în curs de dezvoltare producția alimentară a crescut cu mai mult de 4% pe an, obiectiv fixat în al doilea deceniu O.N.U. pentru dezvoltare, că în 54 dintre ele producția de alimente a crescut mai repede ca populația, iar în 33 din 86 de

țări, mai repede decît cererea; în sfîrșit, că pentru totalitatea țărilor în curs de dezvoltare ea prezenta în 1972 o creștere de 20% față de 1966. A fost citată de asemenea cu speranță „revoluția verde” care a făcut ca în două țări ale Asiei să se obțină în 1970 o creștere de mai mult de 50% față de 1972, ridicînd recolta de la 17 la 28 de milioane de tone. Cu toate acestea, timp de un deceniu, partea țărilor în curs de dezvoltare în schimburile mondiale agricole a scăzut de la 40 la 30%; importurile lor au crescut pînă a ajunge la 60 de milioane de tone în anii 1973—1974. Deficitul anual care nu poate fi acoperit prin schimburile comerciale și care face obiectul unui ajutor internațional este de 10 milioane de tone pe an. Acesta este unul din obiectivele pe care F.A.O. încearcă să-l realizeze pentru a acoperi situațiile grave și urgente din lumea a treia.

La începutul anului 1975 prețul mondial al cerealelor a fost de trei ori mai ridicat decît acum trei ani, iar țările acestei lumi, care importă de trei ori mai mult decît acum 10 ani, plătind la noul preț, trebuie să găsească în loc de 600 milioane, peste 5 miliarde de dolari pentru asigurarea necesarului³⁾. Cum această cifră se ridică la totalul investițiilor anuale în agricultura lumii a treia, iată-ne în fapt în fața unui cerc vicios care perpetuează starea lor de criză. Este evident că orice dezbateră a problemei alimentației nu trebuie să o desprindă de totalitatea eforturilor care se fac în lume pentru depășirea stării de subdezvoltare. Problema alimentației este un memento al necesității analizei de sistem, angajînd profund alte discipline și activități umane. Un cercetător a arătat că din 27 factori legați direct de producția de alimente, numai 6 sînt asociați cu tehnologia, la care o raportăm în mod curent. Aceasta subliniază caracterul interdisciplinar și de sistem al dezbaterii uneia din problemele ce preocupă întreaga omenire⁴⁾.

În dezbateră ce se desfășoară pe plan mondial în jurul hranei au căpătat circulație cîteva teze care trebuie de la început elucidate. Astfel, se pune în primul rînd problema resurselor, în care o literatură întregă proiectează imaginea unui glob pămîntesc cu o populație în plină explozie, ce consumă totul, nemaiputînd să-și asigure minimul necesar. Perspectiva unor noi resurse este sumbră, ele fiind în curs de epuizare — după același punct de vedere. Asistăm de asemenea la afirmații care, punînd la îndoială rolul tehnicii moderne, cer o revenire la o tehnică simplă patriarhală, care să nu consume energie și să nu secătuiască resursele neregenerabile ale pămîntului.

„In cadrul eforturilor pentru instaurarea noii ordini economice internaționale, este necesar să se acorde o atenție deosebită soluționării urgente a crizei alimentare mondiale, prin dezvoltarea producției agricole în toate țările lumii, în special în cele în curs de dezvoltare, pe baza atragerii în circuitul agricol a suprafețelor necultivate, creșterii randamentului la hectar, sporirii gradului de înzestrare tehnică și chimică a agriculturii, a folosirii celor mai noi rezultate ale științei și tehnicii agricole.“²⁾

NICOLAE CEAUȘESCU

Alte tendințe ce reclamă o luare de poziție critică, limitează acțiunea internațională la aceea de ajutor în cazuri de dezastru, la satisfacerea necesarului neacoperit, la securitatea hranei prin stocuri suficiente și ajutor internațional. În acest fel țările în curs de dezvoltare primesc puține indicii practice asupra căilor în care trebuie rezolvată problema hranei, prin punerea în valoare a resurselor lor, pe baze proprii, prin mijloacele cele mai adecvate și cu soluțiile cele mai economice. Cooperarea internațională nu este deocamdată canalizată pentru soluționarea problemei. Iată de ce nu este fără folos să abordăm din dezbateră problema hranei, câteva din faptele recente, care au adus noi argumente în favoarea unor teze corecte și a unei acțiuni eficiente. Soluția nu constă în a deplînge faptul că pe lume zilnic apar 200 000 de noi pretendenți la hrană, ci în a găsi metodele prin care trebuie ridicată până în 1985 producția agricolă cu 25% în America Latină, cu 30% în Orientul Mijlociu, cu 40% în Asia și cu 50% în Africa.

EXISTENȚA RESURSELOR. În acest scop, experții F.A.O. estimează într-un studiu că pînă în 1985 țările în curs de dezvoltare ar trebui să adauge la aria cultivată (737 de milioane de hectare) încă 153 de milioane și să irigheze 23 de milioane de hectare noi, față de cele 90 milioane existente. Sînt aceste cifre exagerate și este acțiunea inabordabilă? Voi cita mărturia pe care o aduc două întruniri organizate în anul 1975, una la Khartoum în Sudan (ianuarie) și alta la Alpbach, în Austria (iunie) care se înscriu în lanțul bogat de evenimente, dezbateri și analize consacrate problemei alimentare, nu numai sub egida guvernamentală, ci și prin grija cercurilor științifice, universitare și economice. La seminarul de la Khartoum, cazul cel mai pertinent a fost furnizat de situația și perspectivele agriculturii în această țară. Din circa 300 milioane de hectare, cit reprezintă aria țării. 28% este teren neutilizabil și desert. 7% este ocupat de suprafețe de apă și de teritorii irigate. Din balanța de 65% care rămîne, 12% sînt păduri, iar 120 milioane de hectare (48%) sînt pășuni, ceea ce face ca să rămînă circa 35 de milioane proprii culturilor în condițiuni de ploaie naturală. În prezent aria cultivată este numai de 6—7 milioane, rezervele sînt de ordinul deci a 500% și după unii, chiar 1000%. Asocieri de obicei Sudanului imaginea unei țări peste care s-a întins Sahara, dar Nilul care o străbate conține resurse considerabile pentru pămînturile sale irigate, care produc cel mai bun bumbac din lume. Celor 20,5 miliarde de mc care reprezintă partea Sudanului din apele Nilului, li se pot adăuga încă 16 miliarde. Această cantitate de apă face posibilă irigarea a 3,7 milioane de hectare. În prezent sînt irigate 1,4 milioane, iar în perspectivă încă 0,5 ceea ce face ca pe termen lung încă 1,8 milioane ha să fie susceptibile de irigație. Sudanul și-a propus creșteri considerabile pînă în 1985, cînd recolta de cereale va trebui să se dubleze față de cea din 1972—1973, dînd circa 800 de mii de tone în plus pentru export.

Datele sînt înscrise în planul pe termen lung care prevede un sistem anual de creștere de peste 5% a produsului social între 1975—1980 și de 8% între 1980—1985. O justă împlinire între structura locală receptoare (aptă de modernizări), sursele de finanțare a unor investiții substanțiale și o tehnologie adaptată la nevoile proprii constituie soluția creșterii producției agricole, pentru care natura oferă un vast cîmp de inițiativă. Nu este de mirare că seminarul a ajuns la concluzia că există mari rezerve, unele neutilizate de loc și altele numai parțial valorificate. Raritatea alimentelor nu reflectă numai o criză a resurselor agricole. Pămîntul, apa, echipamentul, îngrășămintele naturale și artificiale, semințele, munca, priceperea, fondurile, conducerea și experiența sînt toate disponibile chiar dacă nu sînt împărțite în egală proporție de toate țările. Prezente în balanța mondială și chiar în balanțele regionale, ele ar putea converge spre aplicații imediate, în cazul unei mai bune cooperări internaționale.

Au fost oare concluziile de la Khartoum influențate de condițiile locale care oferă vaste perspective pentru agricultură? La Alpbach, o consfătuire organizată sub egida Clubului de la Roma, avînd ca temă **Hrana pentru o populație mondială care se dublează**, a fost axată pe cercetările profesorului olandez Hans Linnemann. Concluziile provizorii ale lucrărilor sale sînt că doar 40% din totalul terenurilor arabile de pe glob sînt efectiv cultivate. Aceasta înseamnă că există în balanță circa 2 miliarde de hectare suplimentare, de două ori mai mult decît

luau în considerare studiile anterioare. Din acestea, țările în curs de dezvoltare dispun de o arie de expansiune agricolă de mai mult de 1,4 miliarde ha, cam cît se întinde terenul arabil actual din lume.

Regiunile care prezintă deficite grave de hrană au resurse mari nefolosite. Astfel procentele de utilizare actuală a terenurilor din potențial sînt pentru America Latină de 17,8%, iar pentru Africa tropicală de 27,1%. În țările industriale dezvoltate se folosește 53% din aria cultivabilă, iar în țările în curs de dezvoltare doar o treime.

În raportul său, dr. Linnemann utilizează proteina consumabilă ca unitate de măsură pentru producția de alimente. Concluziile lui în această privință sînt și mai revelatoare, căci, comparînd producția actuală cu producția teoretică posibilă, se observă că în lume nu este produsă decît 3,4% din potențialul de proteină consumabilă, țările industrializate realizînd 6,5%, iar țările în curs de dezvoltare 2,1%. Chiar și în țările cu randamentul agricol cel mai ridicat ca Statele Unite, Europa occidentală și Japonia, nu se realizează decît circa 10% din potențial. Discrepanțele cele mai strigătoare sînt în Africa tropicală (0,8%), America Latină (1%) și în totalitatea țărilor cu un venit sub 200 de dolari (1,9%).⁵⁾ Chiar dacă este vorba de un plafon maximal ideal, cifrele sînt grăitoare. Cu ajutorul lor, putem să reflectăm că, dacă țările în curs de dezvoltare ar produce la nivelul țărilor industriale, convertind 6,5% din proteina teoretic posibilă, am avea în lume o cantitate suplimentară de 170 miliarde de kilograme proteine consumabile, adică aproape încă o dată totalul mondial realizat în 1965.

Obiecția principală față de invocarea unor resurse agricole nepuse în valoare este costul considerat prohibitiv al deschiderii de noi terenuri de cultură, argument folosit și în lucrarea lui Mesarovic-Pestel. După datele unor experți F.A.O. cele peste 150 milioane de hectare noi ar reprezenta în următorii zece ani o investiție de 70 miliarde de dolari, din care numai jumătate ar trebui acoperită din surse externe. Reprezintă oare 7 miliarde de dolari pe an o sumă prohibitivă într-un moment cînd înarmările în lume absorb peste 300 miliarde de dolari? Raportate de asemenea la lichiditățile financiare suplimentare apărute din 1972 de pe urma scumpirii petrolului, estimate la 50—60 miliarde de dolari, pretențiile agriculturii mondiale nu par a fi deloc absurde. Atît resursele, cit și factorii necesari pentru punerea lor în valoare există în balanța generală a lumii. Întrunirea lor în aceeași formulă de producție este o chestiune de voință politică.

CE FEL DE TEHNICI? Una din cele mai aprinse discuții legate de producția de alimente a globului, este aceea a tehnicilor pe care agricultura poate și trebuie să le folosească. „Revoluția verde“ bazată pe utilizarea unor noi soiuri de semințe, descoperite de dr. Norman Borlaug, deținător al Premiului Nobel, a creat multe speranțe. Tehnicile ei au fost introduse în India și Pakistan în 1967. Varietățile noi care dădeau plantelor o tulpină mai scurtă, făcîndu-le mai apte pentru îngrășăminte, dîndu-le o maturare mai rapidă și deci lăsînd loc pentru a doua recoltă, răspunzînd mai bine la apă și lumină, au dus la o creștere de 4 ori a recoltei în medie. Dar în decurs de șase ani avantajele inițiale au fost pierdute, producția scăzînd de la un factor de 4 la 2,5 față de varietățile tradiționale. Au început criticile. În bilanțul făcut, s-a arătat că numai fermierii bogați au beneficiat și că disparitățile sociale au crescut, că odată cu prețurile au coborît și cîștigurile țăranilor. Mărirea șomajului rural a dus la acuzații generale la adresa „mecanizării care distruge posturi“, deși nu face decît să le deplaseze. Modernizarea în sine și progresul au fost puse sub semnul întrebării, odată ce aduc cu sine mișcări sociale, agravînd inegalitatea. În această discuție asupra rezultatelor „revoluției verzi“ s-a repetat deci reacțiunea față de o schimbare pe care au cunoscut-o toate societățile în momentele de inovație industrială. Sînt totuși unele observații care dau de gîndit și anume faptul că noile varietăți sînt mai vulnerabile la epidemii. Au fost distruse varietățile native care au rezistat timp de milenii și care prin diversitatea genetică au avut un grad mare de invulnerabilitate.

Mulți autori au găsit că „revoluția verde“ în loc să fie o inovație crescută din nevoile reale ale țărilor în curs de dezvoltare, s-a redus la o tehnologie agricolă transferată din exterior, bazată exclusiv pe sistemul țării dezvoltate care a produs-o, cu un consum mare de energie cerut de îngrășăminte, de pesticide și de combustibil. Se știe că în Statele Unite cultivarea unui pogan de porumb cere 300 litri de petrol. Noua tehnologie a schimbat, de asemenea, viziunea fundamentală a agriculturilor, al căror scop a fost pînă acum nu maximalizarea profiturilor, ci minimalizarea riscurilor, ceea ce constituie un alt tip de optimalitate.⁶⁾

Revoluția verde, după părerea unor experți, poate fi continuată, dar numai ca o emanație a cerințelor locale, adaptată la condițiile specifice, nu ca o implantație occidentală. Criticile exprimate au fost preluate de către curentul care adresează astăzi un rechizitoriu formelor supertehnizate ale industriei occidentale, cerîndu-i să revină spre forme mici, spre unități mici de producție, părăsind gigantismul, complexitatea și consumul mare de energie pe care îl presupun. Afîrmînd că tehnologia a devenit „violentă“ la adresa mediului înconjurător, economistul Schumacher consideră că agricultura modernă nu mai respectă ritmurile naturii, nu studiază condițiile solului, jert-

fește sănătatea plantei și calitatea hranei, în timp ce pătura subțire de sol care susține toate culturile este obiectul unei otrăviri sistematice. El atrage atenția că mecanizarea cu combustibilul său, îngrășămintele care sînt petrol la patrat, atît ca materie primă cît și ca energie consumată în timpul producției și irigația cu pompele ei fac apel la petrol, o resursă neregenerabilă. Schumacher pledează reînnoirea la o cultură organică, care ar fi de asemenea capabilă de productivitate înaltă, dacă ar fi puțin ajutată de cercetarea științifică.

S-a argumentat, cum face Lester Brown în cartea „By bread alone”, că în sistemele de agricultură simplă, pentru o calorie de muncă umană investită se obțin 20 de calorii de energie-hrană. Cam același lucru se întîmplă și în cultivarea orezului. Dar, pe măsură ce a apărut cultura intensivă, s-a văzut că energia consumată pe unitatea de calorie produsă a crescut în așa fel că în 1910 ele se aflau, în Statele Unite, în situația de echilibru. În 1920 energia consumată depășea pe cea conținută în produse, socotind și energia necesară prelucrării și transporturilor. Iar în 1970, pentru 9 calorii consumate de sistem se producea o calorie de hrană produsă. Exemplul lui D. Pimentel este următorul: în 1945 în Statele Unite poganul de porumb cerea un input de 925 mii de kilocalorii, din care jumătate era consumat de tractoare. În 1970 aceeași suprafață cerea aproape 3 milioane de kilocalorii, din care peste 900 de mii de kilocalorii, echivalentul energiei din 1945, era consumată numai și numai pentru producerea nitrogenului necesar în îngrășămintele. La aceste calcule, care urmăresc să pună la îndoială efectul și randamentul tehnicii bazate pe consumuri mari de energie, alți experți răspund arătînd în mod corect că agricultura, chiar în țările industrializate, nu consumă astăzi decît o foarte mică parte din producția totală de energie. Revenirea la animale — spun ei — ar crește biomasa consumatoare de hrană, iar avantajul lor în materie de îngrășămintele naturale și de tracțiune ieftină ar fi anulat de dezavantajul marilor arii care ar trebui să le fie rezervate. A te îndoii de avantajele tehnicii și a refuza binefacerile ei pentru țările în curs de dezvoltare înseamnă a îngheța situația de inapoiere și a menține problema hranei într-o stare de criză cronică.

Introducerea tehnicii în agricultură reprezintă un fenomen salutar cu repercusiuni globale, antrenînd schimbări în structura producției și populației, mărind randamentul agricol, dar răsfrîngîndu-se asupra progresului general al unei țări. Cu toate acestea, semnele de întrebare și dezbateră critică asupra modului lui de aplicare au constituit un anumit stimul în direcția unor aplicații noi ale științei. Astfel, principala direcție în care știința poate să dea rezultate este îmbunătățirea fenomenului de fotosinteză, prin care plantele convertesc energia solară, apa, bioxidul de carbon și azotul în materie organică.

Procesul biologic al celei vii, cea mai mare uzină de energie de pe lume, plus energia solară, cantitatea cea mai mare de energie gratuită care ajunge pe pămînt, sînt două teme prin îmbinarea cărora știința poate pină la sfîrșitul secolului să dea noi soluții de creștere a producției de hrană, peste factorii de randament pe care îi oferă tehnica tradițională.

ROLUL DE BAZĂ AL STRUCTURILOR. Față de pozițiile extreme — care coincid cu niște strategii pure, cu alte cuvinte politici de investiții mari, cu tehnica de randament ridicat, dar consumatoare de energie și soluțiile organice care pledează pentru resursele locale, forțele proprii și formulele comunitare tradiționale — există poziții intermediare pe care le-am putea numi strategii mixte. Prima soluție se poate baza numai pe unități mari, agro-industriale, a doua acceptă comunitățile ce se întîlnesc singure. Prima presupune comerț intens, iar cealaltă o activitate de piață mai redusă. Dacă prima are avantajul unor randamente mari, deși costisitoare, la celălalt capăt al spectrului se angajează complet mina de lucru și se obține hrană pentru toți. Cele mai multe țări în curs de dezvoltare sînt în situația nu de a opta pentru o soluție sau alta, ci de a forma politici echilibrate, căutînd soluții proprii care să utilizeze din plin avantajele ambelor sisteme.

Prima soluție intră în vigoare prin unitățile mari cu care țările în curs de dezvoltare își asigură aprovizionarea orașelor sau exportul din care își obțin cîștigurile necesare pentru finanțarea mai departe a industriei și dezvoltării țării. Pe de altă parte în regiunile rurale care sînt la un nivel coborît, sistemul angajării forței de muncă disponibile cu echipamentul și cu tehnologia existentă, nu trebuie neglijat ca soluție imediată. Care este formula optimă de mobilizare a marilor rezerve de mină de lucru din țările în curs de dezvoltare? Se poate afirma că ele se află într-o cursă plină de imaginație în îmbinarea tradițiilor, în avantajul pe care-l oferă proprietatea colectivă asupra pămîntului, existența comunităților sătești, cu posibilitățile unor tehnici intermediare ușor de asigurat pe planul unei industrii locale. Tanzania, Senegalul, Algeria, Republica Malgașă, Mexicul sînt tot atîtea laboratoare de transformare rurală cu scopul depășirii urgente a penuriei alimentare, prin mobilizarea resurselor existente. Este interesant de văzut că toate aceste experiențe sociale confirmă necesitatea găsirii unei noi structuri capabile să înmănușeze factorii și resursele care produc hrană. Vechile structuri ale economiei de subsistență s-au prăbușit și noi structuri sînt necesare care să fie valide socialmente, atractive pentru tineret, oferînd avantajele așezărilor urbane fără dezavantajele lor de înghesuială și poluare. Este semnificativ

că cele mai multe experiențe de reformă rurală sînt colectivistice, cooperativiste, bazate pe unirea forțelor în unități mai mari, capabile să preia avantajele tehnicii și să se așeze pe un fâgăș de modernizare. În acest domeniu nu există o formulă gata făcută, pentru că tradițiile, condițiile și experiența proprie indeamnă statele să-și elaboreze propria soluție. Acest lucru nu se poate face peste noapte și nu poate fi decît obiectul unor planuri naționale economice și a unor programe adînc chibzuite. Numai plantele sînt sezonale, recoltele bune cer acțiune pe termen lung, se spunea în concluziile seminarului de la Khartoum.

POZIȚIA ROMÂNIEI Angajată într-un efort vast de a construi o economie avansată și în cadrul acesteia o agricultură eficientă, România și-a manifestat sprijinul, pe măsura experienței și posibilităților sale, față de programele de dezvoltare a agriculturii din țările lumii a treia. Politica română de dezvoltare a agriculturii bazată pe cuceririle științei și pe o tehnologie avansată constituie, în același timp, un exemplu de rezolvare a problemelor pe baza studiului posibilităților naționale, a resurselor și a condițiilor obiective. În acest efort este acordat un loc important, pe lîngă dezvoltarea marilor unități intensive și folosirii fiecărei parcele de pămînt, a fiecărui lot, a fiecărui factor care poate mări producția națională, chiar dacă face apel la mijloace mai simple.

Locul important pe care îl ocupă modernizarea agriculturii și rezolvarea problemei acute a alimentației în noua ordine economică internațională a fost explicat în termeni foarte clari de către tovarășul Nicolae Ceaușescu. (1) Președintele României socialiste a văzut în tema alimentației și a agriculturii un subiect care întărește legăturile țării noastre cu problematica țărilor în curs de dezvoltare, relațiile de cooperare economică concretă și dialogul viu pe care îl susține cu aceste țări. Din experiența țării noastre rezultă cu tărie necesitatea studiului aprofundat al condițiilor locale, elaborarea modelului propriu de dezvoltare, mobilizarea tuturor resurselor și a înglobării agriculturii în planurile mai generale ale dezvoltării economice și sociale a țării, încrederea în știință și tehnică și dovada eficienței lor. Împreună cu țările în curs de dezvoltare, țara noastră a creat organizații mixte pentru crearea de gospodării pe suprafețe mari în scopul cultivării cerealelor, bumbacului, plantelor oleaginoase și al creșterii animalelor, precum și de întreprinderi de prelucrare a produselor agricole pentru piața națională și internațională. Educarea și formarea personalului local de tehnicieni și de conducere a fost parte integrantă din aceste proiecte. Ca o parte a întreprinderilor mixte stabilite cu Republica Africa Centrală, cu Republica Populară Congo și cu alte state, România a oferit, în cadrul creditelor sale, mașini, echipament și specialiști, a întocmit studii și proiecte. Asistența tehnică este furnizată în domeniul agriculturii multor țări, printre care Maroc, Iran, Venezuela, iar specialiștii români sînt utilizați în cadrul organismelor internaționale, ca în Sudan, Volta Superioară și Mali. În materie de irigare, un acord cu Siria prevede construcția unei rețele de irigații pe o arie de peste o sută de mii hectare.

Interesul țărilor în curs de dezvoltare se îndreaptă spre experiența românească și în materie de cercetare științifică și de formare de cadre. Într-adevăr, studiul condițiilor proprii în vederea unui efort major de mărire a producției și modernizare a agriculturii este esențial, după cum este indispensabilă existența unui corp propriu de specialiști în măsură să conducă și să gestioneze sistemele agricole nou create. Ca participantă activă în campania mondială pentru o nouă ordine economică internațională, fără de care destinderea în lume nu se poate realiza, țara noastră participă la dezbateră a acestei probleme vitale a omenirii, aducînd cu ea un optimism viguros și rezultatul unei experiențe autentice. Adunarea Generală a Națiunilor Unite a ales în Consiliul mondial al alimentației, — care este forul suprem internațional menit să supravegheze situația mondială alimentară, să estimeze tabloul general și să elaboreze o strategie a hranei — România printre membrii săi. Activitatea internă în domeniul agriculturii ale cărei rezultate, probleme și obiective au fost cu claritate expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu în documentele programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R. și cu numeroase alte prilejuri, și care ocupă un loc atît de important în planurile de dezvoltare ale țării, constituie o probă semnificativă referitoare la modalitățile specifice de rezolvare a problemelor alimentației care interesează toată omenirea.

BIBLIOGRAFIE

- 1) Nicolae Ceaușescu, Raport la cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român. Editura politică, București, 1974.
- 2) Nicolae Ceaușescu, Expunere prezentată la Marea Adunare Națională „Știința”, 19 decembrie 1975.
- 3) H. de Farcy, L'humanité voudra-t-elle vraiment lutter contre la faim? Janv. 1975.
- 4) Ozbekhan H., The role of goals and planning in the solution of the world food problem. in Mankind 2000, Oslo, 1969.
- 5) Dr. Hans Linnemann. Food for a Doubling World Population. Preparatory Paper for the Club of Rome Conference, Alpbach, Tyrol, June 25—27, 1975.
- 6) Nicholas Wade. Green Revolution. A Just Technology, Often Unjust in Use. Science, 20 and 27 Dec. 1974, Vol. 186, Nr. 4169, 4170.

Şantier editorial

prof. I. Nicolae-VĂLEANU

Gîndirea economică

din Transilvania

în epoca modernă

Desen de Cik DAMADIAN

● Anul trecut aţi publicat volumul „Gîndirea economică burgheză şi lumea contemporană”, iar în acest an pregătiţi pentru tipar în Editura Academiei Republicii Socialiste România lucrarea „Gîndirea economică din Transilvania în epoca modernă”. Cum aţi reuşit să treceţi atât de rapid peste timp şi spaţiu ?

— Trecerea nu-i de loc rapidă pentru că la ultima lucrare trudec — împreună cu colegii şi colaboratorii mei clujeni, conf. dr. I. Ionescu şi I. Pinczes — de aproape un deceniu. Mai fac o precizare: alături de gîndirea economică ne-am simţit obligaţi să facem ample incursiuni în cea politică şi socială. Aşa că va trebui să aducem modificările de rigoare titlului pentru a reflecta cît mai fidel conţinutul. Lucrarea face parte din ampla acţiune de pregătire a unui tratat de „Istoria gîndirii economice din România”.

● Tema dv. este vastă. Care a fost firul călăuzitor, dinamica ideilor ?

— În economia lucrării am căutat mai întii să urmărim procesul ascendent — dar nu rectiliniu — de dezvoltare a gîndirii economice şi social-politice din Transilvania, legăturile acesteia cu stările reale de lucruri, umbrelle şi contribuţiile de virf, influenţele şi confluenţele cu gîndirea europeană — îndeosebi cu cea din România, din Ungaria şi din Austria (apoi din imperiul austro-ungar) — confruntările de idei care au avut loc şi influenţele lor asupra soluţionării problemelor caracteristice fiecărei etape, rolul pe care l-au avut în stimularea (sau frînarea) progresului etc. Am căutat să surprindem, de altă parte, gîndirea economică şi social-politică a românilor şi a naţionalităţilor conlocuitoare — care au trăit şi creat împreună în perimetrul transilvănean nu numai în domeniul material dar şi în cel spiritual. Gîndirea marxistă ocupă un loc aparte. Volumul acordă o atenţie specială comunităţii şi schimbului de idei economice şi social-politice la românii de pe ambele versante ale Carpaţilor şi rolului lor în pregătirea spirituală a actului unirii de la 1918.

● Cu ani în urmă s-au purtat unele discuţii pe probleme de metodologie. Pentru ce soluţie aţi optat în lucrare ?

— Mi se pare că am găsit în această lucrare o soluţie cu privire la modalitatea de tratare a gîndirii economice din trecutul ţării noastre. Prof. G. Zane susţinea să realizăm tratarea gîndirii pe probleme, iar eu să mergem — pentru epoca modernă şi contemporană — pe curente de idei. În lucrare tratarea pe curente se îmbină armonios cu cea pe probleme, nu pentru că s-a dorit un compromis, o conciliere formală a punctelor de vedere, ci pentru că spre aceasta ne-au împins nevoile reale de punere în lumină a gîndirii economice şi social-politice din trecutul ţării noastre. Discuţiile metodologice din anii 1967—1970 ne-au prins bine în elaborarea lucrării.

Viziune globală

JACQUES ATTALI

„...există o unitate între toate marile sisteme din natură şi societate. Această unitate cere

o viziune globală : celula, ecologia, economia, oraşul, întreprinderea, organismul omenesc sint, toate, „sisteme”, adică mulţimi de elemente în interacţiune, în care circulă energie şi informaţie. Toate aceste sisteme pot fi „modelizate” (adică reprezentate) ca structuri capabile de a se reproduce şi de a se menţine într-un mediu ostil din care ele îşi extrag mijloacele supravieţuirii lor”.

(A la recherche du temps futur — relativ la cartea „Le Macroscop”, de Joël de Rosnay, în LE NOUVEL OBSERVATEUR, 22—28 XII 1975)

Posibilităţile biosferei trebuie calculate

prof. I. B. NOVIK

ВОПРОСЫ ФИЛОСОФИИ

„ELEMENTELE negative ale situaţiei ecologice pot fi împărţite în două grupe : nefundamentale (manifestări tehnogene negative, pentru depăşirea cărora este necesar să schimbăm tipul de activitate şi să trecem de la procese tehnologice discontinue la continue) şi fundamentale (limitări principale de tipul „barierei calorice”, cunoaşterea cărora este încă cu totul insuficientă). Din instrument intelectual principal de stăpînire a naturii (dobîndirea de substanţă şi energie în tot mai mari cantităţi) fizica trebuie să se prefacă în instrumentul cel mai raţional de calcul a posibilităţilor biosferei, legate de activitatea productivă şi alte activităţi ale omului.

(Buduşee nauki i ekologiceskaia problema, VOPROSI FILOSOFII, nr. 1/1975)

Un model de creştere

„epuizat” ?

Jean DENIZET

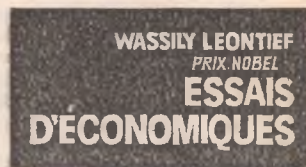

TIPUL de creştere pe care Europa occidentală şi Japonia l-au preluat de peste Atlantic şi aplicat în ultimii treizeci de ani s-a epuizat şi „există motive de îndoială că creşterea ar putea reîncepe vreodată după modelul precedent”. Explicaţia : 1. evasişaturarea cu echipamente menajere ; 2. contestarea populară a modelului consumatorist ; 3. supraîndatorarea întreprinderilor şi, în S.U.A., şi a gospodăriilor familiale şi chiar a statelor. Noul model de creştere se va sprijini pe : 1. creşterea cererii de echipamente colective şi de dispozitive antipoluante ; 2. chiparea industrială a ţărilor în curs de dezvoltare. Noua creştere este şi ea industrială, însă încetinită. Ocuparea deplină a braţelor de muncă ar fi posibilă şi în condiţiile acestui tip de creştere : de o parte, pentru că unele din bunurile caracteristice

acestui tip nou de creştere cer mai puţin capital şi mai multe braţe de muncă ; de altă parte, pentru că s-ar putea repartiza mai echitabil timpul de lucru, cu reducerea concomitentă a acestuia.

(Une autre croissance, L'EXPANSION nr. 89/1975)

Între analiza keynesiană şi cea ortodoxă

„...rezultă că principala deosebire între analiza keynesiană şi cea ortodoxă se situează mai curînd la nivelul modului de abordare decît la cel al problemelor de fond. Cu ansamblul său de ipoteze de bază formulate fără referire la aspectele dinamice ale problemei, abordarea clasică suferă de ceea ce s-ar putea numi presbiţie teoretică : capacitatea de a aprecia corect tendinţele pe termen lung, asociate cu o curioasă incapacitate de a explica sau chiar de a descrie variaţiile şi fluctuaţiile pe termen scurt. Lentilele keynesiene aduc o anumită ameliorare, dar ele nu corijază în mod real viziunea analitică în măsura în care se referă la fenomene pe termen scurt. Şi, de altă parte, ele deformează total imaginile mai îndepărtate ale dezvoltării economice”.

(Essais d'économiques, Calman Lévy, p. 238)

Inflaţie = impozit

Milton FRIEDMAN

CIND guvernul cheltuieste mai mult decît sumele pe care le adună prin impozite făcînd balanţa trebuie să fie finanţată şi sînt numai două mijloace de a obţine aceasta. Unul — crearea de monedă nouă. Şi acest mijloc este o impunere, dar o impunere prin inflaţie. Celălalt mijloc este de a împrumuta de la populaţie, plătiind dobînda necesară pentru a convinge publicul să acorde împrumutul. Acesta pare să nu fie un impozit, dar în realitate... toată filozofia se reduce pînă la urmă la o schimbare a formei de percepere a impozitelor, în condiţiile unei creşteri totale a lor.

(Wonderland Scheme Newsweek, ianuarie 1975)

TOT AȘA cum i s-a atribuit caracterul unei „revoluții” în gândirea economică, încă după primele luni de la apariție, „Teoria generală” a fost suspusă, începând cu A. Hansen, unui examen de contestare. Aici trebuie evocată figura economistului neoliberal francez J. Rueff, vechi adversar al lui J.M.K., încă de pe vremea dezbaterilor pe tema reparațiilor germane de după primul război mondial. La circa un an de la moartea lui J.M.K., J. Rueff publică un articol sardonice despre „erorile Teoriei generale a lordului Keynes”, calificând magnopusul keynesian ca „filosofie a unor indezirabile rigidități ale structurilor economice”. În 1963, J.R. califică pe J.M.K. ca „sofist de geniu”, care, spre sfârșitul vieții, își reconsidera aversiunea față de tezele doctrinei clasice burgheze. În fața economiștilor burghezi francofoni, J.M.K. apare ca unul dintre responsabilii pentru politicile de naționalism economic, adevărată erezie teoretică și politică a zilelor noastre. Pentru R. Mossé, ca și pentru Fr. Perroux „Teoria generală” este un caz tipic de teorie particulară, poate chiar prea particulară, față de marile probleme ale contemporaneității. Este interesant că pe asemenea coordonate de judecată s-au înscris keynesieni declarați de felul Joanei Robinson, care consideră „Teoria generală” la răscrucea dintre cele două crize ale gândirii econo-

CONTROVERSE ÎN JURUL MESAJULUI KEYNESIAN (III)

mice burgheze contemporane. Optimistă, totuși, celebra doamnă de la Cambridge se obișnuiește să creadă că „revoluția keynesiană rămâne de făcut”! La ultima reuniune anuală a Asociației economiștilor americani din mai 1975, S. Fischer, R. Clower și Axel Leijonhufvud, R. Eisner și J. Tobin sugerează reinterpretarea teoriei și modelelor keynesiene „restituindu-i” maestrului ultimele sale cuvinte: „Mai devreme sau mai târziu, ideile și nu drepturile cîștigate sint cele care se dovedesc periculoase, și în bine și în rău” (p. 385)! Este de fapt, rebeliunea celor mai noi keyne-

sieni-bastarzi, despre care am mai avut prilejul să scriem.¹⁾

Poate cea mai paradoxală vocație a destinului istoric al „Teoriei generale” va fi socotită atitudinea sa antimarxistă*). În timp ce J.M.K. însuși manifesta un dezinteres suspect față de marxism, comentatori de autoritate ai keynesismului, dintre care enumerăm pe R. Klein și B. Seligman, avansează ideea unui Keynes „premiers de Marx”. Pentru a nu pomeni din nou pe J. Robinson, care notează că, încă în timpul vieții lui J.M.K. i-a atras acestuia atenția asupra unor similitudini între analiza marxistă a reproducției și analiza keynesiană a producției și acumulării.

Remarcabile pasaje marxiste despre J.M.K. ne-a lăsat V. I. Lenin despre „contemporanul” său. Încă din 1920, V. I. Lenin citește cartea „Consecințele economice ale păcii”, pe care o aprecia, așa cum făcuse la timpul lor cu lucrările lui J. A. Hobson și ale lui R. Hilferding, ca pe un izvor economic de semnificație majoră. Prin concluziile unui burghez notoriu, cum era J.M.K., adversar inversat al bolșevismului, se dovedea falimentul pertractărilor de la Conferința de pace de la Versailles. Rusia revoluționară, remarca conducătorul primului stat socialist din lume, urma... „cu puțin înainte de apariția cărții lui Keynes... minunatul lui sfat” de a anula toate datorile contractate de țarism! Paginile în care J.M.K. demască wilso-

nismul în practică sint apreciate de V. I. Lenin ca un pamflet viguros, care demonstrează că rădăcinile politicii lui Wilson se reduc la o simplă... frazeologie mic-burgheză, la o totală neînțelegere a luptei de clasă”. Nu rare au fost prilejurile în care indemnul leninist se adresa conducătorilor bolșevici cu recomandarea de a studia pe acest „savant economist, burghezul Keynes”.

O cronică marxistă care va continua tradiția leninistă de gândire în ce privește evaluarea teoriei keynesiene în punctul său de maximă concentrare ar permite să se constate că, o vreme, mesajul teoretic lansat de J.M.K. prin „Teoria generală” n-a fost, din capul locului, înțeles în toată amploarea sa de către exegeții comuniști. S-a considerat că, devreme ce mesajul ideologic principal – salvagardarea sistemului capitalist – a fost dezvăluit, este „inutil” a ne mai apleca asupra subtilităților metodologice și operaționale în care este drapat acest mesaj. De fapt, era vorba însă de o insuficientă evaluare a resurselor de raționalitate implicată în gândirea keynesiană, de ignorarea ipostazei dialectice în care se află apologetica cea mai modernă a capitalismului – de îngemănare a raționalității cu dogmatica și cu reacționarismul – pe care tradiția marxist-leninistă de critică a adversarului de idei o puse în circulație din cele mai vechi scrieri critico-istorice.

fișe

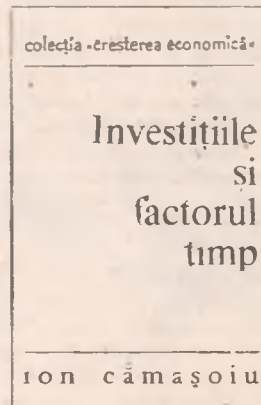

● **Elaborarea lucrării Imperativele noii ordini economice internaționale, recent apărută în Editura Academiei Republicii Socialiste România (București 212 p.), a fost determinată, așa cum mărturisește autoarea, de faptul că „...O rezonanță deosebită în conștiința umanității a stîrnit mesajul de idei generoase și de înțelepciune cuprins în concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu asupra relațiilor dintre state. Și tocmai sentimentul**

de mîndrie patriotică pentru faptul că România a devenit o adevărată platformă de lansare a ideilor umaniste, de înțelegere, colaborare și cooperare pentru progresul economico-social al umanității a dat imbold și a determinat scrierea acestei cărți”.

Participind la ampla dezbateri ce are loc astăzi în lume, pe cele mai diferite planuri, privind conținutul și formele concrete în care prinde viață noua ordine economică, Maria D. Popescu conține în lucrarea sa un model ipotetic de inserare a structurilor economiilor naționale în cadrul unei noi ordini economice mondiale. Pornind de la 4 tendințe esențiale ce se manifestă în sistemul economic mondial (amplificarea fluxurilor schimburilor economice mondiale, adîncirea interdependențelor mondiale, conturarea unor organisme economice interstatale zonale și creșterea rolului statelor naționale), se încearcă să se surprindă modalitățile de corelare a intereselor naționale cu cele ale organismelor zonale și cele ale umanității în ansamblu, pe fundalul noii ordini. Este scoasă în evidență cu pregnanță ideea după care, concomitent cu adîncirea interdependențelor dintre state, cu conturarea unor organisme interstatale zonale, crește tot mai mult rolul statelor naționale, atât în orientarea rațională, optimă a profilurilor

specifice ale structurilor fiecărui complex economic național, cit și în participarea cu drepturi egale și suverane a fiecărui stat la rezolvarea problemelor de interes zonal și a celor de interes comun la nivel planetar.

● **Autorul, Ion Cămașoiu, își propune în lucrarea sa, apărută în Editura politică (București 1975, 236 p.) să aducă o contribuție la cuantificarea influenței timpului asupra eficienței investițiilor. Pentru creșterea eficienței investițiilor este necesar – subliniază autorul – să se considere timpul ca un factor indispensabil calculelor de alegere a deciziei optime, întrucît neaplicarea imediată în practică a cuceririlor științifice duce, după**

cum se știe, la uzura morală prematură a utilajelor sau la intrarea în desuetudine a unor bunuri de consum realizate cu anumite instalații și tehnologii, cu alte cuvinte, la pierderi de muncă socială și la scăderea competitivității pe piața internațională a mărfurilor.

Cartea are un caracter în primul rînd metodologic, autorul considerînd că, în condițiile efectuării unui volum ridicat de investiții în economie, ar fi oportună îmbunătățirea metodologiei actuale cu noi aspecte legate de factorul timp, care să servească în practica proiectării. Lucrarea are și implicații teoretice prin analiza legăturii dintre timp, eficiență și creștere.

Fetișul consumului și insuficiența de capital

● **Referindu-se la o declarație recentă, făcută de Willard C. Butcher, directorul general al lui Chase Manhattan Bank, revista franceză L'USINE NOUVELLE (nr. 45/1975) consemnează afirmația acestuia că țările industrializate occidentale riscă să treacă să oculte în cursul următorilor zece ani unei insuficiențe de capital estimată la trei mii de miliarde de dolari.. După opinia sa, cauza acestei situații rezidă în faptul că „societatea**

Analiza atentă a fenomenului apologetic al capitalismului monopolist de stat a permis să se demonstreze că acesta este un fenomen prin excelență dialectic — diversele variante aflându-se într-o multiplă confruntare cu faptele istoriei și între ele —, dar mai ales s-a demonstrat că unele dintre cele mai „reșuite” creații ale apologeticii, cum este „Teoria generală” keynesiană sînt expresii ale multiplelor controverse și divergențe ale autorilor respectivi cu izvoarele care i-au precedat, cu contemporanii, dar și CU EI ÎNȘIȘI ! Pe această linie, desfășurarea, începînd din 1969, în țara noastră, a unor dezbateri de idei economice contemporane animate de spiritul novator al gândirii și acțiunii generat de Congresul al IX-lea, iar apoi de Programul ideologic al Partidului, a degajat un fascicol de idei nuanțate, care nu numai că nu estompează, ci, așa cum arată experiența, accentuează și aprofundează examenul ideologic. Primele sinteze sînt deja de uz curent în învățămîntul nostru superior și în publicistica de specialitate.**) Nivelul atins obligă, desigur, la avansarea cu mai mult curaj pe această linie.

Prilejul pe care-l oferă scurgerea celor patru decenii de la apariția „Teoriei generale” a lui J.M.K. poate permite evaluarea multilaterală a keynesismului, ca varietate de referință a gândirii economice occidentale adaptate la specificul capitalis-

mului monopolist de stat. J.M.K. a scris în cele două decenii de la „Consecințele economice ale păcii” (1919), pînă la „Cît costă războiul” (1939), punctul culminant atingîndu-l „Teoria generală”, o operă, care se supune unui examen meritat de divergențe și controverse. După cum s-a văzut, aceste controverse și divergențe erau plăcerea spiritului lui J.M.K. și posteritatea dovedește că i-a înțeles mesajul: indiferent de concordanța sau, dimpotrivă, discordanța keynesismului cu faptele istorice reale — ba chiar, s-ar putea spune, stimulate de acestea —, teoreticienii și oamenii politici burghezi dezbateră mesajul „Teoriei generale”, ca pe mesajul capitalismului însuși. Judecînd după acest punct de referință care este „Teoria generală”, unii pot trage concluzia că resursele de raționalitate ale apologeticii celei mai moderne rămîn importante. O asemenea concluzie nu este departe de realitate. Ne stau mărturie „valorile” de confirmări, infirmări, îndoieli, neliniști exprimate de gândirea economică subordonată obiectivului perpetuării capitalismului — în strînsă, uneori nemijlocită legătură cu mesajul și aplicațiile „Teoriei generale”. Dacă aplicațiile se dovedesc inadecvate intervine „refugiul” în resursele ideilor, dacă ideile se dovedesc inadecvate se reclamă „întoarcerea la fapte” ! Și una și cealaltă dintre „hemări” pot constitui simptome ale fenomenelor

și proceselor evocate sub denumirea de criză a gândirii economice occidentale. Cea mai pregnantă manifestare a acestei crize pare a fi, totuși, ceea ce se numește uneori „critica din interior” în multiplele sale ipostaze, „autocritica”. Acesta este un semn de o covârșitoare importanță pe care l-a făcut într-un mod ireversibil „Teoria generală” keynesiană. Pentru marxist-leniniștii zilelor noastre, această „autocritică” este și ea o expresie a dialecticii. **Pe de o parte**, criza capitalismului ca sistem nu mai este acum doar o formulă marxistă, ci un termen care copleșește discuțiile cele mai autorizate ale economiștilor occidentali. Nu este nici o îndoială că, dacă ar fi trăit J.M.K. însuși ar fi participat la o asemenea discuție... Dar, **pe de altă parte**, „autocritica” înseamnă, în afară de apologetică, și un suprem efort de concentrare a raționalității, în primul rînd a raționalității critico-istorice, de care sînt capabili executorii mesajului testamentar al lui J.M.K. Și, după cum se vede, aceștia îi urmează mesajul în toate ipostazele sale: alit în continuitate și în discontinuitate, cit și în autocontestare. Semn că ei nu se resemnează la gîndul desuetudinii istorice a capitalismului. Pînă cînd „vom fi morți cu toții” — cum ar fi spus J.M.K. — nimic nu trebuie considerat iremediabil pierdut ! Numai că...

Dincolo de subtilitățile pe

care le permite cuvîntul rostit sau scris de „confrăți” se află „marele public”, ignorat de Maestru. Masele populare, creatorii bunurilor materiale și spirituale, nu mai „asistă în tăcere” la discuțiile dintre specialiști, ci intervin în procesele istorice, pentru a le determina. Procesele istorice se sinchiesc mai puțin de „ceea-ce-a-vrut să spună” sau de „ceea-ce-a-vrut să spună- de fapt” J.M.K. ; important este noul mod în care lumea judecă problemele economice. Religia creșterii economice s-a dovedit falimentară în condițiile capitalismului, rețelele de amăgire cu folosirea deplină a forței de muncă se dovedesc paralizante pentru autorii lor, efectele contradicțiilor capitalismului se dovedesc funeste pentru lumea de azi. Ele relevă că se cer ALTE soluții decît acum patru decenii, și nu „un nou Keynes” !

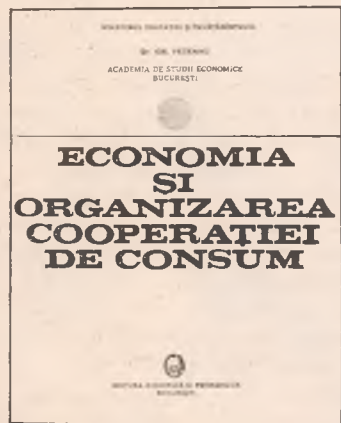
dr. Ioan CRISTESCU

¹⁾ Revista economică, nr. 29, 1975.

²⁾ În Cuvîntul înainte al traducerii în limba română sînt pasaje persuasive în această privință (p. 22, de exemplu).

³⁾ O dovadă recentă o constituie apariția cărții lui Ivan-ciu Nicolae-Văleanu. Gîndirea economică burgheză și lumea contemporană. Editura politică. 1975. care consacră un întreg capitol (cap. 3, secțiunea a II-a, p. 120—136) examinării keynesismului și nekeynesismului.

occidentală și-a făcut un fetiș din ideea de consum ca panaceu al tuturor neajunsurilor din economie și ca scop suprem al existenței sale, în dauna acumulării și a investițiilor”.

● Cooperafia, ca sistem — spune Gh. Fețeanu în lucrarea sa Economia și organizarea cooperatiei de consum (Editura didactică și pedagogică, București, 1975, 244 p.) — este o mișcare socială și economică cu caracter de masă, iar cooperativa este o întreprindere „sui generis”, ale cărei scopuri, directe și indirecte, nu se limitează la sarcinile pur economice. În

categoria economică a cooperafiei s-au imbinat în mod strîns ideile de emancipare social-economică a maselor. Obiectul lucrării îl constituie prezentarea problemelor legate de caracterul de organizație economică, cit și de organizație obștească, de masă a cooperafiei de consum. Autorul se ocupă, după un istoric al mișcării cooperatiste în România, de organizarea și conducerea activității cooperafiei de consum, de activitatea ei comercială, de producție și prestări de servicii, de planificarea activității sale, de problemele ei financiare, de investiții, de comerțul ei exterior ș.a.

Trebuiețele umane și logica economiei politice a socialismului

● După ce enumeră diferite puncte de vedere care s-au susținut ca răspuns la întrebarea: în ce constă relația primordială și fundamentală a economiei socialiste ? (proprietatea socială asupra mijloacelor de producție, dezvoltarea planificată, caracterul colectiv al producției, forma socială a produsului ; produsul social global ; munca nemijlocit socială ; principiul repartiției după muncă ; subordonarea producției față de consum ; dirija-

rea producției ș.a.), relații din care ar urma să decurgă structura logică a economiei politice a socialismului, N. Kozelski observă că în articolul Vișșaia țel soșialisticeskogo proizvodstva i voprosi loghiki politekonomii soșializma. (Scopul suprem al producției socialiste și problemele logicii economiei politice a socialismului), apărut în nr. 12/1975 al revistei EKONOMICESKIE NAUKI, că nici unul din partizanii punctelor de vedere enunțate nu leagă nemijlocit problema în discuție cu țelul suprem al producției socialiste. Trăsătura principală și deci baza, relația primordială a economiei socialiste — spune N.K. — este dezvoltarea relațiilor de producție socialiste în direcția satisfacerii tot mai depline a trebuiețelor materiale și culturale ale oamenilor. Sistemul categoriilor economiei politice a socialismului ar trebui construit în accepția autorului, pornind de la trebuiețele, nevoile dezvoltării multilaterale a principalei forțe productive a societății — omul.

Dunărea în atenția cercetătorilor din turism

● Zilele acestea, a avut loc, la București, cea de a III-a reuniune de lucru a reprezentan-

ților instituțiilor de cercetări turistice din unele țări dunărene — Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, România, Ungaria și U.R.S.S., reuniune care a dezbătut aspectele legate de finalizarea studiului elaborat în comunitate referitor la valorificarea Dunării în turismul internațional. În cadrul lucrărilor reuniunii au fost dezbătute unele aspecte privind elaborarea sintezei de ansamblu a părții din studiul care analizează potențialul turistic existent în perimetrul Dunării din țările participante, unificarea principiilor metodologice ale prognozei referitoare la evoluția viitoare a turismului internațional în această zonă, stabilirea unor proiecte de programe comune care să fie valorificate experimental pe piața externă de întreprinderile organizatoare de călătorii turistice din fiecare țară și altele. Colaborarea între instituțiile de cercetare din țările dunărene se încadrează într-un program complex pe care aceste țări îl au în vedere în scopul valorificării raționale a Dunării pentru turism.

„Așa cum am arătat și la Congresul al XI-lea al partidului, noi considerăm că instaurarea noii ordini trebuie să pornească în primul rând de la lichidarea cu desăvârșire a politicii de inegalitate, dominație și asuprire a unor popoare de către altele, a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste. Noua ordine cere ca în lume să fie instaurate relații noi, bazate pe deplina egalitate în drepturi între toate națiunile, pe respectarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn deplin pe bogățiile naționale, de a-și alege liber calea dezvoltării economico-sociale, fără nici un amestec din afară“.

(Din expunerea tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU** la sesiunea Marii Adunări Naționale din decembrie 1975)

CODIFICAREA DREPTURILOR ȘI OBLIGAȚIILOR FUNDAMENTALE ALE STATELOR — COMPONENTĂ ESENȚIALĂ A NOII ORDINI ECONOMICE ȘI POLITICE INTERNAȚIONALE (IV)

Eliminarea discriminărilor rasiale

turilor omului se află obligația tuturor statelor de a combate discriminările rasiale, de a milita cu hotărîre pentru lichidarea deplină și definitivă a acestor discriminări.

Numeroase instrumente politico-juridice adoptate sub egida Organizației Națiunilor Unite și a altor organizații internaționale concretizează această obligație, fundamentînd din punct de vedere politic și juridic necesitatea eliminării discriminărilor rasiale, a eradicării definitive a acestui fenomen nociv și anacronic din viața și practica tuturor popoarelor.

Un document de mare însemnătate pentru definirea poziției statelor și a O.N.U. în această materie îl constituie Declarația Națiunilor Unite asupra înlăturării oricăror forme de discriminare rasială, adoptată la cea de-a XVIII-a sesiune a Adunării Generale a organizației²⁴⁾. Menționînd că „orice doctrină întemeiată pe deosebire între rase sau pe superioritatea unei rase asupra alteia este din punct de vedere științific falsă, din punct de vedere moral condamnată și din punct de vedere social nedreaptă și periculoasă și că nimic n-ar putea justifica discriminarea rasială, nici în teorie, nici în practică“, Declarația proclamă în mod solemn necesitatea de a se elimina rapid toate formele și toate manifestările de discriminare rasială în toate părțile lumii și de a se asigura înțelegerea și respectarea demnității persoanei umane.

În Declarație se arată că discriminarea între oameni pe motive de rasă, culoare sau origine etnică constituie o jignire a demnității umane și trebuie condamnată ca o nerecunoaștere a principiilor Cartei Națiunilor Unite, ca o încălcare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ca o piedică în calea relațiilor prietenești și pașnice dintre națiuni, fiind susceptibilă să tulbure pacea și securitatea popoarelor.

Documentul prevede că Organizația Națiunilor Unite, instituțiile specializate, statele și organizațiile neguvernamentale vor trebui să facă tot ce le este cu putință pentru a încuraja o acțiune hotărîtă care, îmbinînd măsurile juridice și orice măsuri cu caracter practic, să ducă la abolirea tuturor formelor de discriminare rasială.

Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială²⁵⁾, intrată în vigoare în 1969, stabilește un întreg sistem de obligații internaționale, de natură a asigura traducerea efectivă în viață a luptei împotriva discriminărilor rasiale²⁶⁾. Astfel ea consacră obligația statelor de a nu recurge la acte sau practici de discriminare rasială, de a nu încuraja discriminarea rasială practică de indivizi sau orga-

nizații, de a reexamina politicile guvernamentale în scopul de a abroga sau anula orice legi avînd drept efect crearea discriminării rasiale, de a adopta măsuri legislative, dacă împrejurările o cer, pentru a pune capăt discriminărilor de ordin rasial. De asemenea, potrivit prevederilor aceleiași convenții internaționale, statele se obligă a adopta măsuri concrete în domeniile social, economic, cultural, pentru a favoriza egalitatea rasială, de a condamna orice propagandă bazată pe ideea superiorității de rasă, de a asigura drepturi civile și politice egale, egalitatea tuturor în fața legii, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională sau etnică. O prevedere importantă înscrisă în convenție este și obligația statelor părți de a asigura oricărei persoane supuse jurisdicției lor o protecție și o cale de recurs efective în fața tribunalelor naționale și a altor organe de stat competente, împotriva tuturor actelor de discriminare rasială.

Obligația statelor de a lupta împotriva discriminărilor rasiale este larg consacrată și fundamentată și de alte documente internaționale, cum sînt Convenția privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățămîntului, Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția internațională asupra eliminării și reprimării crimei de apartheid.

Acest din urmă document internațional²⁷⁾, care-și propune combaterea unui fenomen organizat de discriminare rasială — politica de apartheid — prevede, la art. I, că „apartheidul este o crimă contra umanității“ și că actele inumane rezultînd din politicile și practicile de apartheid și alte politici și practici asemănătoare de segregare și de discriminare rasială „sînt crime care contravin normelor dreptului internațional și îndeosebi scopurilor și principiilor Cartei Națiunilor Unite“, reprezentînd „o amenințare serioasă pentru pacea și securitatea internațională“. Se prevăd, ca obligații internaționale esențiale ale statelor potrivit prevederilor acestei convenții: de a lua toate măsurile necesare, legislative sau de altă natură, pentru a împiedica manifestările de acest gen, de a urmări, judeca și pedepsi conform legii persoanele vinovate, indiferent dacă locuiesc sau nu pe teritoriul statului în care asemenea acte au fost săvîrșite și indiferent dacă este vorba de resortisanți ai statului în cauză sau de resortisanți ai unui alt stat.

Numărul mare de documente internaționale adoptate, în special în ultimii ani, pentru combaterea rasismului și a discriminărilor rasiale, luările de poziție tot mai numeroase în cadrul unor organizații, organisme și conferințe internaționale, atestă faptul că ne aflăm nu numai în fața unei cerințe de ordin etic și general uman, dar și în fața unei obligații interna-

ționale cu un conținut precis conturat, legată nemijlocit de menținerea păcii și securității generale, de înfăptuirea deplină a dreptului tuturor popoarelor la independență și ființă națională.

Dezvoltarea colaborării internaționale

OBLIGAȚIA STATELOR de a colabora unele cu altele și de a

extinde continuu această colaborare prezintă o însemnătate esențială în procesul edificării unei noi ordini economice și politice mondiale.

Importanța acestei obligații internaționale, consecința nemijlocită a progresului tehnico-științific și a complexității domeniilor în care se impune o acțiune conjugată a statelor, devine tot mai evidentă în condițiile lumii de azi. „În actualele etape a revoluției tehnico-științifice — se arată în Programul Partidului Comunist Român — colaborarea, participarea la diviziunea internațională a muncii sînt o necesitate. Nici un popor nu se poate izola, nu poate renunța la colaborarea internațională fără grave urmări în dezvoltarea sa economico-socială”²⁷).

Numeroase documente internaționale, îndeosebi cele adoptate în ultimii ani, au subliniat imperativul promovării unei largi cooperări internaționale în domeniile cele mai variate, în scopul asigurării progresului economic și social al tuturor popoarelor, al consolidării păcii și securității generale.

Declarația celei de a VI-a sesiuni extraordinare a Adunării Generale a O.N.U. privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale preconizează „cooperarea cea mai largă cu putință între toate statele membre ale comunității internaționale, întemeiate pe echitate și de natură să elimine disparitățile existente în lume și să asigure prosperitatea pentru toți”. La rîndul ei, Carta drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor evidențiază că o cooperare reală între state, „întemeiată pe luarea în considerare împreună a problemelor economice internaționale și acțiunea comună în scopul rezolvării lor este indispensabilă pentru îndeplinirea dorinței comune a comunității internaționale de a realiza dezvoltarea justă și rațională a tuturor regiunilor lumii”.

Prin vocație și finalitate, cooperarea internațională trebuie să urmărească constant țelul propășirii și prosperității tuturor națiunilor, depășirea stadiului de subdezvoltare și egalizarea nivelurilor de dezvoltare a țărilor de pe toate continentele, promovarea justiției economice și sociale în întreaga lume, instaurarea unui veritabil climat de pace, înțelegere și prietenie între popoare.

Obligația cooperării se concretizează, în domeniul economic, în îndatorirea tuturor țărilor de a contribui la dezvoltarea armonioasă a comerțului internațional, fără bariere, restricții sau discriminări, ținînd seama, în mod special, de interesele țărilor în curs de dezvoltare; în imperativul de a acționa prin toate mijloacele pentru accelerarea progresului economic și social al acestor țări, acordîndu-le sprijin și asistență activă, corespunzător cu necesitățile și obiectivele lor de dezvoltare; în îndatorirea de a contribui la expansiunea echilibrată a economiei mondiale, ținînd seama de faptul că prosperitatea întregii comunități internaționale depinde de prosperitatea tuturor părților sale constitutive; în cerința de a sprijini eforturile pentru democratizarea structurilor organizațiilor economice internaționale, pentru asigurarea participării tuturor țărilor la elaborarea deciziilor pe plan mondial.

Înfăptuirea obligației de cooperare a statelor în domeniul economic este corelată, de asemenea, în mod strîns, cu îndatorirea lor de a conlucra în realizarea unor raporturi echitabile de prețuri în comerțul internațional, a unor raporturi juste între prețurile produselor de bază și cele ale produselor industriale și a unor ajustări corespunzătoare la prețurile de export ale țărilor în curs de dezvoltare, în raport cu importurile lor, cu recunoașterea suveranității depline a fiecărui stat asupra resurselor sale naționale, cu asigurarea accesului tuturor țărilor la materiile prime și sursele de energie, cu favorizarea largă a schimbului de informații economice și comerciale, cu adoptarea unor măsuri eficiente pentru promovarea largă a schimburilor și diversificarea structurii lor ș.a.

Esențial pentru înfăptuirea îndatoririi privind dezvoltarea colaborării economice a statelor este ca aceasta să se fundamenteze pe egalitatea în drepturi și avantajul mutual al partenerilor, să nu favorizeze unele țări sau grupuri de țări în detri-

mentul altora, să nu creeze cluburi închise și privilegiate, „să se desfășoare pe baze care să excludă orice presiune sau amestec al unor țări în treburile interne ale altora”²⁸).

În domeniul politic, obligația de colaborare a statelor se împletește strîns cu obligația lor de a participa activ la procesul de democratizare a relațiilor internaționale, de a sprijini adoptarea unor măsuri eficiente de dezarmare, de a contribui la edificarea unei lumi a păcii și securității, la împlinirea aspirațiilor de progres și libertate ale popoarelor de pretutindeni.

„Tot mai puternic se afirmă ca un imperativ arzător al întregii dezvoltări contemporane instaurarea unei noi ordini economice și politice mondiale, care să ducă la înlocuirea vechilor relații de dominație și asuprire, cu relații noi bazate pe principii de egalitate și echitate, să aibă ca rezultat lichidarea decalajelor dintre state și să asigure dezvoltarea armonioasă a tuturor popoarelor.

Se impune, de aceea o participare tot mai activă a tuturor popoarelor la lupta pentru înlăturarea vechii politici de dominație și inechitate, de amestec în treburile interne, de asuprire a unor popoare de către altele, pentru instaurarea în viața internațională a unui curs nou, întemeiat pe respectarea neabătută a legalității și eticii internaționale, a dreptului fiecărei națiuni de a-și decide singură destinele”²⁹).

Înfăptuirea colaborării statelor în domeniul politic trebuie să se concretizeze în: adoptarea unor documente politico-juridice cu valoare obligatorie, pentru toate statele, prin care să fie reafirmate forța și obligativitatea noilor principii ale relațiilor dintre state; luarea unor măsuri efective pentru excluderea forței și a amenințării cu forța; elaborarea unui Cod de conduită cu caracter universal prin care să fie statuate drepturile și îndatoririle fundamentale ale statelor; adoptarea unor măsuri efective de dezarmare, de promovare a încrederei și respectului între toate popoarele lumii; perfecționarea mecanismului de funcționare al Organizației Națiunilor Unite și altor organizații internaționale, sporirea rolului lor în raport cu noile cerințe ale epocii noastre, lichidarea definitivă a colonialismului și neocolonialismului.

În aria culturii, obligația colaborării statelor trebuie să se concretizeze în dezvoltarea largă a contactelor și schimburilor, în difuzarea cunoștințelor, în dezvoltarea relațiilor pașnice și a înțelegerii reciproce, un obiectiv esențial al său fiind evidențierea ideilor și valorilor de natură a crea un climat de încredere, prietenie și pace între popoare.

Declarația asupra principiilor colaborării culturale, important document care definește bazele colaborării culturale internaționale a statelor³⁰), înscrie o serie de idei generoase, de natură a contribui la fundamentarea rolului culturii în lumea de azi și de mâine, în spiritul prieteniei și înțelegerii între popoare. Remarcăm, astfel, acele prevederi conform cărora cooperarea culturală constituie un drept și o datorie pentru toate țările, care trebuie să împărtășească experiența și cunoștințele lor; ea trebuie, prin influența pozitivă pe care o exercită, să favorizeze îmbogățirea culturilor naționale, respectînd totodată originalitatea fiecăreia dintre ele; ea urmează să se desfășoare în interesul reciproc al tuturor națiunilor participante, să contribuie la statornicirea între popoare a unor raporturi stabile și durabile, la formarea noilor generații prin educarea tineretului în spiritul prieteniei, înțelegerii internaționale și păcii.

Pe plan tehnico-științific, obligația de cooperare a statelor se materializează în îndatorirea de a se asigura accesul tuturor popoarelor la cuceririle științei contemporane, la tehnologiile moderne, țările care dispun de asemenea tehnologii trebuind să ajute statele în curs de dezvoltare să-și organizeze activitatea pe baza cuceririlor celor mai noi ale științei și tehnicii contemporane, înlăturîndu-se definitiv practicile discriminatorii, barierele și obstacolele în calea circulației valorilor tehnico-științifice. În special, țările dezvoltate trebuie să coopereze cu țările în curs de dezvoltare la stabilirea, consolidarea și dezvoltarea infrastructurilor lor științifice și tehnologice, favorizînd dezvoltarea potențialului tehnico-științific al acestora și accelerarea transferului de tehnici către ele. Realizarea acestui aspect al cooperării internaționale este indisolubil legată de afirmarea unor economii naționale proprii independente, de ridicarea potențialului economic și de participarea cu drepturi depline a tuturor țărilor la circuitul mondial de valori.

Se afirmă tot mai mult, în zilele noastre, conceptul că statele trebuie „să dezvolte cooperarea internațională în scopul de a asigura utilizarea rezultatelor progresului științei și tehnicii în interesul întăririi păcii și securității internaționale, realizării dreptului popoarelor la autodeterminare și la respectarea suveranității naționale, la libertate și independență și în vederea dezvoltării economice și sociale și a ameliorării calității vieții pentru ansamblul populației”³¹).

În sfera financiar-valutară, obligația colaborării își găsește expresia în preocupările pentru democratizarea mecanismului organizațiilor financiar-bancare internaționale, realizarea unei participări efective a țărilor în curs de dezvoltare la elaborarea și adoptarea deciziilor în aceste probleme, eliminarea factorilor care determină instabilitatea sistemului monetar internațional și edificarea unui nou sistem monetar internațional, mai echitabil, cooperarea tuturor statelor pentru adoptarea unor măsuri vizând promovarea unor raporturi de schimb reale, stabilitatea cursurilor valutare și întărirea monedelor naționale.

Desigur, există încă numeroase alte direcții în care se poate manifesta în mod concret și materializa obligația de cooperare internațională. Există, așa cum arată însăși Carta O.N.U., o problemă de colaborare internațională a statelor în domeniul social și umanitar, în cucerirea spațiului cosmic, în explorarea și exploatarea spațiilor submarine, în prevenirea și combaterea poluării mediului înconjurător ș.a.

Înfăptuirea obligației de colaborare în nenumăratele domenii concrete pe care viața și practica le impun atenției întregii umanități reclamă însă în mod conștient o cooperare în perfecționarea cadrului instituțional. Democratizarea structurii și mecanismului de funcționare a organizațiilor internaționale, îndeplinirea consecventă a principiului egalității statelor, promovarea unor tehnici și metode noi, precum rotația, consensul, diversificarea tematicii de lucru și concretizarea măsurilor adoptate în programe și planuri precise de acțiune care să reflecte, într-o măsură tot mai mare, interesele tuturor statelor și, în mod special, ale țărilor în curs de dezvoltare, sînt tot atâtea mijloace prin care obligația de cooperare a statelor se întinde cu desăvîrșirea unui cadru instituțional propice edificării unei noi ordini economice și politice internaționale în temeiul pe respectul intereselor reciproce și luarea în considerare a aspirațiilor de pace și progres ale tuturor popoarelor lumii.

îndeplinirea cu bună credință a obligațiilor asumate

TOATE STATELE au datoria să execute cu bună credință obligațiile ce le revin în conformitate

cu dreptul internațional. Este vorba atît de obligațiile decurgînd pentru state din principiile și normele general recunoscute ale acestui drept, cit și de obligațiile născute din tratate sau alte acorduri la care ele sînt părți.

Buna credință este o cerință elementară a dreptului și echității; ea trebuie să călăuzească constant conduita statelor în relațiile lor reciproce, în interpretarea îndatoririlor lor și în executarea obligațiilor ce le revin conform dreptului internațional. Încrederea în cuvîntul dat este indispensabilă pentru asigurarea cooperării pașnice între state, pentru triumful egalității și justiției, pentru statornicirea și generalizarea noilor raporturi pe care trebuie să se întemeieze viitoarea ordine politică și economică mondială.

Respectarea normelor de drept și îndeplinirea cu bună credință a angajamentelor asumate în mod liber constituie nu numai premisa logică, ci și condiția necesară asigurării trăinicieii și stabilității relațiilor interstatuale, întăririi legalității internaționale.

Prin conținutul său, buna credință — care privește nu numai comportamentul unui stat față de un altul, ci și față de toate celelalte state — implică executarea cu strictete și desăvîrșită corectitudine, în litera și spiritul lor, a tuturor obligațiilor asumate, respectarea fermă a angajamentelor internaționale. În exercitarea drepturilor lor suverane, inclusiv a dreptului de a-și stabili legile și reglementările, statele au îndatorirea de a se conforma obligațiilor ce le revin în virtutea dreptului internațional.

Corelată acestei obligații este și executarea cu bună credință a tratatelor internaționale, cunoscută din cele mai vechi timpuri sub denumirea de **pacta sunt servanda**, ceea ce exprimă, pe planul dreptului, „regula morală generală care impune respectarea cuvîntului dat”³²). „Principiul bunei credințe cuprinde regula **pacta sunt servanda** dar nu coincide în întregime cu ea, în

sensul că această regulă poate fi considerată ca o aplicare a principiului”³³).

De cea mai mare importanță este îndatorirea statelor de a observa în mod riguros principiile și normele generale ale legalității internaționale. Lecțiile desprinse din evoluția istorică demonstrează, incontestabil, că singura cale pentru asigurarea unor relații trainice, de înțelegere, stimă și prietenie între state, o constituie respectarea scrupuloasă și traducerea consecventă în viață, de către toate statele, a postulatelor universal valabile ale dreptului internațional. Experiența învederează, de altminteri, că ori de cîte ori aceste principii și norme au fost încălcate, s-au produs grave stări de tensiune internațională, care au periclitat pacea și securitatea omenirii.

În această lumină, se impune cu necesitate — așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — ca „Organizația Națiunilor Unite, toate statele și popoarele să acționeze consecvent pentru respectarea fermă a normelor și principiilor dreptului internațional în întreaga viață politică contemporană”³⁴).

Concomitent cu respectarea principiilor și normelor dreptului internațional în vigoare, va trebui să crească preocuparea tuturor țărilor pentru elaborarea unor noi norme și principii, în conformitate cu cerințele actuale ale colaborării interstatuale, cu imperativul făuririi unei noi ordini economice și politice mondiale.

După cum se arată în Programul Partidului Comunist Român, „Se impune îmbunătățirea normelor dreptului internațional, adoptarea de noi norme și principii internaționale corespunzătoare cerințelor conviețuirii popoarelor pe bază de deplină egalitate și respect mutual, ale asigurării progresului fiecărei națiuni în concordanță cu dorința și aspirațiile sale legitime, ale edificării unei păci trainice pe planeta noastră”³⁵).

Pentru a răspunde exigențelor epocii, marilor tendințe și adincuirii prefaceri ce au loc în lume, noile norme și principii trebuie să fie elaborate cu participarea directă a tuturor statelor. Devine tot mai evident că dezvoltarea dreptului internațional nu mai poate fi și nu mai este determinată exclusiv sau în principal de un grup restrîns de state; asemeni altor domenii ale colaborării internaționale, normele, regulile și principiile de drept trebuie să rezulte din procesul unei strînse conlucrări a tuturor statelor, reflectînd în chip adecvat interesele umanității în ansamblul ei.

dr. Nicolae ECOBESCU
dr. Victor DUCULESCU

³¹) Rezoluția Adunării Generale a O.N.U. 1904 (XVIII), 20 noiembrie 1963.

³²) Adoptată și deschisă pentru semnare prin rezoluția Adunării Generale a O.N.U. 2106/A (XX), 21 octombrie 1965.

³³) La art. 1, pct. 1 se arată că expresia „discriminare rasială” are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică, care are ca scop sau efect de a distruge sau compromite recunoașterea, folosirea sau exercitarea, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în domeniile politic, economic, social și cultural sau în orice alt domeniu al vieții publice.

³⁴) Adoptat prin rezoluția Adunării Generale a O.N.U. 3068 (XXVIII), 30 noiembrie 1973.

³⁵) Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Editura politică, 1975, p. 181.

²⁸) Ibid., p. 182.

²⁹) Poziția României cu privire la îmbunătățirea și democratizarea activității Organizației Națiunilor Unite, la întărirea rolului său în realizarea colaborării între toate statele, fără deosebire de orînduire socială, a unei lumi mai bune și mai drepte, a unei păci trainice. Document prezentat la sesiunea Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, „Scinteia”, nr. 10 336, 13 noiembrie 1975.

³⁰) Adoptată de Conferința Generală a UNESCO, la 4 noiembrie 1966.

³¹) Rezoluția Adunării Generale a O.N.U. 3150 (XXVIII): „Utilizarea progresului științei și tehnicii în interesul păcii și dezvoltării sociale”, 14 decembrie 1973.

³²) Grigore Geamănu, Principiile fundamentale ale dreptului internațional contemporan, Editura didactică și pedagogică, 1967, p. 280.

³³) Charles Chaumont, Cours général de droit international public, R.C.A.D.I., 1970, I., vol. 129, p. 381.

³⁴) „Scinteia”, nr. 10176, 10 mai 1975.

³⁵) Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, 1975.

TRANSFERUL INTERNAȚIONAL DE TEHNOLOGII: SPRE NOI NORME ȘI PRINCIPII (I)

LA SESIUNEA din decembrie 1975 a Marii Adunări Naționale, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, arăta că instaurarea unei noi ordini economice internaționale — în vederea lichidării subdezvoltării, a marilor decalaje economice din lumea contemporană — înseamnă, între altele, „crearea condițiilor ca toate statele să poată beneficia, în cadrul colaborării internaționale, de cuceririle științei și tehnicii moderne. Aceasta presupune ca, odată cu sprijinirea eforturilor statelor mai puțin avansate pentru dezvoltarea unei baze proprii de cercetare-dezvoltare, să se asigure accesul larg și neîngrădit al acestora la tehnologiile moderne, în condiții de deplină egalitate și avantaj reciproc”.

Între subdezvoltare, pe de o parte, și decalajele tehnologice, pe de altă parte, există o strânsă interdependență. Inventarul condițiilor creșterii economice în țările

„lumii a treia” consemnează ca un factor restrictiv primordial decalajul față de țările dezvoltate în ceea ce privește aplicarea științei și a tehnicii. După cum, un obstacol major în calea utilizării realizărilor tehnico-științifice de vîrf în țările în curs de dezvoltare îl constituie însuși fenomenul subdezvoltării.

În aceste condiții, comunitatea internațională a devenit conștientă de două probleme esențiale, pentru care este necesar să se găsească soluții: a) promovarea celor mai noi cuceriri ale cunoașterii în folosul tuturor țărilor, spre binele general al omenirii, implică, alături de efortul propriu al fiecărei țări, o amplă colaborare internațională; b) deși fluxul internațional de tehnologie este o componentă relativ recentă a circuitului economic mondial, mecanismele care stau la baza funcționării sale sînt în aceeași măsură inapte în actuala lor formă să răspundă intereselor specifice ale țărilor în curs de dezvoltare, ca și mecanismele componentelor „clasice” (comerțul cu mărfuri „tangibile”, fluxurile de capital).

● Un chestionar și fondul problemei

DUPĂ MAI BINE DE PATRU ANI de la transmiterea către țările membre U.N.C.T.A.D. a unui chestionar referitor la transferul de tehnologie (TD/B/AC.11/4), secretariatul acestui organism a difuzat recent studiul final întocmit pe baza răspunsurilor primite și intitulat „Probleme mari decurgînd din transferul de tehnici către țările în curs de dezvoltare” („Grands problèmes découlant du transfert des techniques aux pays en voie de développement”, Nations Unies, New York, 1975).

Este semnificativ că studiul nu-și propune să releve „marile”, ci doar „mari” probleme ale acestui domeniu. Unul dintre motivele imediate rezidă în puținătatea informațiilor cantitative obținute cu ajutorul chestionarului — fapt deloc singular dacă ne reamintim că toate obiectivele internaționale care vizează transferul de tehnologie au fost fixate pînă în prezent în expresie exclusiv calitativă. Dealtfel, ne putem întreba dacă imposibilitatea în care s-au aflat multe țări în curs de dezvoltare de a furniza informațiile cerute prin chestionarul amintit nu este tocmai un semn al existenței, cu adevărat, a unor probleme mari și grave pentru ele. Țările furnizoare de tehnologie au răspuns într-un număr relativ mai mare decît țările beneficiare, ceea ce a făcut ca studiul U.N.C.T.A.D. să sesizeze încă în introducere un aspect esențial: „Tăcerea majorității țărilor cel mai puțin dezvoltate este elocventă: ea permite să se creadă că aceste țări nu dispun de informații de bază asupra transferului de tehnici, sau că, pentru a strînge aceste informații, ar trebui să fie pus în funcțiune un nou mecanism”.

Dincolo de aspectul informațional, desigur, noul mecanism al transferului in-

ternațional de tehnologie trebuie astfel conceput încît toate statele să aibă un acces larg, fără discriminări sau bariere, la cuceririle științei și tehnicii contemporane. Așa cum se subliniază în Declarația difuzată la a VII-a sesiune extraordinară a Adunării Generale a O.N.U., în care este expusă „Poziția României cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale”, trebuie să se treacă la „măsuri concrete în direcția realizării unui larg transfer de tehnologie modernă, asigurarea asistenței tehnice în toate domeniile de dezvoltare” (Document A/AC.17/6.3). România consideră că accesul tuturor țărilor la cuceririle științei și tehnicii moderne este unul dintre obiectivele de importanță vitală pentru dezvoltarea civilizației umane, obiective a căror realizare cere elaborarea unor programe speciale sub egida O.N.U., a altor organisme internaționale, care să concerteze eforturile statelor.

Ca și celelalte coordonate de bază ale procesului lichidării subdezvoltării, transferul de tehnologie către țările în curs de dezvoltare a făcut, în cadrul U.N.C.T.A.D., obiectul unor inițiative concrete. Nu este întimplător faptul că, paralel cu elaborarea definitivă a studiului citat la început, U.N.C.T.A.D. dezbătea proiectul unui cod de conduită privind transferul de tehnologie (vezi „Revista economică” nr. 20/1975). În luna mai 1975, Gamani Corea, secretarul general al acestei organizații, într-o declarație în fața Grupului inter-guvernamental de experți însărcinat cu pregătirea elaborării unui cod de conduită pentru transferul de tehnici, evidențiază „rangul ridicat de prioritate acordat problemelor transferului de tehnici în activitățile U.N.C.T.A.D.” și subliniază că „a sosit momentul formulării într-un document internațional, de tipul unui cod de conduită, a tuturor problemelor pertinente relative la transferul de tehnici”.

Este deci evident că punctul de vedere exprimat de țara noastră răspunde unor realități stringente și vine în întîmpinarea unor tendințe și acțiuni care se impun tot mai viguros. Urmărirea lor atență în continuare stă la baza participării active la rezolvarea, în interesul țărilor în curs de dezvoltare, a problemelor transferului internațional de tehnologie. În cele ce urmează ne propunem să examinăm unele dintre aspectele cele mai dezbătute în legătură cu elaborarea codului de conduită respectiv.

● Tentațiile colonialismului tehnologic

STUDIUL secretariatului U.N.C.T.A.D. referitor la problemele mari decurgînd din transferul de tehnici către țările în curs de dezvoltare are în structura lui două părți, care se ocupă de experiența țărilor primitoare și, respectiv, a țărilor furnizoare de tehnici. Acest termen de „experiență”, folosit în studiu, are în cazul de față valențele unui adevărat concept, pentru că prin el se dorește să se surprindă un întreg proces din economia mondială. În aparență este pe deplin normal ca „experiența” furnizorului să fie radical diferită de aceea a „beneficiarului” tehnologiei, plasîndu-i în postura de subiecți ai unei operațiuni comerciale, ca oricare alta. În realitate, **natura** diferenței de poziție dintre cele două părți depășește sfera raționamentului comercial.

În primul rînd, furnizorul de tehnici nu are, nici pe departe, comportamentul unui simplu vinzător. Procesul transferului internațional de tehnologie a evoluat și evoluează în asemenea coordonate — economice, juridice, financiare — care-i permit posesorului unei tehnici să exer-

cite un anumit grad de control asupra celui interesat în procurarea ei.

Gradul de control se poate apropia de absolut atunci când metoda de transferare a tehnicii este investiția privată directă. Câteva monografii pe țări (Spania, Etiopia, Chile etc.), care au fost publicate de U.N.C.T.A.D. sub titlul general „Probleme principale care decurg din transferul de tehnici”, au scos în evidență concentrarea întreprinderilor aflate sub control străin în anumite sectoare, în principal în ramurile industriei prelucrătoare, mari consumatoare de tehnică, protejate de brevete și caracterizate prin însemnate obstacole la import. Deciziilor naționale li se substituie cele ale societății multinaționale, implicând fixarea volumului producției, stabilirea politicii de import, a prețurilor, a beneficiilor și, în ultimă instanță, a tipului creșterii industriale și a distribuirii avantajelor care decurg din ea.

Este clar că forța pe care o conferă această formă de transfer de tehnologie nu derivă numai din caracterul secret — brevetat și nebrevetat — al tehnologiei, ci din îmbinarea acestuia cu aportul de capital, deținerea conducerii, deținerea „secretelor” de marketing etc. De aceea, în multe țări în curs de dezvoltare își face loc în prezent tendința de a impune **deglobalizarea** contractelor privind transferul de tehnici. Aceasta este însă condiționată, în ultimă instanță, de o rată internă ridicată a acumularii, pentru că, dacă puterea investiției private directe străine este o rezultantă sistemică a factorilor antrenați, componenta sa financiară este totuși determinantă.

În cazul încheierii de acorduri de licență, gradul de control impus de furnizor este variabil, în funcție de condițiile și modalitățile negociate în contract. În această direcție, țările în curs de dezvoltare au fost puternic dezavantajate până în prezent atît de slaba lor putere de negociere, cît și de unele convenții internaționale în vigoare. Astfel, actualul sistem internațional de brevete nu răspunde nevoilor țărilor în curs de dezvoltare, dimpotrivă: „S-a observat că țările subdezvoltate care sînt parte a Uniunii de la Paris sînt obligate să protejeze procese originare din țările puternic industrializate, fără ca ele însele să aibă, în fapt, nici un proces care să fie protejat în acele țări industrializate”¹).

Această situație de tratament preferențial „invers” în plan juridic a dus la o reacție și în planul schimburilor comerciale de brevete. Așa, remarca recent Ph. Laurent, țările în curs de dezvoltare nu sînt la început interesate în cumpărarea de brevete, considerate de ele ca inutile pentru nivelul industrial la care se află și ca un instrument sofisticat de colonialism tehnologic²). Se observă tendința unor țări în curs de dezvoltare de a cumpăra tehnici moderne care au fost deja verificate în țările industrializate și puse bine la punct printr-o funcționare de doi-trei ani. Este deci evident că cea mai mare importanță o are know-how-ul. De altfel, se apreciază că, în cadrul transferului, brevetele sînt fără incidență practică asupra prețului, avînd doar rolul de garanție juridică; know-how-ul reprezintă 80% din preț, iar restul de 20% este deținut de așa-numitul „show-how”. Acesta este un nivel recent al transferului de tehnologie și constă, în general, în aranjamente contractuale temporare, cu o durată de la 6 luni la 2—3 ani, în de-

cursul căreia specialiștii asigură punerea în acțiune și buna funcționare a instalațiilor, pregătesc tehnicieni locali etc.

● Asimilare și adaptare fără limitări

ÎN AL DOILEA RÎND, nici primitorul tehnicii nu poate avea comportamentul unui cumpărător obișnuit. Și aceasta, pentru că structurile de primire ale țărilor în curs de dezvoltare nu pot absorbi automat orice tehnologie, mai mult sau mai puțin avansată. Tehnologia, înțeleasă ca resursă a dezvoltării, este în fapt ea însăși un factor structural, susceptibil să antreneze transformări ale structurilor economice. „Transferul în sine, se arată în ultimul studiu al O.N.U.D.I. asupra dezvoltării industriale, are mai puțină importanță decît **repercesiunile dinamice** (subl. n.) pe care le poate avea dacă tehnica transferată este bine asimilată în țara beneficiară și dacă declanșează aici un proces autointreținut”³.

Cu ocazia Colocviului interparlamentar cu tema „Un nou sistem de relații economice internaționale” (București, mai 1975), parlamentarul britanic Ian Lloyd punea întrebarea: „Este posibil să se promoveze activ transferul unei tehnologii care nu este în mod esențial produsul derivat al structurii comerțului și investițiilor, așa cum rezultă ele din ansamblul politicilor economice și industriale urmate de țările în curs de dezvoltare interesate?” (Document Colloque/75/3, p. 13).

Experiența unor regiuni ale globului — de exemplu Europa — demonstrează fără putință de tăgadă că transferul de tehnici de la o țară la alta este o condiție a dezvoltării accelerate. Așa cum se arată într-un material al C.E.E. O.N.U., „tehnica nouă, dacă este difuzată pe scară internațională, are un alt efect important: ea duce la similitudini în structura unor vaste sectoare ale economiei în țări care diferă prin gradul lor de dezvoltare și prin sistemul lor economic și social. Unul din rezultatele difuzării cunoștințelor tehnice este că avantajul produselor unei țări, și deci al exporturilor sale, se lărgeste și se specializează”⁴. Țările în curs de dezvoltare trebuie să depună un efort serios ca să conjuge acțiunea de căutare a tehnicii adecvate cu adaptarea și dezvoltarea ei în continuare. Mai presus de orice se află de aceea promovarea și stimularea cercetării științifice în țările în curs de dezvoltare. „Progresul tehnic, care a dus la mutații profunde în Europa în decurs de o generație, nu este rezultatul hazardului: el se datorează în mare măsură politicilor guvernamentale de încurajare a științei și tehnicii și cheltuielilor consacrate acestui scop”⁵.

Concomitent se impune luarea de măsuri efective împotriva tuturor încercărilor furnizorului de tehnici de a limita efectele de antrenare prezumate. În lista limitărilor aduse accesului țărilor în curs de dezvoltare la tehnici, limitări consemnate în studiul U.N.C.T.A.D. menționat la început, figurează expres „constringerile care limitează efectele dinamice ale transferului: folosirea excesivă a personalului străin și practicile de descurajare a dezvoltării competențelor locale în domeniul tehnic și al activităților de cercetare și dezvoltare”. În fond, și celelalte tipuri de limitări sînt de natură să diminueze sensibil efectele dinamice ale importului unei tehnologii. Este vorba de: 1) condiționa-

rea vânzărilor (de factori de producție, materiale și piese importate de primitori); 2) restricții la export (interdicție absolută, limitare parțială, restricții de ordin geografic); 3) obligația de a da garanții contra modificărilor de importuri, taxe vamale și cursuri de schimb, apte să afecteze beneficiile, redevențele și ieșirile de fonduri; 4) limitarea furniturilor concurente (restricții la importul produselor concurente, obținerea de brevete locale etc.).

Astfel de limitări, care oferă o ilustrare concretă a actualei ordini din domeniul transferului internațional de tehnologie, antrenează însemnate cheltuieli pentru balanța de plăți a importatorului. Din păcate, ceea ce s-a determinat cu exactitate în acest caz este numai **existența** unor categorii anume de costuri directe și indirecte. Asupra unora dintre costurile directe au fost făcute estimări, dar îmbunătățirea datelor în acest nou domeniu de studiu, care ține de tranzacțiile invizibile, rămîne încă un deziderat. Costurile indirecte nu pot fi încă estimate, dat fiind că prin sistemul de limitări impuse de furnizor nu se pot distinge plățile efectuate propriu-zis pentru tehnici, de costul materialului importat și al bunurilor intermediare. Totuși, se arată în studiul amintit al U.N.C.T.A.D., „distincția între plățile pentru tehnici și celelalte costuri care-i sînt asociate rămîne pur teoretică, în ultimă instanță toate cad în sarcina țărilor în curs de dezvoltare”, și deci se impune ca ele să fie corelate cu celelalte intrări și ieșiri în dehive.

Pentru un număr de 19 țări în curs de dezvoltare din America Latină, Africa, Asia și Europa, costurile directe — plăți pentru utilizarea brevetelor, licențelor, know-how-ului, mărcilor de fabrică, serviciilor de gestiune și altor servicii tehnice — se ridicau, după cele mai recente date disponibile, la 0,32% din P.I.B. și 3,8% din exporturile lor cumulate (doc. TDB/AC. 11/10 Rev. 2, tab. 10). Estimările U.N.C.T.A.D. pentru cel de-al doilea Deceniu al dezvoltării s-au bazat pe un ritm anual de creștere a costurilor directe de 20% — superior tuturor celorlalți indicatori —, ceea ce implică sporirea considerabilă a importanței lor absolute și relative, ele devenind o povară tot mai greu suportabilă pentru balanța de plăți a celei mai mari părți dintre țările în curs de dezvoltare.

NE OPRIM AICI cu trecerea în revistă a argumentelor care arată că, atît prin premisele cît și prin consecințele sale, transferul internațional de tehnologie necesită o nouă abordare, proprie naturii sale specifice. Remedii parțiale, ridicarea unor mijloace la rangul de scopuri nu fac decît să perpetueze vechile structuri. În această idee, partea a doua a articolului se va ocupa de strădanile care se depun în cadrul U.N.C.T.A.D. pentru elaborarea de noi norme și principii ale accesului tuturor statelor la cuceririle științei și tehnicii.

**C. VASILIADE
Gh. DUMITRU**

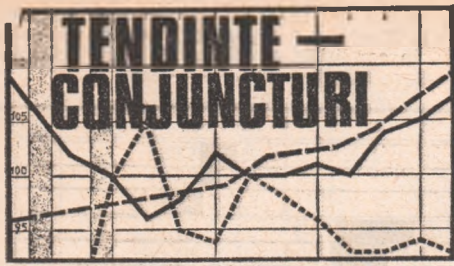
¹ WIPO, The Role of Patents and Trade Marks in Industrial Development, with Particular Reference to the Transfer of Technology, BS/5, 18 septembrie 1975, p. 10.

² Vezi articolul „Le transfert de technologies”, „Projet”, martie 1975.

³ Etude du développement industriel, Nations Unies, New York, 1974, p. 267.

⁴ ECE, A key to economic cooperation, United Nations, New York, 1975, p. 12.

⁵ Ibid.

PROGNOZE 1976:

Ansamblul țărilor industriale nesocialiste

DUPĂ ESTIMĂRILE unui studiu întocmit de societatea McGraw-Hill din S.U.A. 1976 va fi un an de „redresare economică treptată” pentru ansamblul țărilor industriale din lumea nesocialistă. Volumul total al produsului național brut din 28 de țări dezvoltate va spori probabil cu aproximativ 4,4%, după un declin de 0,6% în 1975. Rata inflației, deși încetinită față de 1975, va rămâne ridicată în multe țări, creșterea medie a prețurilor urmînd să fie pe aproape 9%, față de 12,2% în 1975.

Previzuniile privind creșterea reală a PNB și rata inflației pentru unele țări sînt următoarele: în Statele Unite 5,2% și respectiv 5,6% (față de o scădere de 3% a PNB și o creștere de 8,8% a prețurilor în 1975); în Franța 3% și respectiv 12,5% (față de o scădere a PNB de 1,8% și o creștere a prețurilor de 10% în anul precedent); în Italia 2% și respectiv 12% (față de o scădere de 3,5% a PNB și o urcare a prețurilor de 20%). Se presupune că în R.F.G. PNB real va spori cu 4,6%, față de o scădere de 4% în 1975, iar ascensiunea prețurilor va fi de 5%, față de 8% în anul care a trecut. În Japonia creșterea reală a PNB în anul fiscal care începe la 1 aprilie 1976 este așteptată să reprezinte 5,2%, față de 1,2% în 1975, iar în Anglia se prevede că va avea loc o creștere de 1% a PNB, față de un declin de 2% în 1975.

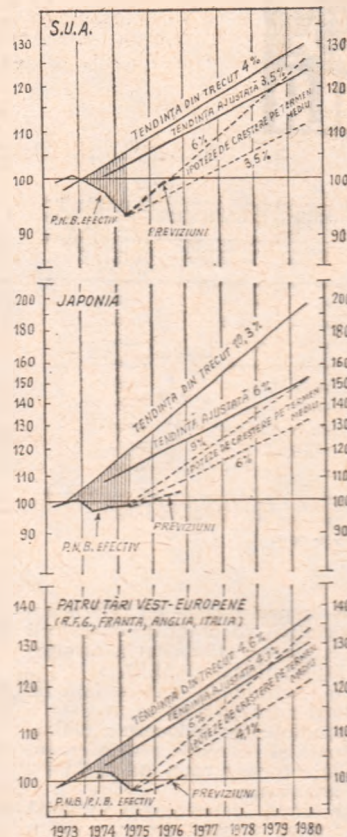
Țările nordice

O PROGNOZĂ comună, prima de acest gen, a uniunilor patronale din industria Danemarcei, Finlandei, Norvegiei și Suediei, constată că aprofundarea recesiunii din lumea capitalistă în cursul anului trecut a necesitat revizuirea în jos a previziunilor pe 1976. Pe ansamblul celor patru țări se contează pe o înviore a activității economice la mijlo-

cul anului care a început, dar în proporții modeste. Pentru Suedia și Finlanda se prevăd creșteri ale produsului național brut real de numai 1% și respectiv 1,5%. În Danemarca este așteptată o creștere de 4% ca urmare a măsurilor de stimulare luate de către stat, după scăderea cu 1% a PNB în 1975. Numai în Norvegia se contează pe o creștere economică mai susținută în 1976, și anume pe un spor al PNB real de 7% datorat în măsură apreciabilă mării extracției de țiței în Marea Nordului. Aportul acestei din urmă ramuri la ansamblul creșterii economice norvegiene rezultă din datele preliminare pe 1975, cînd din sporul total de 5% al PNB, 2% s-a obținut pe seama industriei petrolului. Dimensiunile reduse ale redresării conjuncturale scontate în țările nordice în 1976 reies din evoluția previzibilă a comerțului exterior. Importul urmează să crească cu 2% în Norvegia și 1,5% în Suedia, în timp ce în Finlanda este așteptată o scădere cu 2%. La export se prevede o creștere de circa 12% în Finlanda și Norvegia, dar sporuri sensibil mai mici în cazul celorlalte țări.

Japonia: revirement în construcțiile navale?

ÎN CURSUL primei jumătăți (aprilie-septembrie) a anului financiar 1975-76 intrările de comenzi în portofoliul industriei de nave din Japonia au fost atât de reduse, încît asociația companiilor respective conta pe un coeficient de utilizare a capacității șantiereilor de 65% în 1976 și de numai 24% în 1977. Ameliorarea survenită pe această linie în următoarele două luni (octombrie — noiembrie) și aprecierile privind intensificarea considerabilă a afluxului de comenzi în ansamblul celei de-a două jumătăți a anului financiar în curs au readus o notă de optimism. Au fost emise chiar opinii că anul 1977 considerat anterior că va reprezenta punctul cel mai de jos al recesiunii din industria japoneză a construcțiilor de nave ar putea să devină „an rentabil”.

Subutilizarea resurselor în țările capitaliste dezvoltate

TENDINȚELE conjuncturale din principalele țări capitaliste dezvoltate, înregistrate în ultimii doi ani și prevăzute pentru anul care a început echivalează — în termenii celei mai recente analize a O.C.D.E. — cu o serioasă subutilizare a resurselor materiale și umane ale acestor țări. Graficul, reprodus după Perspectives économiques de l'OCDE (nr. 18, decembrie 1975), compară evoluția efectivă a produsului național (sau intern) brut în expresie reală (1973=100) cu o serie de indicatori medii sau ipotetici. „Tendința din trecut” reprezintă media anuală a creșterii înregistrate între 1963 (trim. I) și 1973 (trim. IV). „Tendința ajustată” se bazează pe o ipoteză pesimistă privind incidențele negative ale unor evoluții recente asupra creșterii economice (criza petrolieră, variațiile mari ale unor prețuri pe piețele internaționale, uzura morală accelerată a unor capacități de producție). Dimensiunile subutilizării resurselor le înfățișează, ca ordin de mărime, zona hașurată dintre curbele reprezentînd aceste

două tendințe, de o parte, și evoluția efectivă a PNB PIB, pe de altă parte.

Capacități de rafinare a țițeiului în lumea nesocialistă

RĂSTURNAREA tendințelor cererii de petrol, în sensul reducerii ei treptate în ultima vreme, s-a repercutat asupra proiectelor industriei de prelucrare a țițeiului în ceea ce privește amplificarea viitoare a capacității de rafinare. Pentru prima oară în ultimii ani, volumul anunțat al proiectelor noi și al extinderilor este inferior cifrei indicate cu 12 luni mai înainte. Capacitatea de rafinare în construcție, prevăzută sau luată în considerație în țările lumii nesocialiste, a scăzut de la 1 500 milioane la 1 250 milioane tone/an. terminările de lucrări și anulările cunoscute nefiind decît în parte compensate de citera proiecte nou anunțate. Pentru 1980 se prevede o majorare posibilă de ordinul a 44% în raport cu capacitatea instalată actuală, dar, după toate probabilitățile, multe din proiectele reținute nu se vor concretiza sau vor fi aminate pînă în momentul în care cererea se va redresa.

Producția de ceai: staționară

DUPĂ evaluarea experților Ministerului agriculturii din S.U.A., producția mondială de ceai (fără R.P. Chineză) a reprezentat în 1975 peste 1,26 milioane, stîtuindu-se aproximativ la același nivel cu 1974. În timp ce în India se înregistrează o ușoară scădere a producției (de la 492 mii tone în 1974 la 480 mii tone), celelalte țări producătoare de frunte (Sri Lanka, Japonia, Indonezia, Kenya, etc.) cunosc ușoare creșteri.

În ceea ce privește prețurile la ceai, după o remarcabilă stabilitate timp de aproape un deceniu, acestea au sporit în 1974 cu 38% la vinzarile prin licitație pe piața londoneză, rămînînd la un nivel relativ ridicat și în cursul anului 1975. Cu toate acestea în cercurile de specialitate se apreciază că volumul exporturilor de ceai s-a mărit în 1975, sub efectul indirect al majorării prețurilor la cafea. Ca urmare, încasările țărilor exportatoare de ceai s-au menținut ridicate și în 1975.

PIAȚA MONETARĂ INTERNAȚIONALĂ

CURSEUR¹⁾

Curs central	Curs la 26.12.1973	Curs la 5.1.1976	Curs la 9.1.1976	Abordarea în 2-a cursă de 37,1% față de cursul din 28.12.1973			
				Cursul central	Nivelul din 28.12.1973	la cursul din perioada 28.12.1973-9.1.1976	
Marca vest-germană	2.66904	2.6990	2.6175	2.6063	+2.41	+3.56	-3.43
Francul elvețian	3.3655	3.2500	2.6155	2.6060	+29.91	+24.71	-19.81
Francul francez	4.60414	4.7025	4.4755	4.4560	+3.32	+5.53	-5.24
Yenul japonez	368.00	280.20	305.10	305.95	+0.67	-8.42	+9.19
Lira italiană	2.78117	2.8260	2.6826	2.6740	+4.01	+5.68	-5.38
Francul belgian	40.334	41.10	39.46	39.27	+2.71	+4.60	-4.45
Lira sterlină	2.8952	2.3250	2.0252	2.0203	-23.07	-12.67	+14.51
Prețul aurului la Londra	1.2060 ³⁾	1.17056	1.17539	1.1620	-	-2.54	+2.60

1) Cotele din prezentul tabel reprezintă unități de monedă națională față de un dolar S.U.A. sau, în cazul cursului lirei sterline și francului belgian, față de un franc S.U.A. sau, în cazul cursului lirei sterline și francului belgian, față de un franc S.U.A. sau, în cazul cursului lirei sterline și francului belgian, față de un franc S.U.A.

2) Dezvalorizare (deprecieri de fapt) - Dezvalorizare (deprecieri de fapt)

3) Curs la 1.7.1974

4) Prețul aurului în dolari S.U.A./uncie, prețul fixat.

vest-germană observatorii relevă că, în mod surprinzător, volumul exporturilor vest-germane în Elveția a înregistrat în ultima perioadă o scădere de cca. 25-30%, în condițiile menținerii la un nivel constant a exporturilor elvețiene în R.F.G.

VALUTA	Termen	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 %
DOLARUL SUA	1 lună						5,125	5,875				
	3 luni						5,500	5,875				
	6 luni						5,8125	5,75				
FRANCU ELVEȚIAN	1 lună		1,125			2,875						
	3 luni		1,7500			3,000						
	6 luni		2,5000			3,6250						
MARCA VEST GERMANĂ	1 lună				3,000		3,875					
	3 luni				3,5625		3,9375					
	6 luni				3,8125		4,1875					

Nivelul orientativ al dobizilor pe piața eurovalutelor în perioada 5-9 ianuarie 1976 (nivelul minim și maxim).

Dobinzile la depozitele în eurodolari, euromărci vest-germane și eurofranci elvețieni au avut o tendință de scădere în toate perioadele.

TAXA OFICIALĂ A SCONTULUI în vigoare la 9.1.1976

Anglia *)	11%	R.F. Germania	3 1/2%
Austria	6%	Italia	6%
Belgia	6%	Japonia	6 1/2%
Canada	9%	Norvegia	5%
Danemarca	7 1/2%	Olanda	4 1/2%
Elveția	3%	Suedia	6%
Finlanda	9 1/2%	S.U.A.	6%
Franța	8%		

*) Dobinda minimă de împrumut.

Prețul aurului în perioada analizată a avut o tendință de scădere, la aceasta contribuind și hotărârea luată de reuniunea de la Kingston de a vinde 25 milioane uncii de aur din stocul F.M.I. pentru crearea resurselor fondului fiduciar destinat ajutorării țărilor care au avut de suferit de pe urma crizei petrolului.

Paul DUMITRAȘCU
Dumitru LUNGU

EVOLUȚIA PIETELOR VALUTARE în perioada 5-9.1.1976 a reflectat în bună măsură poziția de expectativă adoptată de operatorii de devaloare în preajma reuniunii de la Kingston (Jamaica) a comitetului interimar al Fondului Monetar Internațional (F.M.I.).

Dolarul S.U.A. a avut în general o tendință de slăbire față de restul devizelor occidentale. Observatorii apreciază că la aceasta a contribuit, printre altele, continuarea tendinței de reducere a dobizilor pe piața internă a S.U.A., confirmată și de reducerea în cursul acestei săptămâni, a dobizii preferențiale (prime rate) de la 7 1/4% la 7% de către o serie de mari bănci americane.

Francul elvețian a avut o tendință fermă, determinată în bună măsură de cererea de natură „tehnică” după sfârșitul de an, precum și datorită cererii comerciale situate la un nivel relativ important. Referindu-se la poziția fermă a francului elvețian față de marca

Exportator :

MACHINOEXPORT — S.A.R.L.

Sofia, str. Aksakov nr. 5

Tel. : 88 53 21

Telex : 022-425

Telegrame : MACHINOEXPORT — Sofia

FERĂSTRĂU MECANIC ON-163-01

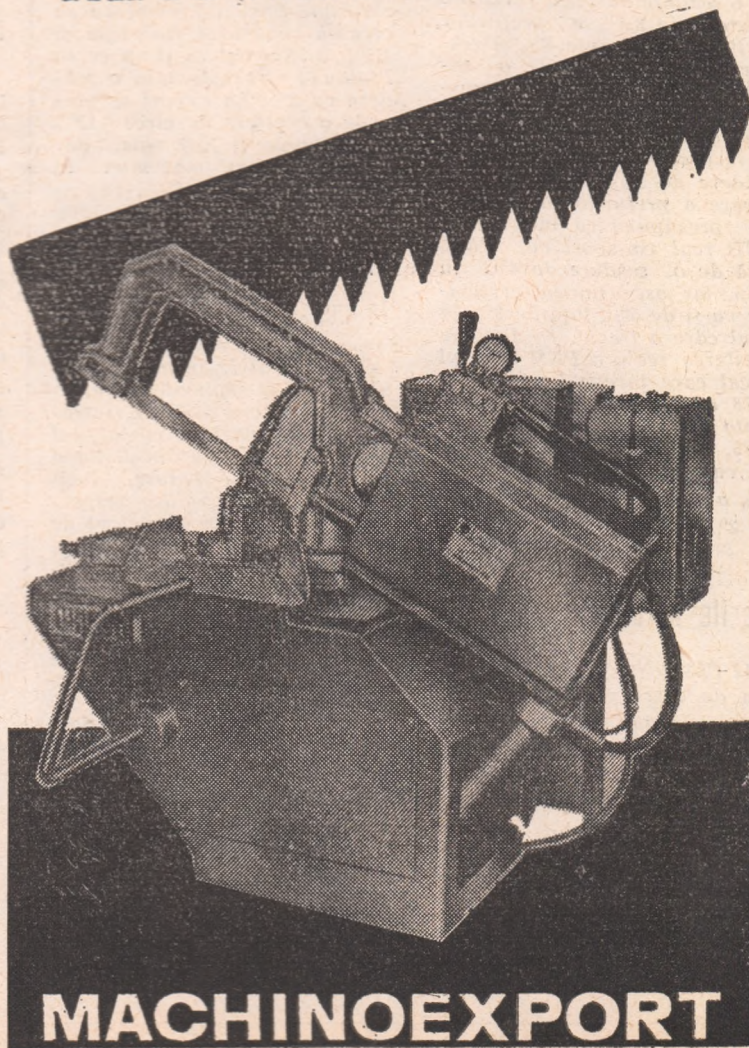
Ferăstrăul mecanic ON-163-01 se folosește la tăierea profilurilor rotunde, drepte și corniere în metale feroase și neferoase, în cele mai obișnuite dimensiuni. Poate executa tăieturi oblice pînă la 45°. Transmisia complet mecanizată îndeplinește toate mișcările de lucru și avans.

ON-163-01 este o mașină de greutate redusă și ieftină și se poate folosi oriunde este nevoie de operații de tăiere, deoarece se manevrează foarte ușor. Se recomandă în special pentru utilizarea în întreprinderi mici, ateliere etc.

Caracteristici tehnice :

- Secțiunea maximă de tăiere :
 - rotundă \varnothing 170 mm
 - pătrată \varnothing 150x150 mm
- Secțiunea maximă de tăiere sub 45° \varnothing 110 mm
- Lungimea ferăstrăului 350 mm
- Cursa pinzei 100 mm
- Numărul de curse duble ale pinzei 160 curse duble/min.
- Puterea motorului electric principal 0,75 KW
- Greutatea totală 300 kg

MACHINOEXPORT

MACHINOEXPORT

FINANȚARE INTERNAȚIONALĂ

PENTRU LICHIDAREA SUBDEZVOLTĂRII

ULTIMUL RAPORT anual publicat de Banca Mondială (pe exercițiul financiar I VII 1974-30/VI 1975), ilustrează activitatea crescândă a acestui organism internațional (denumirea oficială completă: Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, sau B.I.R.D.). În exercițiul 1974/75 banca a aprobat un număr de 122 de operațiuni de împrumut, volumul global al fondurilor împrumutate ridicându-se la 4,32 miliarde dolari, față de numai 37 de operațiuni aprobate și 839 milioane de dolari împrumutați în 1966. În aceeași perioadă, numărul operațiilor aprobate de Asociația Internațională pentru Dezvoltare (A.I.D.), care își desfășoară activitatea paralel cu B.I.R.D., a sporit de la 12 la 68, iar volumul creditelor acordate — de la 284 la 1 576 mil. dolari.

În ansamblu, volumul fondurilor puse anual la dispoziția so-

licitatorilor de cele două organisme menționate s-a mărit în decurs de un deceniu de peste 5,2 ori, ritmul de creștere accelerându-se în ultimele două exerciții financiare. Dar, chiar și în condițiile unei extinderi susținute a fondurilor mobilizate și plasate de Banca Mondială, ele sînt departe de a putea face față necesităților tot mai ample de finanțare a expansiunii economice a țărilor în curs de dezvoltare. De menționat că ponderea țărilor beneficiare în curs de dezvoltare cu un venit național pe locuitor sub 200 dolari pe an, deși variază de la un exercițiu la altul, se menține sub 40% din ansamblul împrumuturilor și creditelor acordate.

În ceea ce privește modificarea structurală (pe sectoare și domenii de activitate) a împrumuturilor și creditelor acordate de cele două organisme, din tabel se remarcă — în condițiile

Destinația	1973	1974	1975
Aprovizionare cu apă și canalizare	278,8	173,7	145,1
Agricultură	937,7	955,9	1857,5
Asistență tehnică	4,0	21,0	
Învățămînt-educație	276,1	153,1	223,8
Energie electrică	321,5	769,4	503,7
Industria	67,2	418,8	790,3
Populație	21,5	17,0	40,0
Socetăți financiare de dezvoltare	310,0	345,2	504,0
Telecomunicații	247,8	107,9	199,0
Turism	—	46,6	30,7
Transporturi	682,4	957,0	988,7
Urbanizare	36,0	113,0	93,0
Altele	225,0	235,0	520,0
Total	3408,0	4313,6	5895,0

Sursa: Banque Mondiale, Rapport Annuel 1975, p. 21.

variației inevitabile de la an la an — că de creșterea globală a alocațiilor au beneficiat în primul rînd, proiectele din sectorul industrial, cel agricol și cel energetic, precum și fondurile puse la dispoziția diferitelor țări fără a fi legate nemijlocit de realizarea anumitor proiecte („Altele”). Alături de menținerea ponderii însemnate a alocațiilor

pentru infrastructură (transporturi, telecomunicații, aprovizionarea cu apă) și pentru învățămînt-educație, evoluția amînită se înscrie pe linia extinderii și modernizării unor sectoare cheie pentru ridicarea economiei țărilor în curs de dezvoltare.

N. P.

IPOTEZE ● PREVIZIUNI

● Europa 2000

PONDEREA Europei în totalul populației globului este în prezent mai mică de 20%, față de 23% în 1950, ca urmare a ritmului mai lent de creștere demografică în comparație cu alte continente. Prognozele indică scăderea ponderii la mai puțin de 14% pînă la sfîrșitul acestui secol.

În pragul celui de al treilea mileniu Europa ar putea să aibă cu 135 milioane de locuitori mai mult decît astăzi. Experții C.E.E./O.N.U. estimează că în anul 2000 ponderea copiilor în totalul populației continentului nostru va fi mai redusă decît în prezent, în vreme ce un locuitor din 20 va avea 75 de ani sau mai mult — o pondere dublă celei înregistrate în 1950.

● Spre o penurie de celuloză ?

CU OCAZIA Conferinței F.A.O. care a avut loc la Roma în noiembrie 1975 s-a manifestat un larg consens asupra faptului că lumea se poate aștepta la o penurie de celuloză către jumătatea deceniului viitor. Penuria ar afecta cel mai puternic țările în curs de dezvoltare, cu mijloace valutare insuficiente, care acum importă practic toată celuloza necesară. Deși dispun de 55% din pădurile lumii, aceste țări nu posedă decît 6,2% din capacitățile mondiale de producere a celulozei. Această situație evidențiază nu numai necesitatea sporirii investițiilor în ramura celulozei și hîrtiei, ci și nevoia de a crea o nouă tehnologie pentru a se putea utiliza în industria celulozei genul de arbori care constituie majoritatea pădurilor naturale din țările în curs de dezvoltare.

● Țări socialiste: dezvoltarea transporturilor

CONFORM previziunilor elaborate de Comisia permanentă pentru transporturi a C.A.E.R., traficul de călători și mărfuri dintre țările membre va spori de aproape două ori pînă în 1990.

În ceea ce privește transportul pasagerilor, efectivul acestora este evaluat la 51,6 milioane în 1980 și 79,8 milioane în 1990. Vor interveni modificări în repartizarea traficului pe principalele trei moduri de transport, ponderea transporturilor autorutiere urmînd să se accentueze. Deși transportul de pasageri pe cale ferată va spori de 1,5 ori în următorul deceniu și jumătate, ponderea sa va scădea, el păstrîndu-și importanța însoțită în călătoriile pe distanță medie. Traficul aerian se va tripla în aceeași perioadă, urmînd să preia treptat călătorii pe distanțele lungi.

În traficul de mărfuri, căile ferate își vor păstra primul loc atît în cadrul schimburilor dintre țările membre ale C.A.E.R., cit și în cadrul schimburilor acestora cu țări terțe. Pe linia modernizării rețelei feroviare, a sporirii capacității sale de transport se prevede ca pînă în 1990 să fie electrificate încă 10 000 km de căi ferate. Ample acțiuni de modernizare se preconizează și pentru rețeaua rutieră, inclusiv refacerea totală a unui număr de 36 șosele internaționale, însumînd 24 000 km. Se va îmbunătăți, de asemenea, baza tehnico-materială a transporturilor maritime: în 1975 marina comercială a țărilor membre ale C.A.E.R. cuprindea 2 300 de nave, iar activitatea sa se repartiza în proporție de 24% în traficul de mărfuri din cadrul C.A.E.R., de 44% în schimburile cu țări și de 32% în transporturile efectuate la comanda altor țări.

O atenție specială va fi acordată extinderii navigației fluviale internaționale, care include două căi navigabile importante: Dunărea (pe o distanță de 2 300 km) și sistemul Elba-Oder (2 100 km), în perspectiva realizării sistemelor navigabile transcontinentale Dunărea-Rin și Dunărea-Oder-Elba.

● Populația aptă de muncă

CONFORM datelor publicate de O.I.M., în prezent în țările nesocialiste în curs de dezvoltare există aproximativ 300 milioane de șomeri totali și parțiali, iar în țările capitaliste industrializate — circa 20 milioane.

După opiniile experților O.I.M., pînă în anul 2000 populația aptă de muncă va crește deosebit de repede în America Latină (la 195 mil. persoane, față de 85 milioane în 1970), în Africa (la 277 mil. persoane, față de 132), în Asia (1 552 mil., față de 857) și în Oceania (15, față de 8), în timp ce în America de Nord (141 mil. persoane, față de 80) și în Europa (248, față de 203) această dinamică va fi mai lentă. Pe ansamblu, în ultimele trei decenii ale secolului efectivul populației apte de muncă ar urma să sporească cu peste 1 miliard de persoane.

● Dependența de petrol în 1990

DUPĂ estimările unui studiu întocmit sub auspiciile firmei petroliere Exxon Corporation, cererea de petrol în lumea capitalistă va crește de la 49 mil. barili pe zi în 1974 la 78 mil. barili pe zi în 1990, un spor de aproape 60%. Sporul mediu anual va fi de 4% din care în principalele țări industrializate 3,3% și o creștere ceva mai mare în restul lumii. Autorii studiului consideră că, în ceea ce privește necesarul total de energie, exprimat în echivalent petrol, se va mări de la aproximativ 90 mil. barili pe zi în 1974 la 160 mil. barili în 1990, un spor de aproape 80%. Se prevede că energia nucleară și cărbunele vor avea un rol din ce în ce mai important, dar petrolul va continua să furnizeze 50% din necesarul mondial de energie, față de 55% în prezent. Contribuția gazului metan la oferta mondială de energie va scădea la 14% față de 19% în 1975.

După Exxon Corporation, dependența Statelor Unite de importul de petrol va ajunge în 1990 la 49%, față de 39% în prezent. Studiul este mai puțin optimist decît unele evaluări precedente în ce privește posibilitatea de a reduce dependența S.U.A. de importul de petrol și contribuția unor surse de energie neconvențională, cum ar fi cea solară sau cea geotermică la asigurarea necesarului de energie.

Concluziile studiului se bazează pe presupunerea că nu vor avea loc modificări majore pe plan politic sau tehnologic și că prețul petrolului va crește aproximativ în pas cu rata inflației.

Decalaje economice în creștere

DATE PUBLICATE în ultima ediție a Atlasului Băncii Mondiale arată o nouă adâncire a decalajului între țările industriale și cele în curs de dezvoltare. Pe ansamblul țărilor industrializate venitul național pe locuitor a înregistrat în perioada 1970—1974 o creștere medie anuală de 3%, ajungând la 4550 dolari. În țările cel mai puțin dezvoltate, situate mai ales în Asia și Africa, peste 1 miliard de locuitori au avut în 1974 venituri medii anuale de 116 dolari, cunoscând și o încetinire a creșterii.

În rândurile țărilor industrializate au avut loc importante deplasări în ierarhia după venitul național pe locuitor. Astfel, în 1974 Statele Unite au rămas în urma Suediei și Elveției, cifrele respective fiind de 6720 dolari în cazul Suediei, 6650 dolari în cazul Elveției și 6640 dolari în Statele Unite. Urmează în ordine descrescătoare, Canada, R.F. Germania și Danemarca. Privind lumea nesocialistă în ansamblul său, pe primul loc se situează Emiratele Arabe Unite cu un venit național pe locuitor de 13500 dolari și Kuveitul cu 11640 dolari.

Comentând la o conferință de presă datele publicate, Hollis Chenery, vicepreședinte al Băncii Mondiale, a relevat că noua adâncire a decalajului între țările industrializate și cele în curs de dezvoltare nu a fost provocată de urcarea prețurilor petrolului, ci a fost doar accentuată de aceasta. În 34 de țări considerate cel mai puțin dezvoltate, PNB pe locuitor a crescut în perioada 1968—1974 cu numai 0,08% anual, expresie a faptului că stagnarea creșterii a început cu mult înainte de urcarea prețurilor petrolului. Prețurile ridicate la alimente și alte produse au avut o influență mult mai puternică în sensul deteriorării situației economice a acestor țări, a precizat vicepreședintele Băncii Mondiale.

R. P. D. Coreeană:

Pașii revoluției tehnice

PROMOVAREA multilaterală a revoluției tehnice, având sarcini ca: reducerea considerabilă a deosebirilor dintre condițiile de muncă din agricultură și cele din industrie, eliberarea femeii de sarcini casnice grele ș.a., a constituit unul din factorii realizării înainte de termen — în 1975 — a planului șesenal (1971—1976) de dezvoltare a economiei R.P.D. Coreene, precum și de modernizare a bazei sale tehnico-materiale.

Reconstrucția și lărgirea întreprinderilor industriale existente, precum și punerea în funcțiune (în perioada 1971 — august 1975) a unui număr de 1055 uzine sau secții noi au permis nu numai îmbunătățirea structurii industriei, dar și realizarea unui important progres tehnic. Dezvoltarea prioritară a ramurilor constructoare de mașini, inclusiv punerea în funcțiune a citorva zeci de fabrici și uzine producătoare de aparatură de automatizare și elemente electronice, a făcut posibilă extinderea mecanizării lucrărilor grele sau care necesită un mare consum de forță de muncă, introducerea pe seară largă a semi-automa-

tizării și telecomandării proceselor tehnologice. În metalurgie și în industria chimică din R.P.D. Coreeană mecanizarea și automatizarea au urmărit îndeosebi procesele care se desfășoară într-un mediu nociv pentru om, fiind eliminate astfel și o serie de surse de poluare a mediului inconjurător.

Codul la „al treilea război”

ȘI ÎN PRIMELE zile ale noului an, nave militare islandeze au rețezat plasele unor vase de pescuit britanice care nu au respectat limitele apelor teritoriale nu demult extinse de Islanda la 200 de mile.

Un pește mult gustat de consumatori continuă astfel să întrețină ceea ce comentatorii numesc „al treilea război al codului”, după cele două din 1958 și 1972.

Pentru Islanda chestiunea este una de supraviețuire economică, deoarece 80% din încasările sale din export provin din

vânzarea peștelui și a produselor industriei pescuitului. Industria britanică de pescuit este și ea într-o situație grea, cu 100 de vase imobilizate din lipsă de lucru. Închiderea posibilităților de pescui în apele islandeze ar afecta 8000 de locuri de muncă în porturile britanice. Negocierile începute între ministrii de externe ai celor două țări au fost întrerupte atunci când Islanda a cerut Angliei ca pescarii săi să micșoreze cantitățile pescuite anual în apele teritoriale islandeze de la 130000 tone la 65000 de tone. Între timp a fost anunțată încheierea unui acord între Islanda și R.F. Germania prin care această din urmă țară a căzut de acord să-și limiteze pescuitul la 60000 de tone anual în cadrul noilor limite ale apelor teritoriale. Pe de altă parte, cereri similare sînt prezentate Angliei de Norvegia, care anunță de asemenea că își va extinde apele teritoriale la 200 de mile. Dezbaterea de principiu în această problemă urmează să aibă loc în cadrul O.N.U. în luna martie.

Societăți petroliere

DEȘI de creație relativ recentă (de regulă în ultimii 15 ani) societățile petroliere naționale din țările OPEC joacă un rol tot mai important atât în economia națională a țărilor respective, cât și în viața economică internațională. Potrivit statis-

mare producție dintre societățile petroliere ale țărilor OPEC, a ajuns să ocupe în anul 1974 locul 9 în lista celor mai mari 50 societăți din lumea capitalistă, întocmită de revista Fortune (august 1975) și locul 3 în lista celor mai mari 300 de societăți din afara SUA.

Față de datele din sursă OPEC prezentate în tabel, ponderile unor societăți na-

Ponderea societăților petroliere naționale în producția de petrol a țărilor OPEC, în 1974

Țara membră a OPEC	Societatea și anul înființării	Ponderea societății naționale		Producția totală	
		în mil.t.	în %	în mil.t.	în %
Iran	NIOC (1951)	290	96,3	301	19,6
Arabia Saudită	PETROMIN (1962)	248	58,5	424	27,6
Irak	INOC (1964)	76	76,8	99	6,4
Kuveit	KNPC (1962)	70	55,1	127	8,3
Libia	NOG (1971)*	46	60,5	76	4,9
Abu Dhabi	ADHPC (1971)	42	50,0	84	5,5
Algeria	SOMATRACH (1963)	38	76,0	50	3,3
Nigeria	NNOC (1971)	25	22,1	113	7,4
Indonezia	PETROBRINA (1968)	21	30,4	69	4,5
Qatar	QNPC (1972)	16	61,5	26	1,7
Venezuela	CVP (1960)	3	2,0	149	9,7
Ecuador		2	22,0	9	0,3
Gabon		-	-	10	0,7
OPEC		877	57,1	1537	100,0

* LIPETCO - 1968, LINOCO - 1970.

Sursa: OPEC, Annual Statistical Bulletin 1974, Viena 1975, p.38-40 (reprodus în VDI Nachrichten nr.46/1975).

ticii OPEC, în anul 1974 societățile naționale din țările membre au produs 877 milioane (respectiv 57,1%) din producția totală de 1537 milioane tone a acestor țări. National Iranian Oil Company (NIOC), care este și cea mai veche și are cea mai

ționale (din Venezuela, Irak ș.a.) au cunoscut recent creșteri importante ca urmare a naționalizării unor societăți străine devenind un factor important al asigurării deplinei independențe economice a țărilor respective.

Pietonii și comerțul

UN STUDIU publicat de un geograf vest-german, dr. Rolf Manheim, scoate în evidență unele avantaje precum și unele dezavantaje ale extinderii așa-ziselor zone rezervate pietonilor. Aceste adevărate oaze de liniște, în care circulația automobilelor este interzisă, au început să fie înființate în anii '50. Inițial ele au fost create în vederea reorganizării traficului urban; mai târziu, s-a avut în vedere de asemenea necesitatea de a apăra mediul ambiant și de a prezerva patrimoniul istoric al orașelor.

După cum se constată în studiu, afluen-

ța de pietoni pe străzile rezervate lor a dus la o înflorire a comerțului pînă la 70%. Astfel la München, de exemplu, înainte de amenajarea noii artere comerciale „Kaufinger Strasse” special pentru pietoni, pe această stradă treceau 70.000 persoane. În prezent, trec 116.000. La Nürnberg, în noile zone traficului de pietoni a sporit cu aproximativ 250%.

Unele consecințe negative se manifestă totuși: chiriiile și prețurile terenurilor au urcat vertiginos. Centrele respective devin inaccesibile micilor comercianți, care sînt treptat înlăturați de marile magazine. Pentru a remedia această situație dr. Manheim propune ca nu numai străzi izolate să fie rezervate pietonilor, ci spații cu mult mai mari, de exemplu întregul centru al unor orașe.

GLOSAR

„Monedă“, dar „monetar“*

Punctul de plecare al cuvintului nostru **monedă** este latinescul **moneta**, care era un epitet al zeiței Lunona: însemna „sfătuitoarea“ (de la verbul **monere**). Deoarece întimplător atelierul în care se bateau banii era instalat în templul zeiței, cuvintul a ajuns la înțelesul sub care îl cunoaștem astăzi.

Dar dacă forma latinescă era **moneta**, de ce zicem **monedă**? În primul rând vreau să atrag atenția că în materie de limbă avem un îndrumător pe care trebuie să-l respectăm: Îndreptarul ortografic și ortoepic, a cărui principală sarcină este aceea de a contribui la unificarea limbii. Cine crede că o formă indicată în această lucrare normativă nu este cea mai nimerită are dreptul să ceară o discuție și, dacă lumea se convinge de justetea criticii, în ediția următoare se va introduce îndreptarea cuvenită.

În al doilea rând, în limba noastră **monedă** nu vine direct din latinește: l-am împrumutat din neogreacă, iar acolo a venit din dialectul venețian, unde se pronunță, conform normelor locale, **moneda**. Sub această formă termenul s-a generalizat la noi și acesta este cel mai bun argument ca să-l lăsăm așa.

Pe de altă parte **monetar** (ca și **monetarie**) apare peste tot cu **t**, pentru că a fost împrumutat (mai decurând) din franțuzește, unde se zice **monétaire**. Este adevărat că prin aceasta s-a creat o oarecare complicație, căci cei care nu studiază etimologia pot fi convinși că **monetar** e format în românește de la **monedă** și că ar trebui să se zică **monedar**. Cazul nu e nicidecum neobișnuit: la fel se întimplă lucrurile cu **mesaj** și **mesager** (nu **mesajer**) și cu foarte multe alte cuvinte împrumutate. Trebuie să ținem seamă de faptul că elementele moștenite din latinește s-au modificat în decursul timpului, iar dacă acum reluăm din latinește derivate ale lor, ne vom izbi de diferențe serioase. Să zicem, bunăoară, **măsea** și **maxilar**.

În franțuzește apar infinit mai multe exemple decît în românește, pentru că elementele moștenite din latinește au fost foarte mult transformate de francezi de-a lungul timpului, iar apoi au fost reluate foarte multe derivate din latinește cu forma lor originală. Cine ar putea ghici că **chaud** (pronunțat **șo**) are ceva comun cu **calorie**? Chiar **moneta** a devenit **monnaie**, cu care nu se mai leagă perfect derivatul **monétaire**.

Dar nu e nevoie să facem apel la modele din alte limbi. Găsim chiar la noi familii de cuvinte care grupează patru forme diferite: **mină** (moștenit din latinește), **mănușă** (format în românește), **manual** (neologism care păstrează rădăcina sub forma ei latinească) și **menține** (împrumutat din franțuzește și românizat numai în ce privește partea finală). Să ne inchipuim ce s-ar întimpla dacă ne-am apuca să răscolim toate familiile de cuvinte mixte și să transformăm diversele lor elemente după cum i s-ar părea potrivit unuia sau altuia dintre noi. Încă acum aproape 2000 de ani poetul latin Horațiu spunea că „în materie de limbă, suveran este uzajul general“; pină astăzi nimeni nu a izbutit să-l dezmințim. Îndreptarul de care am vorbit nu încearcă să corecteze alterările care au fost adoptate de întreaga masă a vorbitorilor.

AL. GRAUR

*) Vezi „Revista economică“ nr. 1/1976, p. 31. Nota red.

UNCTAD

Cristian Popescu, Cugir
1) Conferința Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare (UNCTAD, după inițialele în limba engleză, sau CNUCED, după cele în limba franceză) este un organ permanent al Adunării Generale a O.N.U. a cărui preocupare specifică este sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare de a-și sporii comerțul exterior și

prin aceasta de a-și mări resursele necesare pentru o creștere de sine stătătoare. În acest sens, între principalele obiective ale UNCTAD se numără asigurarea unor prețuri remuneratorii, echitabile și stabile pentru produsele primare ale țărilor în curs de dezvoltare și îmbunătățirea accesului acestor produse pe piețele țărilor industrializate, sporirea exportului de produse industriale și de semifabricate

al țărilor în curs de dezvoltare, intensificarea fluxului net de resurse financiare către țările în curs de dezvoltare, promovarea comerțului între țări cu sisteme economico-sociale diferite (a comerțului Est-Vest și a comerțului între țările în curs de dezvoltare și țările socialiste), adoptarea de măsuri speciale în favoarea țărilor cel mai puțin dezvoltate etc. Creat de către Adunarea Generală a O.N.U. în 1964, UNCTAD cuprinde actualmente 147 de state membre.

Organul de conducere al UNCTAD este Conferința pentru comerț și dezvoltare, care se desfășoară din patru în patru ani. Cea de a patra sesiune a sa va avea loc în mai 1976, la Nairobi.

Continuitatea activității între sesiunile Conferinței este asigurată de Consiliul pentru comerț și dezvoltare, compus în prezent din 68 de membri, aleși de Conferință, între care și România. Acesta cuprinde patru mari comisii: a produselor de bază, a produselor industriale, a transporturilor maritime, a invizibilelor și finanțării legate de comerț, ca și o serie de organisme subsidiare care se ocupă de preferințe tarifare, transfer de tehnologie etc. Între funcțiunile Consiliului se numără întocmirea de studii și rapoarte (reflexate frecvent în paginile revistei noastre) în domeniul comerțului internațional și problemelor conexe ale dezvoltării.

2) Sistemul generalizat de preferințe (SGP) a fost elaborat de către UNCTAD și a intrat în vigoare în anul 1971. În cadrul acestui sistem, cele mai multe dintre țările industrializate acordă în prezent un tratament tarifar preferențial pentru numeroase articole industriale exportate de către țările în curs de dezvoltare. Totuși, obstacolele netarifare, și cu deosebire contingentele și alte restricții cantitative, constituie încă o importantă piedică în calea exporturilor țărilor în curs de dezvoltare. Suprimarea acestora este una dintre preocupările UNCTAD.

3) Centrul UNCTAD/GATT pentru comerțul internațional a fost înființat în anul 1968, cu scopul de a furniza țărilor în curs de dezvoltare date privind piețele de export și formele de comercializare, precum și asistență pentru promovarea exporturilor și formarea de personal de specialitate. În cadrul acestui program, centrul amintit, al cărui sediu se află la Geneva, editează trimestrial publicația „International Trade Forum“, în limbile engleză, franceză și spaniolă.

Prețul aurului

Dinu Fintinaru, Timișoara — La sfîrșitul anului 1974 prețul aurului avea o tendință de creștere (punct maxim atins 197,50 dolari/uncie la 30 decembrie), stimulată între altele de iminenta intrare în vigoare în S.U.A. a unei noi legislații care permitea cetățenilor particulari să dețină și să negocieze aur pe piața liberă, precum și de acordul referitor la posibilitatea revalorizării stocurilor de aur ale băncilor centrale pe care îl realizaseră președinții Ford și Giscard d'Estaing. Această tendință a fost stopată de hotărîrea Trezoreriei S.U.A. de a vinde la 6.I.1975, prin licitație pe piața liberă, o cantitate de 2 milioane de uncii. Scăderea prețului aurului declanșată atunci a continuat apoi pe parcursul întregului an 1975, la aceasta contribuind, printre altele:

— constatarea că influența psihologică determinată de noua legislație americană referitoare la aur a condus la supraaprecierea cererii viitoare. Calculele făcute au arătat că investirea de fonduri în aur pe piața S.U.A. implică acceptarea unei pierderi importante, de circa 20% (costul comisionului bancar, al impozitelor asupra operației și al dobinzilor neincasate

la fondurile investite, aurul nefiind purtător de dobinzi), risc care a determinat și atitudinea mai moderată din partea celor interesați;

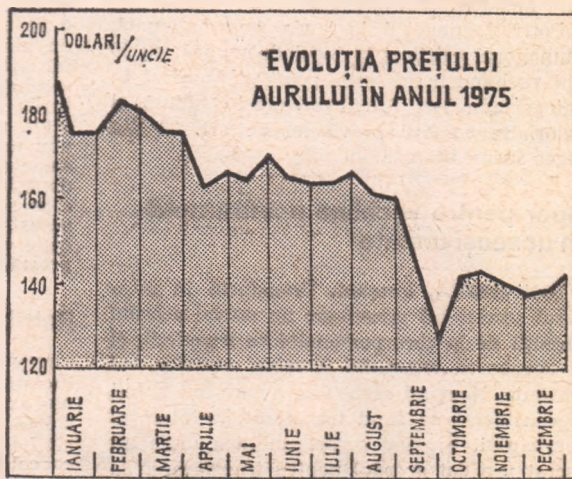
— vinzarea a 500 000 de uncii de aur pe piața liberă efectuată de Trezoreria americană în luna iunie 1975;

— hotărîrea de principiu adoptată de F.M.I. în luna septembrie, referitoare la vinzarea pe piața liberă a unei șesimi din rezervele sale de aur în scopul constituirii unui fond special pentru sprijinirea țărilor slab dezvoltate;

— creșterea, odată cu relansarea economiei S.U.A., a atractivității investițiilor în dolari și în hirtii de valoare americane.

De asemenea, în cursul anului 1975 s-a remarcat o schimbare a atitudinii principalilor producători, care, pentru a contracara scăderea prețurilor, au redus relativ oferta de metal galben în bare și lingouri, stimulînd creșterea emisiunilor de monede de aur față de cererea s-a menținut la un nivel ridicat.

Se apreciază că ponderea operațiilor speculative cu aur s-a diminuat, existînd părerea că, mai ales în ultima parte a anului trecut, evoluția a reflectat mai fidel raportul dintre ofertă și cererea pentru consumul industrial.

Participare la acorduri internaționale

Florea Coroianu, Pitești — 1) Acordul General pentru tarife și comerț (GATT) numără în prezent 83 de părți contractante (între care și România), ale căror schimburi reprezintă 85% din comerțul mondial. Alte trei țări (Filipine, Tunisia și Columbia) au aderat cu titlu provizoriu

la GATT, ceea ce le asigură participarea la lucrările Acordului, dar nu le conferă drept de vot. Un număr de 21 de țări aplică regulile GATT în relațiile lor comerciale, fără a fi părți contractante ale Acordului. La actualele negocieri comerciale multilaterale care se desfășoară în cadrul GATT participă 92 de state, între care și țara noastră; 2) România participă la acordurile internaționale privitoare la produse textile, cositor și cacao.

Retribuția analiștilor

ILIE ȘERBĂNESCU, Timișoara — Retribuțiile tarifare prevăzute pentru funcțiile de analist și programator sint stabilite pe un singur nivel de bază și pe mai multe gradatii. Potrivit reglementării în vigoare nu este posibil să se stabilească mai multe nivele de bază la aceeași funcție, în aceeași unitate.

Din serisoarea dv. rezultă că ați confundat perioada celor doi ani de activitate efectivă a absolvenților învățământului superior cu examen de diplomă (licență) la împlinirea cărora aceștia sint retribuți la nivelul de bază a funcției ocupate în urma repartizării, cu perioada de stagiu de trei ani prevăzută în Decretul nr. 158/1970. În legătură cu terminarea stagiului, Legea nr. 12/1971 prevede că absolvenții au obligația să promoveze proba practică la care sint supuși în vederea definitivării, cei care nu reușesc la aceasta avind obligația s-o repete la intervale de șase luni. Cit timp nu s-au prezentat la proba practică, absolvenții nu pot fi trecuți în gradația I-a și următoarele 5. Funcțiile de planificator simplu și principal sint echivalente cu cele de statistician simplu și respectiv principal. Clasele de retribuire prevăzute pentru aceste funcții sint aceleași. Conducerea unității are dreptul să treacă personalul de la un compartiment de muncă la altul din cadrul unității, în aceeași funcție sau într-una echivalentă, fără micșorarea retribuiției.

Comisia tehnică de încadrare și promovare a muncitorilor din unitate, are competența să stabilească dacă activitatea prestată într-o anumită meserie poate fi considerată înrudită cu o altă meserie. În acest caz, în vederea promovării într-o categorie superioară, se ia în considerare în calculul vechimii minime necesară, în meserie, activitatea desfășurată în ambele meserii înrudite.

Menționăm că, ținind seama de caracteristicile specifice total diferite ale proceselor tehnologice din industria de prelucrare a lemnului față de cele din industria sticlei, Ministerul Muncii a opinat, pînă la aplicarea Legii nr. 12/1971, că meseriile respective nu sint înrudite.

Potrivit anexei 1 la legea susmenționată, muncitorul calificat la locul de muncă, cu 10 ani vechime în meserie, poate fi încadrat în categoria a 5-a. Promovarea este supusă și celorlalte condiții prevăzute de art. 22 din legea susmenționată.

Spor pentru vechime neinteruptă în aceeași unitate

ION ORIȚĂ, Focșani. Transferul în interesul serviciului presupune nu numai acordul unității de la care personalul se transferă, ci și aprobarea organului ierarhic superior al acestuia. Neavind această aprobare, nu puteți fi considerat ca fiind transferat în interesul serviciului. În mod corect unitatea unde ați lucrat v-a dat acordul pentru transferarea la cerere. Atunci cînd v-ați încadrat la organizația unde ați fost transferat, trebuia să verificați condițiile în care are loc transferul. Chiar dacă vă adresați instanțelor jurisdicționale de muncă, nu este posibil să se modifice natura transferului în sensul solicitat. În consecință, vechimea dv. în muncă s-a întrerupt. (Citind și răspunsurile date tov. I. Florian din Bacău și N. Nicolae din București, veți afla soluțiile la celelalte două întrebări ale dv.).

Curs de specializare

DIDEL CROITORU, Galați — Fiind absolvent al învățământului mediu de cultură generală și avind o vechime de peste cinci ani în funcții economice medii, puteți promova în funcția de contabil principal sau în

funcții echivalente, numai dacă absolviți un curs de specializare cu profil economic.

Acest curs se organizează potrivit regulamentului cadru aprobat de Ministerul Educației și Învățămîntului cu nr. 2238 din 20 decembrie 1973. În acest regulament se prevăd condițiile de organizare a cursurilor, durata și programul acestora, precum și alte reglementări referitoare la desfășurarea și absolvirea cursurilor. În cazul în care unitatea unde lucrați n-a organizat asemenea cursuri, trebuie să vă adresați organului ierarhic superior.

Pensie I.O.V.R.

I. MUNTEANU, Timișoara — Fiind pensionar I.O.V.R., în vîrstă de peste 62 ani (invalid de război de gradul II de invaliditate), aveți dreptul ca, la încetarea activității, să beneficiați, pe lingă pensia I.O.V.R. și de orice altă pensie, pentru activitatea depusă după invaliditatea în război. Față de prevederile art. 69 (2) din Legea 27/1966, în cazul reîncadrării în muncă, nu puteți cumula și pensia de asigurări sociale, în condițiile art. 57 din legea susmenționată.

Acordarea gradajiei

E. BUCUR, Craiova. La trecerea dv. în funcția de planificator a avut loc o promovare intrucit ați trecut dintr-o funcție administrativă, de calculator, într-o funcție economică medie. Ca atare, acordarea unei gradajii superioare este condiționată de împlinirea vechimii în gradația în care sinteți în prezent încadrat, precum și de calificativele ce le veți obține în această perioadă. Data de la care se calculează vechimea în gradație, este — în cazul dv., — data promovării în funcție.

Alocația de stat

COLECTIVUL DE INGINERI AL INTREPRINDERII DE VAGOANE Drobeta-Turnu Severin. Alocația de stat pentru copii se acordă în limita plafoanelor de venituri prevăzute de Decretul nr. 285/1960. În art. 2 al. 5 lit. g se prevede că la stabilirea dreptului de alocație se iau în considerare și sumele încasate pentru prestarea unei munci în afara sarcinilor funcției de bază, precum și veniturile realizate din plata cu ora fie la unitatea unde personalul este încadrat, fie la altă unitate. În lunile în care, prin încasarea sumelor cuvenite pentru prestarea orelor, ați depășit plafoanele de venituri în raport cu care se acordă alocația, n-aveți dreptul la aceasta. După cele două luni, dreptul la alocație vi se recunoaște, în condițiile anterioare prestării orelor.

Retribuire

ION MARINESCU, Buzău — Atit perioada lucrată ca învățator cit și aceea de funcționar la consiliul popular comunal, nu se consideră vechime în funcții economice: Intrucit Legea nr. 57/1974, nu prevede necesitatea ca cele 12 luni lucrate înainte de absolvirea învățămîntului superior, la cursuri de zi, să fi fost prestate în specialitatea pentru care absolvenții s-au pregătit. De la data promovării examenului de diplomă, sinteți îndreptățit la retribuiția corespunzătoare anului doi de activitate, prevăzută pentru funcția pentru care v-ați pregătit, dacă ați promovat, între timp, examenul de stat (de diplomă).

DUMITRU CONSTANTIN, Ghimbav. — Reglementarea la care vă referiți, fiind de strictă interpretare, se aplică numai în cazul cînd — avind o vechime de peste patru ani ca muncitor (lăcătuș) ați fi absolvit, cu examenul de diplomă, învățămîntul superior tehnic în specialitatea respectivă. Intrucit sinteți absolvent al învățămîntului superior economic, nu vi se poate aplica prevederea lit. C a art. 35 din Legea nr. 57/1974.

editată de

CONSILIUL SUPREM
AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE
ȘI SOCIALE

Institutul Central de Cercetări
Economice

Sumarul numărului 2 din 16.I.1976

— O țară așa cum și-o doresc fiii ei (Vasile Porumbescu) 1

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Marea întrecere socialistă pe 1976. Factor motor în accelerarea progresului economico-social al patriei. (Stere Gioga) 2
— Creșterea aportului creativității românești la dotarea economiei naționale (Marin Nedelcu) 2

— În întimpinarea Congresului Consiliilor populare. O amplă activitate pentru înflorirea tuturor localităților țării. (Interviu cu ing. Romeo Dragomirescu); Organele locale de stat în dinamismul dezvoltării economico-sociale (dr. Ilie Râmniceanu) 4—6

— Chimizarea — mijloc de sporire a eficienței producției agricole (dr. ing. Vidu Bidileanu) 7
— Date de prognoză: Mașini și utilaje agricole (N. Popov) 7

— Carnetul consumatorului 9

CONDUCERE — ORGANIZARE

— Ancheta „R.E.”: Centralele industriale și creșterea economică (II). Răspund: ing. I. Licu, ing. N. Teodorescu, Iosif Steinbach (anchetă realizată de Vasile Boescu, Maria Ioniță și Constantin Cojocaru) 11

TEORII — IDEI

— Ideologie — politică — educație: Structurile social-economice și dezvoltarea multilaterală a omului (Georgeta Hălășan) 14

— Omul, tehnica, mediul: Hrana — problemă vitală a omenirii. (Mircea Malița) 16

— Dinamica ideilor 19

— Școli — curente — economiști: Controverse în jurul mesajului keynesian (III) (dr. Ioan Cristescu) 20

ECONOMIE MONDIALĂ

— Codificarea drepturilor și obligațiilor fundamentale ale statelor — componentă esențială a noii ordini economice și politice internaționale (IV) (dr. Nicolae Ecobescu, dr. Victor Duculescu) 22

— Pentru o nouă ordine economică internațională. Transferul internațional de tehnologii: șase noi forme și principii (I) (C. Vasiliade, Gh. Dumitru) 25

— Tendințe — conjuncțiuni 27

— Piața monetară internațională 28

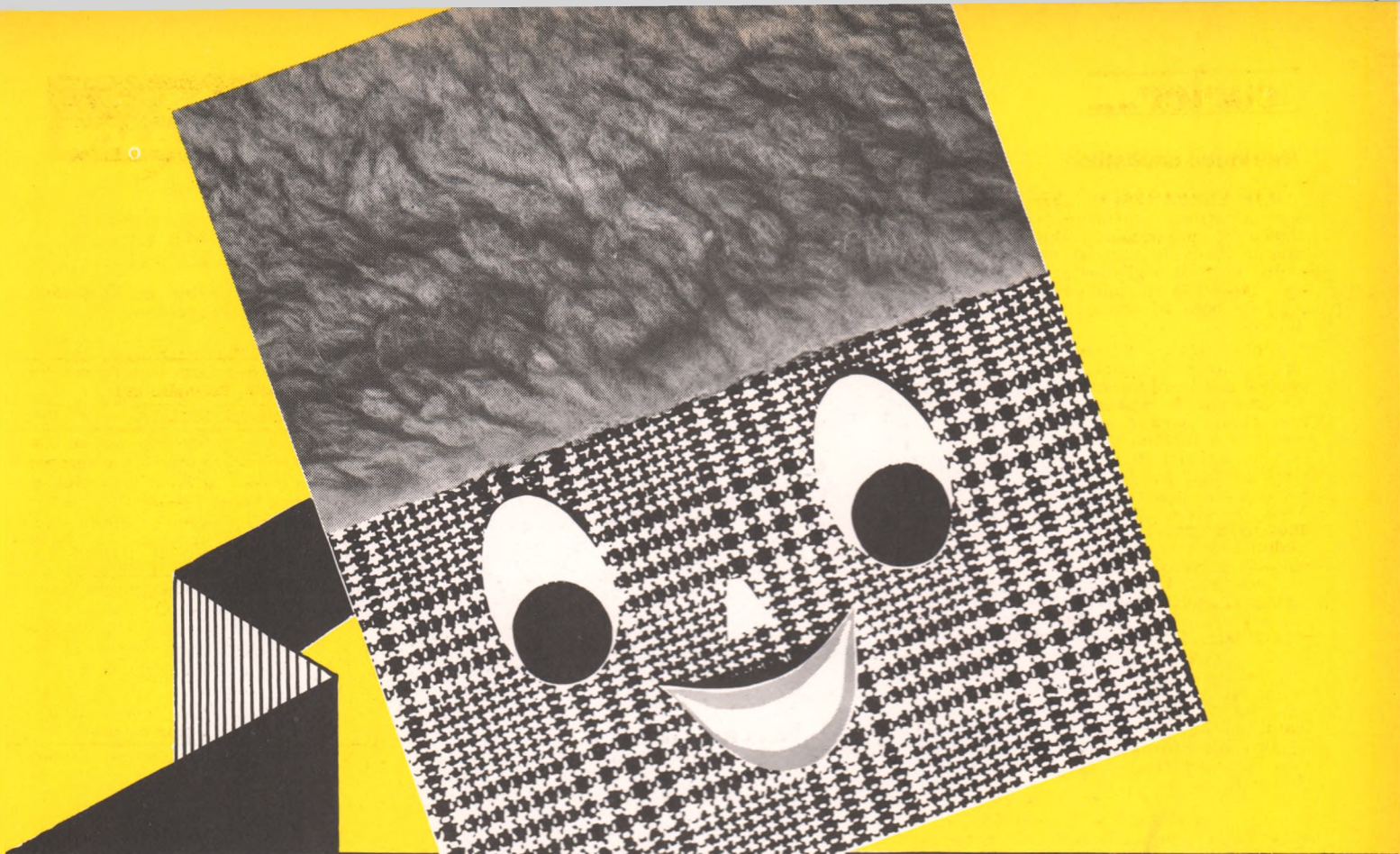
COLEGIUL DE REDACȚIE :

Virgiliu Anghelescu (secretar general de redacție), Stere Gioga, Ion G. Oltanu (redactor șef adjunct), Maria D. Popescu, Ilie Șalapa (redactor șef).

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11—25, București 22, Sectorul 1, telefon 12 13 69

Cont I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București

Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

CULORILE ȘI MODELELE SEZONULUI ALB... IN GARDEROBA DUMNEAVOASTRĂ

În acest sezon, întreaga rețea de magazine ale comerțului de stat
vă pune la dispoziție și vă oferă:

confecții : paltoane pentru femei, bărbați și copii, și din imitație blană, pentru băieți și fete, scurte jachete căptușite, matlasate, și imblănite; rochii, taioare, pantaloni din stofă și jerse, pentru fete și femei; costume, sacouri și pantaloni in modele și culori adecvate sezonului alb ;

tricotaje : lenjerie scămoșată pentru adulți, treninguri pentru copii, pulovere groase, ciorapi și șosete din fire sintetice și p.n.a. ;

șesături : din lână și in amestec cu fibre sintetice pentru femei și bărbați, șesături imprimate pentru iarnă — broboade din lână și p.n.a., precum și postavuri din lână semi-groasă și groasă ;

încălțăminte : cizme din piele și cauciuc pentru femei; șoșoni și galosi de damă și bărbătești ;

AVANTAJOS I

Confecțiile de iarnă se vind și cu plata în rate, eșalonate în 6—8 luni.

Finite sau la ultima probă, cumpărarea cu plata în rate a confecțiilor de iarnă creează un avantaj substanțial pentru bugetul dv. și al familiei dv.

MAGAZINUL UNIVERSAL „BUCUREȘTI”

Str. Bărăției nr. 2

vă oferă prin unitățile sale:

- MAGAZINUL UNIVERSAL
Str. Bărăției nr. 2,
deschis zilnic, între orele
duminica 7—22
8—13
- MAGAZINUL B.I.G.
Piața Sudului — Berceni
deschis zilnic între orele
duminica 6,30—21,30
6,30—12,00
- MAGAZINUL OLIMPIC
Str. Lipscani nr. 21
deschis zilnic între orele
duminica 7—22
8—13
- MAGAZINUL BIJUTERIA
Calea Victoriei nr. 22
deschis zilnic între orele
duminica 8—20
8—12
- MAGAZINUL CLUB-SPORT
Str. Băcani nr. 4
deschis zilnic între orele 8—20
- MAGAZINUL „ARTIZANAT”
în complexul „Hanul lui Manuc”
Str. 30 Decembrie nr. 62
deschis zilnic între orele 8—20

Un variat sortiment de țesături din bumbac, lână și mătase ; tricotaje, confecții și încălțăminte pentru femei, bărbați și copii, televizoare, aparate de radio, foto și biciclete, articole sportive, bijuterii, articole pentru aero-navomodele, jucării.

Magazinul B.I.G. vă oferă în plus și articole de sticlărie, porțelan, faianță.

Magazinul Club-sport desface și pe bază de virament articole pentru sport, turism și aparatură de gimnastică.

